



భారతదేశ ప్రభుత్వం, విస్తృత శిక్షణా కార్యక్రమంలో (ITP) భాగంగా
డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ వారిచే గిరిజన
సంక్షేమ శాఖ, తెలంగాణ రాష్ట్రం హకారంతో రూపొందించబడిన

ఉపాధ్యాయ శిక్షణా కరదీపిక



ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులకు (SGT & LFL HM)

బోధనాభ్యసన వ్యూహాలు – నైపుణ్యాలపై

శిక్షణా కార్యక్రమం

పథక రూపకర్తలు

శ్రీ బి. పి. ఆచార్య, ఐ.పి.ఎస్.

డైరెక్టర్ జనరల్ & ప్రభుత్వ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి
డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ, హైద్రాబాద్

శ్రీ బెనహార్ మహేశ్ దత్ ఎక్కా, ఐ.పి.ఎస్.

అదనపు డైరెక్టర్ జనరల్
డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ, హైద్రాబాద్

డా. క్రిస్టినా జెడ్. చోంగ్, ఐ.పి.ఎస్.

కార్యదర్శి & కమిషనర్ గిరిజన సంక్షేమ శాఖ, తెలంగాణ

శ్రీ మహావీర్ ప్రసాద్ సేథి

ప్రధాన సలహాదారులు
డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ, హైద్రాబాద్

పర్యవేక్షణ మరియు మార్గదర్శకులు

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ

శ్రీ వి. సర్వేశ్వర్ రెడ్డి

అదనపు సంచాలకులు (పూ.అ.బా)

డా. ఇ. నవీన్ నికోలస్

సంయుక్త సంచాలకులు (విద్య)

డా. పి. కల్యాణ్ రెడ్డి

సంయుక్త సంచాలకులు (TCR & TI)

శ్రీమతి వి. సముజ్జ్వల

సంయుక్త సంచాలకులు (TCR & TI)

శ్రీమతి ఎన్. విజయలక్ష్మి

ఉప సంచాలకులు (విద్య)

శ్రీ పి. నరోత్తం రెడ్డి

ఉప సంచాలకులు (పరిపాలన)

డి. సుధాకర్

ఓ.యస్.డి. (విద్య), అకాడ్ సెల్

డా. షేక్ మహ్మద్ నబి

డైరెక్టర్ (శిక్షణ)

శ్రీ కె. శ్రీరాం ప్రసాద్

సలహాదారులు (శిక్షణ)

శ్రీ శ్రీనివాస్ మాధవ్

సీనియర్ ఫ్యాకల్టీ

శ్రీ రాంగోపాల్

ఫ్యాకల్టీ

శ్రీమతి జె. సౌమ్యరాణి

ఫ్యాకల్టీ

శ్రీ శ్రీనివాస్ వడ్ల

జూనియర్ ఫ్యాకల్టీ

శిక్షణ మాడ్యూల్ రూపకర్త & డి.టి.వి.

శ్రీమతి కె. శారదావాణి

డి – సెక్షన్, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

శ్రీ రాంలాల్ తేజావత్

ఓ.యస్.డి. (విద్య), గిరిజన సంక్షేమ శాఖ,

సహకారం

శ్రీ ఆత్రం మోతిరాం, SGT

ప్ర.గి.స. ప్రాథమిక పాఠశాల, బుల్క,
ఆదిలాబాద్ (జిల్లా)

శ్రీ జంప రవి, SGT

ప్ర.గి.స. ప్రాథమిక పాఠశాల, బోరే నర్సాపూర్,
ములుగు (జిల్లా)

కార్యశాల సమన్వయ కర్తలు

శ్రీ అక్కాల సుభాష్ చంద్ర గౌడ్

ఉప సంచాలకులు, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

శ్రీ ఎస్. మనోహర స్వామి

ఓ.యస్.డి. (విద్య), గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

శ్రీ రాంలాల్ తేజావత్

ఓ.యస్.డి. (విద్య), గిరిజన సంక్షేమ శాఖ,

శిక్షణ మాడ్యూల్ ధృవీకరణ (SCERT)

శ్రీ సువర్ణ వినాయక్

కో – ఆర్డినేటర్, విద్యాప్రణాళిక, పాఠ్యపుస్తక విభాగం
రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ, హైద్రాబాద్

శ్రీమతి జి. త్రివేణి

కో – ఆర్డినేటర్, విద్యాప్రణాళిక, పాఠ్యపుస్తక విభాగం
రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ, హైద్రాబాద్

ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు

విస్తృత శిక్షణా కార్యక్రమం (ITP) లో భాగంగా రూపొందించబడిన ఉపాధ్యాయ శిక్షణా కరదీపికలో పాండుపరిచిన అంశాలపై సలహాలు అందించుటకు మరియు శిక్షణ మాడ్యూల్ ధృవీకరణకు తమ బృందాన్ని పంపించి సహకారం అందించిన **శ్రీమతి బి. శేషకుమారి**, సంచాలకులు, రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ, తెలంగాణ, హైద్రాబాద్ గారికి మా ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు.

కవర్ పేజి డిజైన్

శ్రీ రాంలాల్ తేజావత్

ఓ.యస్.డి. (విద్య), గిరిజన సంక్షేమ శాఖ,

ముందుమాట

తెలంగాణ రాష్ట్ర గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ఉద్యోగులు మరియు అధికారులకు విస్తృత శిక్షణా కార్యక్రమం (Intensive Training Programme) నిర్వహించు బాధ్యతను డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థకు భారత ప్రభుత్వం అప్పగించడం సంతోషకరమైన విషయం. ఇందుకు తగిన నిధులను భారత ప్రభుత్వం సిబ్బంది, ప్రజా సమస్యలు మరియు మంత్రిత్వ శాఖ, సిబ్బంది మరియు శిక్షణా విభాగం (DOP) అందించింది.

ఒక శాఖలోని కింది స్థాయి ఉద్యోగి మొదలుకొని ఉన్నత స్థాయి అధికారి వరకు అందరికీ శిక్షణ అందించడం బహుశా దేశంలోనే ప్రథమం అని చెప్పేందుకు గర్విస్తున్నాను. ప్రజలకు సేవలందించే సామర్థ్యం పెంపొందించాలనే ముఖ్య ఉద్దేశ్యంతో విస్తృత శిక్షణా కార్యక్రమం (ITP) ద్వారా గిరిజన సంక్షేమ శాఖలోని దాదాపు ఆరు వేల మంది ఉద్యోగులకు శిక్షణ అందించే కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టడమైనది. ఈ సువర్ణావకాశం బంగారు తెలంగాణ సాధనకై ఒక ముందడుగు.

భారత రాజ్యాంగం గిరిజనుల వెనుకబాటుతనాన్ని తొలగించి వారు ఆర్థికంగా, విద్యా విషయపరంగా అభివృద్ధి చెందుటకు అవసరమైన పరిరక్షణలు కల్పించింది. తెలంగాణ గిరిజన సంక్షేమ శాఖ, ఆ లక్ష్యాలను సాకారం చేసేందుకు ఎనలేని కృషి చేస్తున్నది. అందులో ముఖ్యమైన అంశం, గిరిజన విద్యార్థుల విద్యా ప్రమాణాలను పెంచుటకై పాఠశాలలు నిర్వహించుట, అందుకు తగిన పఠనా సామగ్రిని అందజేయడం.

విద్యార్థులు ఉత్తమమైన ఫలితాలను సాధించుటకు మారిన నూతన విద్యావిధానమునకు అనుగుణంగా ఉపాధ్యాయులు తమ బోధనా వ్యూహాలను మార్చుకోవలసి ఉన్నది. అందుకవసరమైన విషయసేకరణకు, భావనలు, గణితాంశాల విస్తృత అవగాహన, నైపుణ్య సాధనకు ఒక వేదిక కావలసి ఉన్నది. అందుకోసం ఈ శిక్షణా కార్యక్రమం దోహదపడుతుందని ఆశిస్తున్నాం.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ఉపాధ్యాయులు, డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ నిర్వహించిన కార్యశాలలో పాల్గొని ఉపాధ్యాయ శిక్షణా కరదీపికలను రూపొందించుట జరిగినది. ఈ శిక్షణ కరదీపికలను SCERT బృందం సలహాలు సూచనలు అందించుట జరిగినది. ఇందుకు సహకారం అందించిన శ్రీమతి బి. శేషకుమారి, సంచాలకులు, రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ, తెలంగాణ, హైద్రాబాద్ గారికి మా ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖలోని ప్రాథమిక స్థాయి ఉపాధ్యాయులందరికీ ఈ శిక్షణా కరదీపిక విద్యా ప్రమాణాలకనుగుణంగా తమ బోధన వ్యూహాల నైపుణ్యాలు పెంపొందించుకొనేందుకు తోడ్పడతాయని ఆశిస్తున్నాం. ఈ పుస్తక రచనలో పాల్గొన్న ఉపాధ్యాయులందరికీ మరియు సహకారం అందించిన ప్రతి ఒక్కరికీ హార్థిక అభినందనలు.

- బి. పి. ఆచార్య, ఐ.పి.ఎస్.

మహా నిర్దేశకులు

డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ

తెలంగాణ , హైద్రాబాద్

అభినందన

సమాజంలోని అసమానతలు తొలగించాలంటే విద్య ఒక్కటే ఆయుధం. విద్యను కేవలం అందరికీ అందుబాటులోకి తెస్తే చాలదు. అలా అందుబాటులోకి వచ్చే విద్య, గుణాత్మకం కావాలి. అప్పుడే గిరిపుత్రులు నేటి గ్లోబల్ ప్రపంచంలో తన విద్య ద్వారా ఎక్కడైనా రాణించగలరు. ఆపుడే ఆ విద్య సార్థకం అవుతుంది.

ఈ దిశగా గిరిజన సంక్షేమ శాఖ, విద్యార్థుల కనీస సామర్థ్యాలను సాధించడం మీద దృష్టి సారించింది. ఇప్పుడు, భారత దేశ ప్రభుత్వం అందించే విస్తృత శిక్షణా కార్యక్రమంలో (ITP) భాగంగా డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ సహకారంతో విద్యార్థులలో తరగతి వారీగా సాధించాల్సిన అభ్యసన ఫలితాలు – బోధనా వ్యూహాలు – నైపుణ్యాల కోసం ఉపాధ్యాయ శిక్షణా కరదీపికను తయారుచేయడం జరిగినది.

మూడు రోజుల శిక్షణా కార్యక్రమంలో రోజువారీగా, కాలాంశం వారీగా నిర్వహించే అంశాల విషయ వివరణ, వ్యూహము ఈ శిక్షణా మార్గదర్శిలో పాండుపరచడం జరిగినది. ఇవి అనంతర స్థాయిలో శిక్షణ ఇవ్వడంలో తోడ్పడటమే కాకుండా, తరగతిగదిలో అమలుపరచడానికి కూడా ఉపయుక్తంగా ఉంటుందని ఆశిస్తున్నాం.

ఈ బోధనా వ్యూహాలను తరగతి గదుల్లో అమలు చేయాలని, ఇంత పెద్ద ఎత్తున, ఇంత తక్కువ వ్యవధిలో ఉన్నత లక్ష్యంతో చేపట్టిన ఈ శిక్షణా కార్యక్రమం జయప్రదం కావాలని ఆశిస్తూ, ఇందులో పాలుపంచుకున్న ప్రతి ఒక్కరినీ మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను.

- డా. క్రిస్టినా జెడ్. చోంగ్, ఐ.ఏ.ఎస్.

కార్యదర్శి & కమిషనర్ గిరిజన సంక్షేమ శాఖ, తెలంగాణ

విషయ సూచిక

క్ర. సం.	రోజు	విషయాంశం	పేజీ. నెం.
1	మొదటి రోజు	జాతీయసాధన సర్వే - 2018 ఫలితాలు విశ్లేషణ	1-6
2		అభ్యసన ఫలితాలు	7-12
3	రెండవ రోజు	తెలుగు - అభ్యసనఫలితాలు - బోధన వ్యూహాలు - నైపుణ్యాలు	13-26
4		గణితం - అభ్యసనఫలితాలు - బోధన వ్యూహాలు - నైపుణ్యాలు	27-36
5		ఆంగ్లం - అభ్యసనఫలితాలు - బోధన వ్యూహాలు - నైపుణ్యాలు	37-50
6	మూడవ రోజు	పరిసరాల విజ్ఞానం - అభ్యసనఫలితాలు - బోధన వ్యూహాలు - నైపుణ్యాలు	51-56
7		బోధన స్థంబాలు	57-59
8		నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం	60-69
9		ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయస్సు	70-78
10		బాలల సంఘాలు	79-81
11		రిజిస్టర్లు మరియు రికార్డులు	82-83
12		పాఠశాల యాజమాన్య కమిటీ	84-86
13		చెక్ లిస్టులు	87-101

1. జాతీయ సాధన సర్వే (National Achievement Survey-NAS)

NAS గురించి ఎప్పుడైనా విన్నారా ?

ఏ ఉద్దేశ్యం తో ఈ పరీక్షను పెట్టడం జరిగింది

NAS – మూల్యాంకనం ఎందుకు?

ఉపోద్ఘాతం :

జాతీయ సాధన సర్వే (NAS) భారత దేశంలోనే కాదు ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద జాతీయ మూల్యాంకన (Assessment) సర్వే. విద్యా హక్కు చట్టం – 2009 ప్రకారం పాఠశాలలో చదివే ప్రతివిద్యార్థి సమానమైన మరియు నాణ్యమైన విద్యను పొందే హక్కును కలిగి ఉన్నాడు. పాఠశాల విద్యలో విద్యార్థుల నాణ్యతను తెలుసుకోవడానికి కేంద్ర మానవ వనరుల శాఖ, NCERT (National Council for Research and Training) వారి అధ్యయనంలో దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలలో, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలలో NAS ను నిర్వహించి విద్యార్థుల్లో సర్వతోముఖాభివృద్ధి కోసం పాఠశాల విద్యలో తేవాల్సిన సంస్కరణల గురించి నిర్వహించే పరీక్ష.

దేశ వ్యాప్తంగా పిల్లల అభ్యసన స్థాయిలను అధ్యయనం చేయడానికి 2017 నవంబర్ 13వ తేదీన 3వ, 5వ, 8వ తరగతులకు ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వ ఎయిడెడ్ పాఠశాలల్లో పరీక్ష నిర్వహించారు. 3, 5 తరగతులకు ఇచ్చిన ప్రశ్నపత్రంలో 45 ప్రశ్నలున్నవి. వీటిలో తెలుగు, గణితం, పరిసరాల విజ్ఞానానికి 15 మార్కుల చొప్పున కేటాయించారు. ఈ ప్రశ్నలన్ని బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నల రూపంలో ఉన్నవి. ఈ సబ్జెక్టులలోని సామర్థ్యాల వారిగా ఉన్న అభ్యసన ఫలితాలను దృష్టియందుంచుకొని ప్రశ్నలను రూపొందించారు. పరీక్ష అనంతరం ఫలితాలను జిల్లాల వారిగా, రాష్ట్రాల వారిగా రూపొందించారు. వాటిని పరిశీలిద్దాం!

ప్రశ్నల స్వభావం :

భాషలో ధారాళంగా చదువడం, అర్థంచేసుకోవడం సామర్థ్యానికి చెందిన అభ్యసన ఫలితాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రశ్నలు పొందుపరచారు.

3వ తరగతి:

- బిన్న పేరాగ్రాఫు చదివి అర్థంచేసుకోవడం అందులోని ముఖ్యాంశాలను గుర్తించడం.
- చదివిన అంశంలోని వివరాలను గ్రహించడం.
- చదివిన అంశాలను అర్థంచేసుకొని వరుసక్రమంలో ఉంచడం.

5వ తరగతి:

- * ఇచ్చిన పేరాను చదివి అర్థం చేసుకోవడం
- * పద్యాలను / గేయాలను చదివి అర్థం చేసుకోవడం.
- * పోస్టర్లను చదివి విషయాన్ని గ్రహించడం.
- * వివిధ చార్టులను (సమాచార పట్టికలు) చదివి విషయాన్ని గ్రహించడం.

అధ్యయనం వివరాలు :

- మన రాష్ట్రంలో 3వ తరగతికి బోధిస్తున్న 4,294 మంది ఉపాధ్యాయుల నుండి వివరాలు సేకరించారు.
- 1840 పాఠశాలల్లో అధ్యయనం జరిగింది. అట్లాగే 3వ తరగతికి చెందిన 25,910 మంది విద్యార్థులను మన రాష్ట్రంలో పరీక్షించారు.
- 5వ తరగతి బోధిస్తున్న 7,270 ఉపాధ్యాయుల నుండి అభిప్రాయాలు సేకరించారు.
- 1,579 పాఠశాలల్లోని 37,659 మంది 5వ తరగతికి విద్యార్థులను పరీక్షించారు.
- తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలలో యాజమాన్యాల వారిగా ఎంపిక చేసిన పాఠశాలల్లో ఈ పరీక్ష నిర్వహించారు.

ఫలితాలు :

- 3వ తరగతిలో తెలుగులో సరైన జవాబులు గుర్తించినవారు 68% ఉన్నారు, 5వ తరగతిలో 57% ఉన్నారు. లో 53% ఉన్నారు.
- రాష్ట్ర ఫలితాలను జాతీయ స్థాయిలో పోల్చగా.

3వ తరగతి		5వ తరగతి		వ్యత్యాసం	
రాష్ట్ర స్థాయి	జాతీయ స్థాయి	రాష్ట్ర స్థాయి	జాతీయ స్థాయి	రాష్ట్ర స్థాయి	జాతీయ స్థాయి
68%	68%	57%	58%	-	1% జాతీయ స్థాయి ఎక్కువ

- 3వ తరగతిలో జాతీయస్థాయి ఫలితాలతో రాష్ట్ర స్థాయి సమానంగా ఉన్నది
- 5వ తరగతిలో జాతీయస్థాయి ఎక్కువ ఉన్నది కావున దీనిని దాదాపు సమానమని చెప్పవచ్చు.
- 8వ తరగతిలో రాష్ట్ర స్థాయిలో 53% ఉంటే జాతీయ స్థాయిలో 57% ఉంది అనగా జాతీయ స్థాయి కంటే రాష్ట్ర స్థాయి 3% తక్కువగా ఉన్నది.

విశ్లేషణ :

- 3, 5, 8 తరగతుల ఫలితాలను పోల్చినప్పుడు క్రమేణా తగ్గుముఖం పట్టడం గమనార్హం.
- 3వ తరగతిలో చదివిన అంశాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి పరిమితం అయితే 5, 8 తరగతుల్లో చదివిన అంశం ఆధారంగా ఆలోచించడం, విశ్లేషించడంలో పిల్లలు వైఫల్యాలు ఎదుర్కొంటున్నారని గమనించవచ్చు.
- చదువడం అర్థంచేసుకోవడం అనే సామర్థ్యం యొక్క ప్రభావం మిగతా సబ్జెక్టులను అర్థం చేసుకోవడాన్ని కూడా ప్రభావితం చేస్తుంది.
- ఉదా: 3వ తరగతి పరిసరాల విజ్ఞానం 67%, 5వ తరగతి పరిసరాల విజ్ఞానంలో 54% ఫలితాలను విశ్లేషిస్తే అర్థం అవుతుంది. అలాగే గణితంలోని ఫలితాలు కూడ భాష ఫలితాలతో సమానంగానే ఉన్నవి. భాషలో ధారాళంగా చదవడం అర్థంచేసుకోవడం సామర్థ్యాన్ని అవగాహన కల్పిస్తేనే పరిసరాల విజ్ఞానం, గణితం విషయాలలో అభివృద్ధి కనిపిస్తుంది.

తరగతి	30% తక్కువ చేయగలిగినవారు	30% - 50% మధ్య చేయగలిగినవారు	50% - 75% మధ్య చేయగలిగినవారు	75% పైన చేయగలిగినవారు
3వ తరగతి	7.2%	16.7%	34.1%	42%
5వ తరగతి	13.8%	26.2%	37.1%	22.8%
8వ తరగతి	17%	28.7%	39%	15.4%

విశ్లేషణ :

- * వాస్తవానికి 75% ప్రశ్నలను సాధించగలిగినవారు మాత్రమే ఆ తరగతికి చెందిన పఠన సామర్థ్యాలు, అభ్యసన ఫలితాలు కలిగి ఉన్నారని అర్థం. దీనిని బట్టి 3వ తరగతి 42% మంది, 5వ తరగతి 22.8%, 8వ తరగతిలో 15.4% మంది ఆ తరగతి స్థాయి కలిగి ఉన్నారని అర్థం అవుతున్నది.
- * 3వ తరగతిలో 58% మంది, 5వ తరగతిలో 77.2% మంది, 8వ తరగతి 84.6% మంది ఆ తరగతికి సంబంధించిన పఠన సామర్థ్యానికి ఉద్దేశించిన అభ్యసన ఫలితాలు సాధించాల్సి ఉంది.

చెప్పక తప్పదు - చేపట్టాల్సిన చర్యలు :

భాషాపరంగా పాఠ్యాంశాల ఆధారంగా భాషా సామర్థ్యాలను, వాటికి చెందిన అభ్యసన ఫలితాలను సాధించే విధంగా దృష్టిపెట్టాలి. ఇందుకోసం ప్రతి పాఠ్యపుస్తకంలో ఇచ్చిన సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలను, అభ్యసన ఫలితాలు చదివి అర్థంచేసుకోవాలి. వీటికి సంబంధించిన అభ్యాసాలు ప్రతి పాఠంలో ఉన్నవి. వీటిని విధిగా ప్రతి విద్యార్థి చేయించాలి. అనగా పిల్లలను చదివి జవాబులు రాయమనాలి. ఆ తర్వాత చర్చ ద్వారా సరిదిద్దాలి. గైడ్ లో చూసి, రాయడాన్ని నిరోధించాలి. మనం కూడ జవాబులను నల్లబల్లపై రాయడం చేయకూడదు. పఠన సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడానికి ప్రధానంగా రెండు వ్యూహాలను అమలుపరచవచ్చు. **మొదటిది:** పిల్లలను పాఠ్యాంశం చదివేలా చేయడం, అర్థంచేసుకోనేలా వ్యూహాలను అమలుపరచడం.

రెండవది: పఠనావగాహనను పెంపొందించడానికి లేదా పిల్లల స్థాయిని పరీక్షించడానికి కృత్యాలు నిర్వహించడం, వ్యూహాలు అమలుపరచడం.

ధారాళంగా చదివించే సామర్థ్యం పెంపొందించే వ్యూహాలు :

- 1) పాఠం చిత్రం ఆధారంగా మాట్లాడించడం, విషయాన్ని ఊహింపజేయడం.
- 2) పాఠంలోని పాత్రలు, సంఘటనలు, సన్నివేశాలను ఊహింపజేసి పాఠం చదివి పోల్చుకోమనడం.
- 3) పాఠంలోని ముఖ్యమైన సంఘటనలు, పాత్రల గురించి సంబంధిత అంశాలు, సన్నివేశాల గురించి మైండ్ మ్యాపింగ్ చేయించడం, తర్వాత పాఠం చదివించడం.
- 4) చదివే విషయం గురించి ముందుగానే చర్చ నిర్వహించడం, ఆ తర్వాత చదివించడం.
- 5) సూచనలు ఇచ్చి చదువమనడం...

ఉదా || "పఠనానందయ్య శిష్యుల కథ" పాఠం 4లో వారి స్వభావం తెలిపేపదాలు వెతకమనడం.

'వినాయక చవితి' పాఠంలో పండుగను ఎందుకు జరుపుకొంటారో, దీనికి చెందిన వాటిని గుర్తించమనడం.

ఉదా || గేయంలో ప్రాస పదాలు వెదకమనడం, ఏ ప్రాసపదాలు ఎక్కడ ఉన్నవో అడగడం.

- 6) 'కథ' పాఠ్యాంశాలను బోధించడానికి ముందు కొంత కథ చెప్పి తర్వాత ఏమి జరిగిందో చదివి తెలుసుకొని చెప్పమనడం.

- 7) గేయ ప్రక్రియ పాఠాలను ముందుగా పాడించి, అభినయించేసి ఆ తర్వాత పాఠాన్ని చదువమనడం. లేదా గేయాన్ని చదివి దాన్ని పాడే విధానాన్ని అభ్యాసం చేయమనడం.

- 8) వ్యాస రూప పాఠ్యాంశాలను బోధిస్తున్నప్పుడు, ఏదైనా ముఖ్యమైన సంఘటన వివరించి, దాని గురించి మరిన్ని వివరాలను పాఠం చదివి చెప్పమనడం.

- 9) 'పాఠంలో ఏ పదాలు ఎక్కువగా ఉన్నవి? వంటి సవాళ్ళతో కూడిన ప్రశ్నలు అడగడం.

- 10) 'తంబోలా' ఆట ఆడించడం.

ఉదా || ఏదైనా ఒక పాఠం, చదివి పాఠంలోని 10 ఐదక్షరాల పదాలను వారి నోట్ బుక్కులో

రాసుకోమనాలి. అందరూ రాసుకొన్న తర్వాత ఉపాధ్యాయుడు తనకు ఇష్టమైన పదాలను పాఠంలోనివి చెప్పాలి. ఉపాధ్యాయుడు చెప్పిన పదాలు వారి నోటుబుక్కులో ఉంటే, దానికి 'O' చుట్టమనాలి. ఇలా చెప్పుకొంటూ వెళ్ళినప్పుడు, ఎవరివద్ద ఉన్న 10 పదాలు ముందుగా 'O' చుట్టడం పూర్తయితే వారు గెలిచినట్లు. ఈ ఆటపల్ల పిల్లలు పాఠం చదువడం, ఆసక్తిగా వినడం చేస్తారు.

- 11) సంబంధించిన పదాలు ఊహించి రాయమనడం. పాఠం చదివి పోల్చుకోమనడం. ఉదా || 'గోదావరి నది' గురించి బోధించడానికి ముందు దీనికి సంబంధించిన పదాలను చెప్పమనాలి. వాటిని నల్లబల్లమీద రాయమనాలి. అవిపాఠంలో ఉన్నవా? అనేది పాఠం చదివి తెలుసుకోవాలి.

- 12) సారూప్యత : ఏదైనా ఒక పాఠం పూర్తి అయితే లేదా చెప్పాలనుకుంటే అలాంటివి మరికటి చెప్పమని చెప్పాలి.

ఉదా || సింహం - కుందేలు కథచెబితే సింహానికి సంబంధించిన మరిక కథ చెప్పమనాలి లేదా పాండవులలో ఒకరి గురించి చెప్పి భీముని గురించి పాఠం చదివి చెప్పమనాలి. పాఠంలోని చిత్రాన్ని చూసి పాఠంలోని విషయంలో పోలికలు, భేదాలు చెప్పమనాలి. చిత్రంలోని విషయం పాఠంలో ఉందా, చిత్రంలో లేని విషయం పాఠంలో ఏం ఉందో అడగడం ద్వారా పాఠం చదివించవచ్చు.

13) **పదజాలం** : ఏదైనా ఒక పదం చెప్పి అదే అర్థం వచ్చే పదం పాఠంలో వెతకమనాలి. ఏదైనా ఒక పదానికి చెందిన పదాలను పిల్లలను అడిగి నల్లబల్లపై రాసి వాటిలో ఏ ఏ పదాలు పాఠంలో ఉన్నవో వెదకమనాలి. పదాలకు చెందిన నానార్థాలు, పర్యాయపదాలు పిల్లలతో చర్చించుకోవే పాఠంలో అన్వేషించవేయాలి. వర్ణనాత్మక పదాలు, పాత్రల స్వభావాన్ని తెలిపే పదాలు, ముఖ్య క్రియాపదాలు, సందేశాత్మక పదాలు, విలువలకు సంబంధించిన పదాలు పాఠంలో వెదకమని చర్చ నిర్వహించాలి. తద్వారా పాఠం చదువడానికి పిల్లలు అలవాటుపడతారు.

- 14) ఒక సంఘటనకు చెందిన పదాలను ఇచ్చి ఇవి క్రమపద్ధతిలో ఉన్నవా, లేవా పాఠం చదివి తెలుసుకోమనాలి.
- 15) తరువాతి పదాన్ని ఊహించి చెప్పమనాలి. ఒక పేజీలోని చివరి పదం చెప్పి తరువాత పదం ఊహించి చెప్పమనాలి. సరియైనదో, లేదో తెలుసుకోమనాలి.

16) **CLOZE TEST** : ఏదైనా ఒక పేరా తీసుకొని ప్రతి 5వ పదాన్ని తొలగించి ఆ పేరాను నల్లబల్లపై రాయాలి. ఆఖాళీలలో ఏ పదం, ఉంటుందో ఊహించి చెప్పమనాలి. పాఠం చదివి సరిచూసుకోమనాలి. అర్థం చేసుకోవడం పెంపొందించడానికి, పరీక్షించడానికి **కృత్యాలు** :

- 1) **మూకాభినయం** : పాఠంలోని ఏదైనా ఒక సన్నివేశాన్ని అభినయించేసి చూపించాలి. దీనికి సంబంధించిన పేరాను పాఠంలో గుర్తించమనాలి.
- 2) **నాటకీకరణ** : పాఠం చదివి సంభాషణలు రాసి నాటకీకరణ చేసి చూడమనాలి. కథా పాఠాలు/సంభాషణ పాఠాలు.
- 3) **ప్రక్రియలు మార్చి రాయడం** : ఉదా || కథా పాఠాలు గేయరూపంలో రాయడం, పద్యాలకు కథలు రాయడం, సంభాషణ పాఠాలను వ్యాస / కథల రూపంలో రాయడం పాఠాలకు సంభాషణ రాయడం.
- 4) **నాటి నుంచి నేటివరకు** : ఏదైనా ఒక పాఠం అంశాన్ని లేదా స్థలం లేదా వస్తువు లేదా జీవన విధానం మొదలగు పదాలు గుర్తించవేయాలి. అవి నాటి నుండి నేటి వరకు ఎలా మార్పుచెందినవో తెలుసుకోమనాలి.
- 5) **వరుసక్రమంలో రాయించడం** : ఒక పాఠం చదివి పాఠంలోని విషయాలను / సంఘటనలను వరుసక్రమంలో రాయమనాలి.
- 6) పాఠం చదివి సన్నివేశాలు | సారాంశం ప్రతిబంబించే విధంగా బొమ్మలు గీయమనడం.
- 7) పాఠం చదివి కీలకపదాలను లేదా ముఖ్య పదాలను రాయమనడం.
- 8) పాఠంలోని నూతన పదాలకు నిఘంటువు ద్వారా అర్థాలు వెదకమనడం.
- 9) పాఠంలోని పదాల ఆధారంగా బాలనిఘంటువును పిల్లలచే తయారుచేయించడం.
- 10) కథా పాఠాలకైతే ప్రారంభం, మధ్య సంఘటన, ముగింపులు తెలిపే పేరాలను గుర్తించమనడం.
- 11) పాఠంలోని సన్నివేశాలు / సంఘటనల ఆధారంగా పట్టికలు తయారుచేయించడం.
- 12) పాఠంలోని పేరాల వారీగా శీర్షికలు పెట్టమనడం.
- 13) శీర్షికలకు అనుగుణంగా పాఠంలోని పేరాలను గుర్తించమనడం.
- 14) భావానికి అనుగుణంగా పద్య / గేయ పాదాన్ని గుర్తించమనడం.

పట్టిక:- సామాజిక సమూహాల వారీగా (Social Group) సరైన సమాధానాలు గుర్తించిన వారి ప్రగతి నివేదిక (%శాతములలో)

సామాజిక నేపథ్యం	రాష్ట్రస్థాయి సాధన	జాతీయ స్థాయి సాధన
S.C	36	43
S.T	35	42
B.C	39	46
O.C(Gen)	38	44

పట్టిక :- పాఠశాల యాజమాన్యం బట్టి (%శాతములలో)

యాజమాన్యం	రాష్ట్రస్థాయి సాధన	జాతీయ స్థాయి సాధన
ప్రభుత్వ	38	45
ప్రభుత్వ/ ఎయిడెడ్	36	42

NAS - పరీక్ష ఫలితాల్లో గమనించ దగ్గ అంశాలు:

- రాష్ట్రంలోని ప్రాథమిక స్థాయిలో చదువుతున్న విద్యార్థులకు నిర్వహించిన NAS పరీక్షలో 38% మంది విద్యార్థులు మాత్రమే సరియైన సమాధానాలు ఇచ్చారు.
- జాతీయ స్థాయి సరాసరి (44%) కన్నా రాష్ట్ర స్థాయి సరాసరి 6% తక్కువగా ఉండడం గమనార్హం.
- అతి తక్కువ ప్రగతి గల అభ్యసన ఫలితం
- ప్రశ్నలకు జవాబుల కొరకు సరళమైన అన్వేషణలు పరిశోధనలు నిర్వహిస్తారు— 23%
- విద్యార్థుల ప్రగతి సరాసరి విస్తరణ లో 50% వరకు 36.3% మంది, 50% పైబడి 19.25% మంది మాత్రమే సాధించారు.
- 89% మంది మాత్రమే (ప్రాథమిక స్థాయిలో) తరగతి గదిలో ఉపాధ్యాయులు బోధించే విషయాన్ని అర్థం చేసుకుంటున్నారు.
- 8వ తరగతి లో 35% మంది విద్యార్థులు పాఠశాలకు రావడానికి ఇబ్బంది పడుతున్నారు.
- 96% మంది విద్యార్థులు పాఠశాలకు రావడానికి ఇష్టపడుతున్నారు.
- 57% మంది విద్యార్థులు ఇంటి వద్ద తల్లిదండ్రులు ఉపయోగించే భాషనే పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులు ఉపయోగిస్తున్నారని చెప్పారు.
- 82% మంది క్రీడల సమయం లో ఆడుకుంటున్నారు.

ఉపాధ్యాయుల ప్రతిస్పందనలు:

- 90% మంది ఉపాధ్యాయులు స్పందించిన ప్రకారం వారు ఉన్నతస్థాయి విద్య అభ్యాసించేటప్పుడు చదివిన దానినీ తాము బోధిస్తున్నామని చెప్పినారు. అయినప్పటికీ పిల్లల సాధనతీరులో మాత్రం మెరుగుదల కనిపించుటలేదు.
- 72% మంది మాత్రమే విద్యాలక్ష్ణాల పట్ల పూర్తి అవగాహన కలిగి ఉన్నారు. 28% మందికి లక్ష్యాల పట్ల అవగాహన లేకుండానే విద్యాబోధన చేస్తున్నారు.
- 86% మంది చెప్పిన దాని ప్రకారం సరిపోయినంతగా బోధనాసామగ్రి సరఫరా అయినట్లు చెప్పినారు.
- 24% మాత్రమే అధిక శ్రమ ఉన్నట్లు చెబుతున్నారు. 76% మందికి ఆ ఇబ్బంది లేనప్పటికీ ఫలితాలు ఆశించినంతగా లేవు.
- 62% మంది తమ వృత్తి పట్ల పూర్తి సంతృప్తితో ఉన్నారు. 38% మంది అసంతృప్తితో ఉన్నారు.
- 26% భవన మరమ్మత్తులు జరగడం లేదని చెప్పారు
- 21% త్రాగునీటి కొరత ఉందని చెప్పారు.
- 19% మరుగుదొడ్ల కొరత ఉందని తెలిపారు.
- 10% విద్యుత్ సౌకర్యలేమి గురించి చెప్పారు.

పట్టిక గీరిజన జనాభా అధికంగా ఉన్న జిల్లాల వారిగా సరైన సమాధానాలు గుర్తించిన వారి ప్రగతి నివేదిక శాతములలో

క్రమ సం.	జిల్లాల పేర్లు	3 వ తరగతి శాతం	5 వ తరగతి శాతం
1	Adhilabad	50%	41%
2	Jayashankar Bhupalapally	65%	51%
3	Bhadradri Kothagudem	66%	63%
4	Komuram Bheem	59%	49%
5	Mahabubabad	66%	50%
6	Nagarkarnool	62%	54%

కార్యాచరణ ప్రణాళిక :

- పాఠశాలలో పఠనసామర్థ్యాన్ని వృద్ధిపరచుటకు విద్యార్థుల స్థాయి ఆధారంగా వివిధ వ్యూహాలను అమలుపరచాల్సి ఉంటుంది. ఇందుకు పూర్తి తరగతి గది కృత్యంగా బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలు నిర్వహించుటకు విద్యార్థుల స్థాయినిబట్టి జట్లగా విభజించాలి. అందుకు అనుగుణమైన వ్యూహాలను అమలుపరచాలి.
- ఇందు కోసం పిల్లల స్థాయిని గుర్తించడానికి నిర్ధారణ పరీక్ష (Diagnostic Test) నిర్వహించాలి. దీనిద్వారా చదవడం రానివారు ఎవరు? చదివితే అవగాహన చేసుకోనివారు ఎవరు? ఆలోచించి విశ్లేషణ చేయనివారు ఎవరో గుర్తించాలి. చదవడం రానివారికి చదవడం నేర్పాలి. ఇందుకోసం సరళపదాలు, గుణింతపదాలు, ఒత్తుల పదాలు నేర్పడానికి వ్యూహాలను ఏర్పరుచుకోవాలి. లేదా పాఠ్యపుస్తకాలలోని సంసిద్ధత పాఠాలను వినియోగించాలి. వీరికి ఉపాధ్యాయుడి సహకారం చాలా అవసరం. ఉపాధ్యాయుడి సమక్షంలో కృత్యాలు ఉండాలి. మిగతా జట్లకు వారి స్థాయికి అనుగుణమైన కృత్యాలు ఇవ్వాలి. వీటితోపాటు పాఠశాలలోని బాలసాహిత్యాన్ని పిల్లలతో చదివించాలి. అసలే చదవడం రానివారికి వానచినుకులు, కథా వాచకాలు బాగా ఉపయోగపడుతాయి. మిగతా గ్రూపులు అనగా ధారాళంగా చదవడంలో ఇబ్బందులు పడేవారికి ఒకరు చదివితే మిగతావారు వినేలా ఒక్కొక్కరు చదివేలా చూడాలి. చదవడం వచ్చి అర్థం చేసుకోవడంలో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనేవారికి మనం ఇంతకు ముందు చెప్పిన అభ్యాసాలద్వారా చేయమనాలి.
- చదవడం, అవగాహన చేసుకొనే వారితో బాలసాహిత్యం, వార్తాపత్రికలు చదివించాలి.
- పాఠశాలలో నిర్వహించే లఘు పరీక్షలలో ధారాళంగా చదివే అంశాలను విధిగా ఇవ్వాలి, పరీక్షించాలి.

ముగింపు :

చదవడం అనేది మౌలికమైన ప్రాతిపదిక సామర్థ్యం. దీనిని ప్రాథమిక స్థాయిలోనే మనం వృద్ధిపరచాలి. ఎన్.సి.ఎఫ్.-2005లో పేర్కొన్నట్లు ప్రాథమిక స్థాయి అంటేనే భాషాసామర్థ్యాలు వృద్ధిపరచడం. తద్వారా పిల్లల్లో అభ్యసనా సామర్థ్యం వృద్ధి చెందుతుంది. ఇతర సజ్జెక్టులను కూడా అభ్యసించగలుగుతారు. కాబట్టి జాతీయస్థాయి పరీక్ష ఫలితాలను అర్థం చేసుకొని పఠన సామర్థ్యం పెంపొందించేలా కృషిచేయాలి.

Note: State Level Assessment Survey (SLAS) ను మన తెలంగాణ ప్రభుత్వం 31 January 2020 న నిర్వహించింది దాని ఫలితాలు ఇంకా వెల్లడించలేదు.

ఆలోచించాల్సిన ప్రశ్నలు

- NAS పరీక్ష ఎప్పుడు నిర్వహించారు?
- ఏ ఏ తరగతులకు నిర్వహించారు?
- ఎన్ని రాష్ట్రాలకు నిర్వహించారు?

2. అభ్యసన ఫలితాలు (Learning out comes)

అభ్యసన ఫలితాలు అంటే ఏమిటి ?
విద్యా ప్రమాణాలకు అభ్యసన ఫలితాలకు తేడా చెప్పగలరా ?
అభ్యసన ఫలితాలు ఎందుకు ప్రవేశ పెట్టాల్సి వచ్చింది?

పరిచయం :

బోధించడం నిర్బంధ విద్యా హక్కు చట్టం ప్రకారం హక్కుగా మారింది ఈ చట్టంలోని సెక్షన్-29 ప్రకారం పిల్లలందరికీ జ్ఞానాన్ని, సామర్థ్యాలను, నైపుణ్యాలను, వైఖరులను పెంపొందించాలి వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని 2015 జూన్ RTE-2009 చట్టంలో సెక్షన్- 29కు చేర్చారు. దీని ప్రకారం ప్రతి విద్యార్థి 1 నుంచి 8వ తరగతి వరకు ఆ తరగతి వారీగా సజ్జెక్టుల వారీగా నిర్ధారించిన అభ్యసన ఫలితాలను సాధించాల్సి ఉంటుంది.

వివిధ సబ్జెక్టుల విద్యా ప్రమాణాలు:

తెలుగు భాషలోని విద్యాప్రమాణాలు:

- వినడం, ఆలోచించి, మాట్లాడడం
- చదవడం అర్థం చేసుకుని చెప్పడం
- రాయడం
- పదజాల అభివృద్ధి
- సృజనాత్మక వక్తీకరణ
- భాషను గురించి తెలుసుకోవడం
- ప్రశంస – ప్రాజెక్ట్ పనులు

ఇంగ్లీష్ భాష లోని విద్యాప్రమాణాలు

- Listening and Responding
- Reading Comprehension
- Conventions of Writing
- Vocabulary
- Awareness on Grammar
- Creative Expressions – Oral & Writing (Discourses)

గణితంలోని విద్యాప్రమాణాలు :

- సమస్య సాదన
- కారణాలు చెప్పడం నిరూపణ చేయడం
- వ్యక్తీకరణ
- అనుసంధానం
- ప్రాతినిధ్యపరచడం

పరిసరాల విజ్ఞానంలో విద్యాప్రమాణాలు

- విషయావగాహన
- ప్రశ్నించడం – పరికల్పనలు
- ప్రయోగాలు క్షేత్ర పరిశీలన
- సమాచార సేకరణ నైపుణ్యం – ప్రాజెక్ట్ పనులు
- బోమ్మలు గీయడం, నమూనాలు తయారు చేయడం
- సౌందర్యాత్మక స్పృహ – వైకరులు ప్రశంస
- జీవ వైవిధ్యం –నిత్య జీవిత వినియోగం

అభ్యసన ఫలితాలు:-

ఒక అభ్యసన ప్రక్రియ /కృత్యం /కార్యక్రమం /కోర్సు పూర్తి అయిన తరువాత అభ్యాసకుడు తెలుసుకున్నది /ప్రదర్శించేది/ చేయు దానిని అభ్యసన ఫలితంగా నిర్వహిస్తారు.

అభ్యసన ఫలితాలు ఎందుకు ? (లేదా) ఎవరికోసం ఉపయోగపడుతాయి?

- ప్రతి తరగతికి సంబంధించిన అభ్యసన ఫలితాలు, ఆశించిన రీతిలో బోధన, అభ్యసనలను నిర్దేశించుకోవడానికి ఉపాధ్యాయులకు సహాయ పడుతాయి.
- నాణ్యమైన విద్యను సమకూర్చడంలో తల్లిదండ్రులు, సమాజం, ప్రభుత్వ అధికారులు బాధ్యతాయుతంగా అప్రమత్తంగా ఉండటానికి తోడుపడుతాయి.
- తరగతి వారీగా నిర్ధారించిన అభ్యసన ఫలితాలు ప్రక్రియధారితమైనవి. ఇవీ సమగ్ర శిశు వికాసం కోసం ఆశించిన సంపూర్ణ అభ్యసన ఫలితాల ప్రకారం పిల్లవాడి ప్రగతిని మదింపు చేయడానికి తగిన పరిశీలనంశాలను సమకూరుస్తాయి.
- దేశంలో విద్యాలక్ష్మాల సాధనలో గల ప్రాంతీయ వ్యత్యాసాలను నిర్మూలించడానికి తోడ్పడతాయి. రాష్ట్రాల వారిగా, జిల్లాల వారిగా పాఠ్య బోధన క్రమ ఆశయాలను తరగతి వారిగా అభ్యసన ఫలితాలను స్పష్టం చేయడానికి ఇవి ఉపయోగపడతాయి
- ఇవి ఉపాధ్యాయులను, తల్లిదండ్రులను, విద్యార్థులను అభ్యసన నాణ్యతను మెరుగు పరిచే విధానానికి ప్రాథమిక స్థాయిలో పాఠశాల విద్యను వికసింప చేసేందుకు సహాయపడుతాయి.

అభ్యసన ఫలితాలు - ప్రాధాన్యతలు:-

నాణ్యమైన విద్యను అందించడంలో అభ్యసన ఫలితాలు తోడ్పడతాయి. ఉపాధ్యాయుల, అభ్యాసకుల బాధ్యతలను సృష్టించేస్తున్నాయి. అభ్యసన ఫలితాలు పిల్లలు ఏం నేర్చుకోవాలో తెలుపుతాయి పిల్లలు ఎలా నేర్చుకుంటారు తెలుస్తుంది. అభ్యసన ఫలితాల ఆధారంగా పిల్లల స్థాయిలను నిర్ధారించవచ్చు ఉపాధ్యాయులు సరైన, అవసరమైన బోధనాభ్యసన వ్యూహాలను రూపొందించడంలో సహకరిస్తాయి. పిల్లలు నేర్చుకున్న అంశాలు ఏ మేరకు లేదా ఎంత మేరకు ఉపయోగించుకుంటున్నారు తెలుసుకోవచ్చు.

అభ్యసన ఫలితాలు - పాఠ్యపుస్తకం సమన్వయం:-

- 2017 లో విద్యాహక్కు చట్టానికి సవరణ చేసిన కారణంగా నాణ్యమైన విద్యను అందించడం బాధ్యతగా మారింది. నాణ్యమైన విద్యను పొందడం పిల్లల హక్కుగా మారింది. అందరికీ నాణ్యమైన విద్యను అందించే దిశలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఫలితాలను గుర్తించడం జరిగింది. ఈ విషయంలో మిగతా రాష్ట్రాల కంటే తెలంగాణ రాష్ట్రం NCF -2005, RTE – 2009 ప్రతిపాదనల ఆధారంగా NCF-2011 లో సజ్జెక్టుల వారీగా ఆధార పత్రాలను రాష్ట్ర విద్య ప్రణాళిక చట్టం 2011ను రూపొందించడం జరిగింది విస్తృత స్థాయిలో దానికి అనుగుణంగా నూతన పాఠ్య పుస్తకాలు రూపొందించారు. ఈ పాఠ్యపుస్తకంలో విద్యాప్రమాణాలు / పిల్లలు సాధించాల్సిన సామర్థ్యాల పేరిట విపులంగా చర్చించారు వాటిపై ఉపాధ్యాయులందరికీ అవగాహన కల్పించారు విద్యార్థులు కూడా సామర్థ్యాలను సాధిస్తున్న నేపథ్యం ఆవిష్కృతమైంది.
- అయితే కేంద్ర స్థాయిలో దేశవ్యాప్తంగా నాణ్యత ప్రమాణాలను గుర్తించే అంశాలను **అభ్యసన ఫలితాలు** అని పేర్కొన్నారు. ఇక మీదట అందరూ అనగా అన్ని రాష్ట్రాలలో కూడా అభ్యసన ఫలితాలు అని వ్యవహరించడం తప్పనిసరి ఈ సందర్భంగా మన రాష్ట్రంలో గత విద్యా సంవత్సరంలో అభ్యసన ఫలితాలను నిర్వచించి పోస్టర్ రూపంలో ముద్రించి పాఠశాలలకు పంపిణీ చేశారు ఉపాధ్యాయులు స్కూల్ కాంప్లెక్స్ సమావేశంలో చర్చించారు కూడా, వీటిని బ్రోచర్ రూపంలో ముద్రించి తల్లిదండ్రులకు పంపిణీ చేశారు.
- రూపొందించిన అభ్యసన ఫలితాల ఆధారంగా జాతీయ సర్వే పరీక్షలు 3, 5 మరియు 8వ తరగతి విద్యార్థులకు నిర్వహించారు. ఇక మీదట కూడా జాతీయ స్థాయిలో నిర్వహించే ప్రమాణాల సాధన పరీక్షలు అన్ని అభ్యసన ఫలితాల ఆధారంగా నిర్వహిస్తారు. కావున అభ్యసన ఫలితాలసాధన ఉపాధ్యాయుల బాధ్యత.
- తెలుగు మరియు ఇంగ్లీష్ కు సంబంధించిన భాషలలో విద్యార్థులు వినడం, ఆలోచించి మాట్లాడడం, చదివి అర్థం చేసుకోవడం, స్వీయ రచన, సృజనాత్మకత, పదజాలం వ్యాకరణాంశాలు, అనే సామర్థ్యాలు ఉన్నాయి ఒక్కొక్క సామర్థ్యానికి తగిన వారిగా పిల్లల స్థాయిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అభ్యసన ఫలితాలను నిర్ధారించారు.

ఉదాహరణకు:- ధారాళంగా చదవడం, సరళ గుణింత పదాలు చదవ గలగడం, రెండవ తరగతిలో బివ్యసన సంయుక్త పదాలు చదవగలరు, మరియు గణితంలో విద్యార్థి సమస్యలను సాధన చేయడం, కారణాలు చెప్పడం, నిరూపణ చేయడం, ద్వారా భావాలను తెలుపడం సంధానం చేయడం ప్రాతినిధ్యం మరియు దృష్టికరణ వంటి సామర్థ్యాలను సాధిస్తారు. పరిసరాల విజ్ఞానంలో విద్యార్థి ఒకటవ తరగతి నుండి ఐదవ తరగతి వరకు ఈ క్రింది సామర్థ్యాలను సాధిస్తాడు.

- భావనలను అవగాహన చేసుకోవడం
- ప్రశ్నించడం పరికల్పన చేయడం
- సమాచార నైపుణ్యాలు పెంపొందించుకోవడం
- ప్రయోగాలు చేయడం మరియు క్షేత్ర పర్యటనలు చేయడం

2017 లోని చట్ట సవరణ ద్వారా ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి రూపొందించి అభ్యసన ఫలితాలను దేశ వ్యాప్తంగా పంపిణీ చేశారు. రాష్ట్ర విద్యా ప్రమాణాలు రూపొందించినప్పుడే వీటిని గురించి చర్చించారు. పాఠ్యపుస్తకంలో పాఠాలకంటే ముందు విద్యాప్రమాణాలు రూపొందించారు.

సజ్జెక్టు వారీగా ఈ కింద పాండుపరచిన విద్యా ప్రమాణాలను పరిశీలించండి :-

తెలుగు భాషలోని వివిధ అభ్యసన ఫలితాలు:-

- ఉపన్యాసాలు సందేశాలు వ్యక్తిత్వాలు వార్తలు కథలు విని అర్థం చేసుకుని ప్రతిస్పందిస్తారు.
- తమ ఇష్టానిష్టాలను ఆసక్తులను స్వీయ అభిప్రాయాలను కారణాలను చెప్పగలరు.
- సమర్థిస్తూ గాని లేదా విభేదిస్తూ గాని విశ్లేషిస్తూ మాట్లాడగలరు.
- పద్య తాత్పర్యాలు గేయ / పాఠ్య సారాంశాలను చెప్పగలరు.
- కవి యొక్క ఆలోచనను పాత్రల స్వభావాన్ని వివరించి చెప్పగలగాలి
- సాహిత్య ప్రక్రియలోని బేదలను గుర్తించే అవగాహనతో అభిప్రాయాలు వ్యక్తీకరించగలగాలి.
- చిన్న చిన్న సంఘటనలను వర్ణన చేయగలగాలి
- ఇచ్చిన అంశాన్ని గురించి మాట్లాడగలరు చర్చించగలరు
- గేయాలు రాగయుక్తంగా భావయుక్తంగా పాడగలగాలి
- పద్యం వచనం పాట గేయం సంభాషణ తదితర అంశాలను ధారాళంగా స్పష్టంగా చదవగలగాలి అవగాహన చేసుకోగలిగి అభిప్రాయం చెప్ప గలగాలి
- చదువుతున్న అంశాలలోనూ కీలకాంశాలను గుర్తించగలగాలి అంశానికి శీర్షికను సూచించగలగాలి అర్థం చేసుకొని ప్రతి స్పందించగలరు
- పరిచిత, అపరిచిత అంశాన్ని అర్థం చేసుకొని పట్టికలు రాయడం ప్రశ్నలు తయారు చేయడం ఖాళీలు పూరించడం పోలికలు రాయడం మొదలైన వాటిపై తన అభిప్రాయాలను మౌఖికంగా లిఖిత పూర్వకంగా వర్ణించగలగాలి.
- అలాగే విద్యార్థులు తాము విన్నా చదివినా అర్థం చేసుకున్న విషయాలను అనుభవాలను, అనుభూతులను సాంత మాటల్లో స్పష్టంగా రాయగలగాలి రాసేటప్పుడు అవసరమైన నూతన పదాలను, నిర్మాణాలు, జాతీయాలు, సామెతలు మొదలైనవి ఉపయోగించాలి.
- భావాలను క్రమ పద్ధతిలో సరైన పదాలను ఉపయోగించి దోషరహితంగా రాయగలగాలి.
- వ్యతిరేక పదాలను గుర్తించి ప్రయోగించగలగాలి
- ప్రకృతి, వికృతులను గుర్తించగలగాలి వాక్యాల్లో ప్రయోగించగలగాలి.

- జాతీయలను గుర్తించగలడు.
- సామెతలను గుర్తించగలడు ప్రయోగించగలడు
- నానార్థాలుగుర్తించగలడు
- వ్యాకరణాంశాలు పట్ల అవగాహన కలిగి ఉండాలి
- వర్ణమాల విభాగాలు భాషాభాగాలు
- విభక్తులు, సంభి పదాలు, సమాస పదాలు కలపడం విడదీయడం మొదలైనవాటిని చేయగలగాలి.
- అలంకారాలు, ఛందస్సు, లక్షణాలను సమన్వయం చేస్తూ అర్థవంతంగా సాంతమాటల్లో వివరించగలగాలి.

ENGLISH LANGUAGE LEARNING OUT COMES

- Listening, Speaking, Reading and Writing
- Recites poems individually / in group with correct pronunciation and intonation
- Performance events such as role play / skit in English with appropriate expression
- Express orally her / his opinion / understanding about the story and characters in the story
- Reads aloud with appropriate pronunciation and appropriate pronunciation and pause
- Reads small texts with comprehension i.e. identifies main idea, details and sequence and draws conclusions
- Reads and understands poems, simple stories characters in the story etc.... and expresses her / his opinions orally
- Identifies opposites like day/night, open / close and such others.

పరిసరాల విజ్ఞానం లోని ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాలు

- కుటుంబం మొత్తం సభ్యుల మధ్య సంబంధాలను బంధుత్వాన్ని గుర్తిస్తారు బంధుత్వాల పై ప్రశ్నిస్తారు.
- కుటుంబంలో వచ్చే మార్పులకు కారణాలు వివరిస్తూ వృద్ధాశ్రమాలు కారణాలు ఉహిస్తాడు.
- గృహోపకరణాల సమాచారాన్ని సేకరించి వాటికి ఉదాహరణలు ఇస్తారు మరియు వాటి బొమ్మలు గీస్తారు.
- జంతువుల అసాధారణ లక్షణాలను వెలుతురు ధ్వని ఆహారం వంటి వాటికి జంతువుల స్పందనలు వివరిస్తాడు
- అంతరించిపోతున్న జంతువులకు ఉదాహరణ ఇస్తాడు. జంతువులు మొక్కలు మానవుల మధ్య గల పరస్పర సంబంధాన్ని వివరిస్తాడు.
- కొన్ని జీవులను రైతు మిత్రులని ఎందుకు పిలుస్తారో కారణాలు చెబుతారు.
- వ్యవసాయ క్షేత్రాన్ని సందర్శించి రైతులకు ఉపయోగపడే జంతువులను హాని కలిగించే కీటకాల జాబితాను తయారు చేస్తారు.

గణితం లో ఆశించిన అభ్యసించిన ఫలితాలు:

- దూల, పాడవులు, జాన, మూర , బెత్త, అడుగు మొదలగు అప్రమాణ కొలతలలో బరువు పరిమాణాలను అంచనాలు వేయగలరు
 - 99 వరకు సంఖ్యలను గుర్తించగలుగుతారు రాయగలుగుతారు
 - నిత్యజీవితంలో 1 నుండి 20 వరకు సంఖ్యలు కూడికలు, తీసివేతలు చేయగలుగుతారు.
 - 999 వరకు సంఖ్యలను చదవగలరు రాయగలరు
 - నిజజీవిత సందర్భాలలో మూడంకెల మార్పిడి లేని స్థానం, మార్పిడితో కూడిన కూడికలు, తీసివేతలు లాంటి సమస్యలను సాధించగలరు.
 - ద్రవ్య, దూరం బరువు పరిమాణం మొదలైన వాటితో కూడిన నిజ జీవిత సందర్భాలలో చతుర్విధ ప్రక్రియలతో కూడిన సాధారణ సమస్యలను సాధించగలరు.
 - నిజ జీవిత సందర్భాలలో వస్తువులను విభజించడం/ పంచడంలో ఏర్పడు భిన్నాలను జన్న రూపంలో పట రూపంలో చూపగలరు భిన్నాలను పోల్చగలరు మరియు సమస్యలను సాధించగలరు.
 - కోణాలను లంబకోణం, అల్పకోణం, అధిక కోణంగా వర్గీకరించగలరు
 - పటాలు, సంఖ్యలతో కూడిన క్రమాలను గుర్తించగలరు త్రిభుజు, చతుర వర్గ సంఖ్యలలోని తీర్మానాన్ని వివరించగలరు.
 - నిజ జీవితంలో వివిధ సందర్భాలలో కావలసిన దత్తాంశాన్ని ఒక ప్రత్యేక అంశం ఆధారంగా సేకరించినమోదు చేయగలరు సేకరించిన దత్తాంశాన్ని గణన చిహ్నాల ఆధారంగా రూపంలో కమ్మి రేఖా చిత్ర రూపంలో చూపగలరు వ్యాఖ్యానించగలరు
 - గడియారంలో సమయం ఎన్ని గంటలు, నిమిషాలలో చెప్పగలరు క్యాలెండర్ లో తేదీని పూర్తిగా సరైన ఫార్మాట్లో చెప్పగలరు
 - ఒక వస్తువుల సమూహంలో గాని ఒక వస్తువులో గాని సగం, పావు మరియు ముప్పావునులను గుర్తించగలరు. ఏకంగా భిన్నాన్ని ఉపయోగించి దానిచే భిన్నాలను ఏర్పర్చగలరు పటంలో చూపించగలరు. ఉదాహరణకు ఒక అభ్యసన ఫలితాన్ని తీసుకోని దానిని ఎలా సాధించాలో చూడడం
 - త్రిభుజం, దీర్ఘచతురస్రం, చతురస్రం మరియు వృత్తాలను భుజాల సంఖ్య మరియు మూలాల సంఖ్య ఆధారంగా గుర్తించగలరు.
 - దీనిని సాధించాలంటే విద్యార్థికి ఆకారాలు అంటే ఏమిటి తెలియాలి
 - ముందుగా కొన్ని వస్తువులను చూపిస్తూ వాటి ఆకారాలను అడగాలి
 - తరువాత విద్యార్థులను నాలుగు గ్రూపులుగా విభజించి ఒక్కొక్క గ్రూపు కి ఒక్కటి అనగా ఒక గ్రూపు కి త్రిభుజం ఇంకో గ్రూప్ కి చతురస్రం అలా వివిధ ఆకారాలు గల కొన్ని వస్తువులను రాయమనాలి.
 - వాళ్ళు రాసిన వాటికీ ఇంకా కొన్ని జోడిస్తూ తరగతి గదిలోని వస్తువులు మరియు వాటి ఆకారాలను చేప్పాలి.
 - ఆ ఆకారాలు గల ఇంకొన్ని వస్తువులను చెప్పమనాలి.
 - దిని ద్వారా విద్యార్థులలో అన్ని ఆకారాలకు సంబంధించి అవగాహన వస్తుంది.
- ఎలా అవగాహన వచ్చకా చుట్టూ కొలతలను సులభంగా అర్థం చేసుకుంటారు.

ఆలోచించాల్సిన ప్రశ్నలు

- ఇంకా ప్రతి సబ్జెక్టు లో ఉన్న అభ్యసన ఫలితాలను గుర్తించడం ఎలా ?
- వాటిని సాధించడానికి ఏం చేయాల్సి ఉంటుంది?

* * * *

3. తెలుగులో అభ్యసన ఫలితాల సాధన – బోధన వ్యూహాలు

పరిచయం :-

మానవ నాగరికతను భాష ఆదిమానవుడి నుండి ఆధునిక మానవుడి వరకు నాగరికత అనేక పరిణామాలలో ప్రధాన పాత్రనుపోషించింది. భాష సాంస్కృతిక, సాంస్కృతిక, లిపిలీని భాషలు ఉన్నాయి కానీ ధ్వనులు లేని, మాటలు లేని భాషలు లేవు. భాష సైతం అద్భుతంగా ఆయా జాతుల అవసరాలను తీర్చగల స్థాయిలో ఉంది. భాష మానవునికి ప్రసాదించబడిన ఒక వరం. భావ గ్రహణలకు భావ ప్రకటనలకు తోడ్పడేది భాష భాష వల్లనే మానవుడు తన జ్ఞానాన్ని పంచుకోగలుగుతున్నాడు. ఇతర వ్యక్తులతో సన్నిహిత సంబంధాలు ఏర్పడటానికి భాష ఉపకరిస్తుంది.

చాలామంది భాష పరస్పర భావ ప్రసారణ కొరకే అని భావిస్తారు. ఆలోచనలకు, అనుభూతులకు, ప్రతిస్పందనలకు ప్రధాన సాధనము అని మరిచిపోతుంటారు. నిజంగా ఆలోచిస్తే భాష విస్తృత ప్రయోజనకారి అని అర్థమవుతుంది. బాల్యంలో పిల్లల మూర్తిమత్వాన్ని, సామర్థ్యాలను నిర్మాణాత్మకంగా అభివృద్ధి చేయడంలో కీలక పాత్ర వహిస్తుంది. అంతేకాక పిల్లలు అవగాహన, ఆసక్తులు, సామర్థ్యాలు, వైఖరులు, విలువల పై ఎంతో ప్రభావాన్ని చూపుతుంది ఏదైనా ఒక విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి భాష చాలా ప్రధానం. దీనిని బట్టి విద్యలో భాష ప్రధాన పాత్ర వహిస్తోంది అని అర్థం చేసుకోవచ్చు. మరి పిల్లలు భాషను ఎలా నేర్చుకుంటారు? మనకు అర్థం అయితేనే తరగతి గదిలో భాష విషయంలో మంచి ఫలితాలు వస్తాయి. పిల్లలు పాఠశాలలకు వచ్చేసరికి వారు గతంలో భాషలను నేర్చుకున్న సహజ విధానానికి తరగతి గదిలో నేర్చుకుంటున్న కృత్రిమ విధానానికి తేడా ఉంటుంది. దాంతో అభ్యసనపై అది చెడు ప్రభావం పడుతుంది పిల్లవాడిలో అనాసక్తత మొదలవుతుంది. ఉపాధ్యాయుడు తాను ఒక భాషను బోధిస్తున్నానని ఆలోచించడం దానికి అనుగుణంగా ఆ భాషలో ఉండే నియమాలు వాక్యనిర్మాణ విధానాలు మొదలైన విషయాలను చెప్పడం మొదలు పెట్టేసరికి పిల్లల్లో అయోమయం మొదలవుతుంది. నేర్చుకుంటున్నది తమకు తెలిసింది కాదనే భావన మొదలవుతుంది. తమ మాతృ భాష ఏదైనా సరే ప్రపంచంలో ప్రతి బిడ్డ తన అవసరాలను ప్రయోజనాలను తీర్చుకోవడానికి నెరవేర్చుకోవడానికి భాషను ఉపయోగించుకుంటారు. తన చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచాన్ని అర్థం చేసుకోవడమే భాష ప్రధాన ఉద్దేశం. ఈ భాషను పిల్లలకు తరగతి గదిలో బోధించి అభ్యసన ఫలితాలను సాధించడానికి అనేక పద్ధతులు ఉన్నాయి. అయితే ముందుగా మనం సామర్థ్యాల వారి సాధించాల్సిన కొన్ని బోధనా వ్యూహాలు పరిచయం చేయడం జరిగింది.

1. వినడం, అర్థం చేసుకొని, ఆలోచించి మాట్లాడటం:

జానపదాల నుండి వేదాల దాకా కొన్ని వేల సంవత్సరాలపాటు మన భాషా సాహిత్యాలు మౌఖిక రూపంలోనే కొనసాగాయి. లిఖిత రూపాన్ని పొందకున్నా, ఇసుమంతైనా లోపంలేని జ్ఞానాన్ని భావితరాలకు అందించగలిగారంటే ఇందుకు ప్రధాన కారణం విని, అర్థం చేసుకొని మాట్లాడగలిగే సామర్థ్యం. ఈ సామర్థ్యమే బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలో కీలకపాత్ర పోషిస్తుంది. ఉపాధ్యాయుడు బోధించే అంశాలను విద్యార్థి విని, పాఠ్యపుస్తకంలోని చిత్రాలు చూసి అర్థం చేసుకొని, ఆలోచించి ప్రతిస్పందించగలిగితే "వినడం, అర్థం చేసుకొని ఆలోచించి మాట్లాడడం" సామర్థ్యం అవుతుంది.

బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలో ఈ సామర్థ్యం ముఖ్యమైనది. ఒక విద్యార్థి ఆయా సామర్థ్యాలలో కనబడే అభ్యసన ఫలితాలన్నీ ఈ సామర్థ్యం పైనే ఆధారపడి ఉంటాయి. ఉపాధ్యాయుడు చెప్పిన అంశాలను, తాను చూసిన అంశాలను విద్యార్థి అవగాహన చేసుకొని, ఆలోచించి ప్రతిస్పందించగలిగినప్పుడే మిగతా సామర్థ్యాలను పొందగలడు.

ఆశించే అభ్యసన ఫలితాలు :

- 1) ఉపన్యాసాలు, సందేశాలు, వక్రత్వాలు, వార్తలు, కథలు విని, అర్థం చేసుకొని ప్రతిస్పందించగలగాలి.
- 2) తమ ఇష్టాయిష్టాలను, ఆసక్తులను, స్వీయ అభిప్రాయాలను, కారణాలను చెప్పగలగాలి.
- 3) సమర్థిస్తూ లేదా విభేదిస్తూ / విశ్లేషిస్తూ మాట్లాడగలగాలి.
- 4) పద్య తాత్పర్యాలను, గేయ / పాఠ్య సారాంశాలను చెప్పగలగాలి.
- 5) కవి యొక్క ఆలోచనను, పాత్రల స్వభావాన్ని వివరించి చెప్పగలగాలి.
- 6) సాహిత్య ప్రక్రియలోని భేదాలను గుర్తించి, అవగాహనతో అభిప్రాయాలు వ్యక్తీకరించగలగాలి.
- 7) చిన్న చిన్న సంఘటనలను వర్ణించగలగాలి.
- 8) ఇచ్చిన అంశాన్ని గురించి మాట్లాడగలగాలి, చర్చించగలగాలి.
- 9) పద్యాలు, గేయాలు రాగయుక్తంగా, భావయుక్తంగా పాడగలగాలి.

సామర్థ్య సాధనలో ఎదురవుతున్న సమస్యలు :

- 1) శ్రద్ధతో, ఏకాగ్రతతో వినకపోవడం.
- 2) ఉపాధ్యాయుడు చెప్పే అంశాన్ని అర్థం చేసుకోకపోవడం.
- 3) ఆత్మ విశ్వాసం లేకపోవడం.
- 4) జడియం వల్ల మాట్లాడలేకపోవడం.
- 5) అందరు విద్యార్థులు భాగస్వాములు కాకపోవడం.
- 7) ఉచ్చారణ దోషాలు కలిగి ఉండడం.
- 8) ఒక అంశాన్ని వేరే కోణంలో అర్థం చేసుకోవడం.
- 9) గేయాలు అభినయంతో పాడలేకపోవడం.
- 10) విద్యార్థుల్లో భాష నేర్చుకోవాలనే ఆసక్తి లేకపోవడం.
- 11) బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలు విద్యార్థి కేంద్రీకృతంగా కాకుండా ఉపాధ్యాయ కేంద్రంగా నిర్వహింపబడడం.
- 12) ఈ సామర్థ్యానికి తక్కువ ప్రాధాన్యతనివ్వడం.
- 13) ఉపాధ్యాయుడు విద్యార్థులను అనుబంధ ప్రశ్నలు అడుగకపోవడం.
- 14) విద్యార్థుల చేత మాట్లాడించడానికి తగిన కృత్యాల రూపకల్పన చేయకపోవడం.
- 15) విద్యార్థులను సాంతమాటల్లో చెప్పడాన్ని ప్రోత్సహించకపోవడం.
- 16) విద్యార్థులు చూసిన అంశాల గురించి మాట్లాడించకపోవడం.

సామర్థ్య సాధనకై అనుసరించాల్సిన వ్యూహాలు :

- 1) ఒక ప్రశ్నను కాని, ఇతర విద్యార్థులు చెప్పే సమాధానాల గురించి కానీ ఒక విద్యార్థిని ఆడిగినప్పుడు మిగిలిన పిల్లలందరూ వింటున్నారా? లేదా? అనేది తరగతి గదిలో పరిశీలించాలి.
- 2) పూర్తి తరగతి కృత్యంగా నిర్వహించాలి.
- 3) తమ స్వీయ అనుభవాలను, తాము చూసిన సంఘటనల గురించి విద్యార్థుల చేత మాట్లాడించాలి.
- 4) ప్రతి విద్యార్థిని కృత్యంలో భాగస్వామ్యం చేయాలి.
- 5) తరగతి గదిలో స్వేచ్ఛాయుత వాతావరణం కల్పించాలి.
- 6) స్పష్టమైన ఉచ్చారణతో విద్యార్థుల తప్పులను సవరించాలి.
- 7) విద్యార్థులను అభినందనా పూర్వకంగా ప్రోత్సహించాలి.
- 8) విద్యార్థులను వారి అభిరుచుల గురించి మాట్లాడించాలి.
- 9) సమర్థిస్తూ, విభేదిస్తూ / విశ్లేషిస్తూ మాట్లాడించాలి.

- 10) పండుగలు, జాతరల గురించి మాట్లాడించాలి.
- 11) పద్యాలు, గేయాలు రాగయుక్తంగా, భావయుక్తంగా పాడించాలి.
- 12) ఉపన్యాస పోటీలు నిర్వహించాలి.
- 13) కథలు చెప్పించాలి.
- 14) పాఠ్య సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పించాలి.
- 15) ఒక అంశాన్ని మరొక అంశంతో పోల్చి మాట్లాడడాన్ని ప్రోత్సహించాలి.
- 16) గేయ భావాలను, పద్య తాత్పర్యాలను చెప్పించాలి.

2. ధారాళంగా చదువడం అర్థంచేసుకొని ప్రతిస్పందించడం:

పరిచయం :

పరిచిత అపరిచిత అంశాలను, పట్టికలను, అక్షర రూపంలో ఉన్న అంశాలను స్పష్టంగా, ధారాళంగా, విరామచిహ్నాలను పాటిస్తూ, భావానికి తగినట్లు, సందర్భానుగుణంగా చదువాలి. చదివిన విషయాన్ని అవగాహన చేసుకోవాలి. తరువాత ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయగలగాలి. ప్రశ్నలు తయారుచేయగలగాలి. బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానం గుర్తించగలగాలి. ఖాళీలు పూరించగలగాలి. చదివిన విషయంలోని కీలక పదాలు గుర్తించగలగాలి. విషయం మీద ఎలాంటి ప్రశ్నలడిగినా జవాబులు సాధించగలగాలి. చదువడం వాచిక చర్య అయితే అవగాహన చేసుకోవడం మానసిక చర్య. ఈ రెండు అవినాభావ సంబంధమైనవి. వీటికి ప్రతి చర్యలు ప్రతిస్పందించడం. ధారాళంగా చదివి అర్థం చేసుకొని ప్రతిస్పందించగలవారు అన్ని రకాల అభ్యసన ఫలితాలను సాధించగలుగుతారు అన్నది అక్షర సత్యం.

ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాలు :

- పద్యం, వచనం, పాట, గేయం, సంభాషణ, పట్టిక తదితర అంశాలను ధారాళంగా స్పష్టంగా చదువగలగాలి. అవగాహన చేసుకోగలగాలి. అభిప్రాయం చెప్పగలగాలి.
- చదువుతున్న అంశాలలోని కీలకాంశాలను గుర్తించగలగాలి.
- అంశానికి శీర్షికను సూచించగలగాలి. అర్థం చేసుకొని ప్రతిస్పందించగలగాలి.
- పరిచిత అపరిచిత అంశాన్ని అర్థం చేసుకొని పట్టికలు రాయడం, ప్రశ్నలు తయారుచేయడం, ఖాళీలను పూరించడం, తప్పొప్పులు గుర్తించడం, పోలికలు రాయడం, మొదలైనవాటిపై తన అభిప్రాయాలను మౌఖికంగా మరియు లిఖిత పూర్వకంగా వ్యక్తీకరించగలి. చదివిన అంశంలోని సామెతలను, జాతీయాలను గుర్తించగలగాలి.
- తెలుగులోని వివిధ రకాల పదన సామగ్రిని చదివి అర్థం చేసుకొని ప్రతిస్పందించగలగాలి. వాటిలోని విశేషాంశాలను గుర్తించగలగాలి.
- లిఖిత రూపంలో వ్యక్తీకరించగలగాలి. విద్యార్థి స్థాయికి అనుగుణంగా అభ్యాసాలకొరకు వివిధ రూపాల్లో అంశాలు సిద్ధం చేసుకుంటే సాధనకు ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది.
- పద్యాలకు ప్రతిపదార్థాలు రాయగలగాలి.
- గేయం పద్యం భావం ఆధారంగా పంక్తులను గుర్తించగలగాలి.

సామర్థ్య సాధనలో ఎదురవుతున్న సమస్యలు :

- విద్యార్థులు స్పష్టంగా ధారాళంగా చదువలేకపోవడం.
- చదివిన విషయాన్ని అర్థం చేసుకోలేకపోవడం.
- ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయలేకపోవడం.
- ప్రశ్నలు తయారుచేయలేకపోవడం.
- కీలక పదాల గుర్తింపులో వెనుకబాటు.
- ప్రశ్నకు చెందిన పదం పేరాలో వెతికి ఆ వాక్యం యథాతథంగా రాయడం.

సామర్థ్య సాధనకై వ్యూహాలు :

- పిల్లలకు ఆసక్తి కలిగే అంశాలు చదివే అవకాశం కల్పించడం. చదువుతున్నప్పుడే తర్వాత వాక్యాన్ని ఊహించేలా తెలిసిన అంశాలు చదివించడం.
- సరళ వాక్యాలతో కూడిన బాలసాహిత్యం అందుబాటులోకి తేవడం.
- పలికిన ధ్వనికి లిఖిత రూపానికి అనుసంధానం కుదిరేలా వీలైనన్ని ఎక్కువసార్లు చదివించడం.
- సమూహాలుగా చేస్తూ స్వయం అభ్యసనకు అవకాశమివ్వడం.
- చదివిన విషయంపై మాట్లాడించడం. స్వీయ అభిప్రాయాలను, అనుభూతులను రాయించేలా అవకాశం కల్పించడం. పేరాను అర్థం చేసుకోవడంలో కీలక అంశాలను, కీలక వాక్యాలను గుర్తించేలా సాధన చేయించడం. చదివిన వాక్యాలకు దృశ్యీకరణం చేసుకోవడం.
- ఊహాశక్తి పెంపొందేలా మాట్లాడించడం. కనీస సామర్థ్య సాధనలో భాగంగా పఠన లేఖన నైపుణ్యాలు వృద్ధిపరచడం. స్వీయ కార్యాచరణ రూపొందించుకోవడం.
- దోష రహితంగా ఉచ్చరించేటట్లు సాధన చేయించటం.

విషయాన్ని ఒకటికి రెండుసార్లు చదివి విశ్లేషణ చేసుకునేట్లు ప్రోత్సహించడం కీలకాంశాలను గుర్తించే విధంగా చదివే విధానం అలవాటు చేయడం. ప్రశ్నల్ని చదివి ఆలోచించే విధంగా అభ్యాసాలను కల్పించడం. ప్రశ్నలు తయారుచేయడానికి (5W's 1 H విధానం ద్వారా) వీలైనన్ని ఎక్కువ ప్రశ్నలు తయారుచేసేటట్లు అభ్యాసాల సాధన నిర్వహించడం. మాదిరి ప్రశ్నలను అధ్యయనం చేయిస్తూ విశ్లేషణ కలిగించడం. జాతీయాలు, కీలక అంశాలపట్ల స్పష్టమైన అవగాహన కలిగించి గుర్తించేలా సాధన చేయడం.

ఉన్నత తరగతుల్లో ప్రతిపదార్థం రాసేటప్పుడు అన్వయక్రమం అలవాటుచేయడం, నిఘంటు వినియోగం ద్వారా సాధించడం. చదవడం అలవాటుగా చేసుకునేటట్లు ప్రోత్సహించడం, విస్తార పఠనం ద్వారా పఠనం అలవర్చడం. చదివిన విషయంపై అవగాహనను పరీక్షించడానికి వీలైనన్ని రకాలుగా వీలైనన్ని ప్రశ్నలు అడగడం.

3. స్వీయరచన:

పరిచయం :

భావ వినిమయ సాధనం భాష. భావ వ్యక్తీకరణ భావ గ్రహణానికి భాష వాహకంగా ఉండడం వలననే మనిషి ఇతర జంతుజాలంకంటే ఉన్నత స్థితిలో ఉన్నాడు. వ్యక్తి ఆలోచించడానికి, సమస్యలను పరిష్కరించుకోవడానికి, ఉద్వేగాలను వ్యక్తం చేయడానికి భాష ఉపయోగపడుతుంది.

భావ వ్యక్తీకరణ రెండు రకాలు :

1) మౌఖిక భావ వ్యక్తీకరణ

2) లిఖిత పూర్వక భావ వ్యక్తీకరణ

- ఆలోచించి, అర్థం చేసుకొని మాట్లాడడం - మౌఖికం అయినది కాగా, స్వీయరచన లిఖిత పూర్వక భావ వ్యక్తీకరణ.
- విద్యార్థి తాను చదివిన, విన్న, నేర్చుకున్న, పరిశీలించిన అర్థం చేసుకున్న అంశాలను తన సొంత ఆలోచనలతో తనదైన శైలిలో రాయగలగడమే స్వీయరచన.
- ఎస్.సి.ఎఫ్. - 2011 నిర్దేశించిన విధంగా బట్టీ విధానం రూపుమాపాలంటే సొంతమాటలలో రాయడాన్ని ప్రోత్సహించాలి.
- స్వీయరచనలో భాగంగా ఒక అంశాన్ని కుదిరి రాయవలసి ఉంటుంది.

ఒక అంశం/విషయమునకు సంబంధించిన మంచి - చెడులను చర్చించవలసి ఉంటుంది. కారణాలను సూచిస్తూ, పరిష్కారాలను ఊహించి రాయాల్సి ఉంటుంది. పాత్రల స్వభావాన్ని విశ్లేషించవలసి ఉంటుంది. పోలికలను, తేడాలను రాయవలసి ఉంటుంది. ప్రకృతిని, పరిసరాలను, సమాజాన్ని పరిశీలించి తన అభిప్రాయాలను రాయవలసి ఉంటుంది.

- వేరు వేరు సందర్భాలలో తర్వాత ఏం జరుగుతుందో, తానే గనక అయితే ఏంచేస్తాడో విద్యార్థి ఊహించి రాయవలసి ఉంటుంది.
- తార్కికమైన ఆలోచనతో రాయవలసి ఉంటుంది.

స్వీయరచన సామర్థ్యం ఆశించే అభ్యసన ఫలితాలు :

- విద్యార్థులు తాము విన్న, చదివిన, అర్థం చేసుకున్న విషయాలను అనుభూతులను, అనుభవాలను సాంతమాటలలో స్పష్టంగా రాయగలగాలి.
- విభిన్న సందర్భాలలో రాసేటప్పుడు విద్యార్థులు అవసరమైన నూతన పదాలు వాక్య నిర్మాణాలు, జాతీయాలు, సామెతలు మొదలగు వాటిని తగురీతిలో ఉపయోగించగలగాలి.
 - వివిధ రకాల భాషా పఠన సామగ్రి చదివి, అర్థం చేసుకొని విద్యార్థి తన ఇష్టానుష్ఠానాలను, అభిప్రాయాలను సహేతుకంగా వివరించగలగాలి.
 - చదివే పాఠకులను దృష్టిలో ఉంచుకొని తాను చెప్పదలచుకొన్న అంశాన్ని ప్రభావవంతంగా రాయగలగాలి.
 - వివిధ సందర్భాలలో ఇతరులు వ్యక్తపరచిన విషయాలను తన సాంతభాషలో, తనదైన శైలిలో రాయగలగాలి.
- విద్యార్థి ఏదైనా రచనను, విషయాన్ని చదివి, రచయిత యొక్క ఉద్దేశాన్ని అర్థం చేసుకొని, దానికి తన స్వీయ. అనుభవాలను అన్వయించుకొని సమర్థించడం లేదా వ్యతిరేకించడం చేయగలగాలి.
 - విరామ చిహ్నాలను పాటిస్తూ, వాక్య భేదాలను సందర్భోచితంగా ఉపయోగించి రాయగలగాలి.
 - గేయం, పాఠం సారాంశాలను సాంతమాటలలో రాయగలగాలి.
- విషయాన్ని విశ్లేషిస్తూ, ఊహిస్తూ, సమర్థిస్తూ, వివరిస్తూ తగిన కారణాలతో రాయగలగాలి.
- భావాలను క్రమపద్ధతిలో సరైన పదజాలాన్ని ఉపయోగించి దోషరహితంగా రాయగలగాలి.
- సూచించిన నిడివికి (5 వాక్యాలు/10 వాక్యాలు) తగ్గట్టుగా సమాధానాలు రాయగలగాలి.

స్వీయరచన సామర్థ్యం సాధించడంలో ఎదురవుతున్న సమస్యలు :

ఈ సామర్థ్య అభివృద్ధిలో తరగతి గదిలో అనేక సమస్యలు విద్యార్థుల ప్రగతిని నిరోధిస్తున్నాయి.

- సాంతంగా రాయాలనే ఆలోచన లేకపోవడం.
 - గైడ్లు, స్టడీ మెటీరియళ్ళు , ఇతరుల నోటుపుస్తకాల నుండి చూసి రాయడం. సూచించిన నిడివిలో సమాధానం రాయలేకపోవడం.
 - తరగతి గదిలో సామర్థ్య నిర్వహణలో విద్యార్థులందరూ భాగస్వాములు కాకపోవడం.
- లేఖనా దోషాల కారణంగా విద్యార్థులు రాయడానికి వెనుకంజవేయడం.
 - భావాలను క్రమపద్ధతిలో వ్యక్తీకరించలేకపోవడం.
 - పేరాలుగా కాకుండా పాయింట్ల వారీగా సమాధానములు రాయడం.
- ఒక విషయాన్ని సమర్థిస్తూ / విభేదిస్తూ సహేతుకంగా రాయలేకపోవడం.
- కవి రచనా శైలిని వివరించలేకపోవడం.
- ఒక వాక్యం / కవి / మాట యొక్క ఉద్దేశాన్ని, అంతరార్థాన్ని రాయలేకపోవడం.

స్వీయరచన సామర్థ్య సాధనకు వ్యూహాలు :

స్వీయరచనలో ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను అధిగమించడానికి ఉపాధ్యాయుడు ప్రణాళికాబద్ధమైన వ్యూహాలను అనుసరించాలి.

- స్వీయరచన ప్రశ్నను నల్లబల్లపై రాయాలి.
- తరగతి కృత్యంగా ఆప్తశ్నపై చర్చ జరపాలి. అందరు విద్యార్థులను భాగస్వాములను జేయాలి.
 - అవసరమైనచోట విద్యార్థుల సందేహ నివృత్తి చేస్తూ మార్గదర్శనం చేయాలి. నల్లబల్లపై రాసిన ప్రశ్నకు సమాధానాన్ని
 - ఒక్కొక్క విద్యార్థిచే ఒక్కొక్క వాక్యం చెప్పించాలి. ఆ వాక్యంలోని కీలక అంశాన్ని (పదాన్ని) నల్లబల్లపై రాయాలి.
 - చివరికి ఒకరిద్దరు విద్యార్థులచే సమాధానమును మొత్తాన్ని క్రోడీకరింపజేయాలి.
 - నల్లబల్లపై ఉన్న కీలకపదాలను చెలిపివేసి విద్యార్థులందరిచేత వ్యక్తిగత కృత్యంగా సమాధానాన్ని సాంతమాటల్లో రాయించాలి.

4. సృజనాత్మకత:

పరిచయం :

భావాలను అందంగా, ఆకర్షణీయంగా ఆవిష్కరించడమే సృజనాత్మకత. "అభివ్యక్తి" ప్రధానంగా సాగుతుంది. ఆభావాలను వ్యక్తీకరించడం అందరిలో ఉన్నా సమాన స్థాయిలో ఉండదు.

విద్యార్థుల్లో సృజనాత్మక శక్తి ఉంటుందా? :

సృజనాత్మకత అంటే ఏమిటో తెలియకపోయినప్పటికీ విద్యార్థుల్లో సృజనాత్మక శక్తి నిగూఢంగా ఉంటుంది. కొందరు కథలు చెప్పగలరు. కథను సంక్షిప్తీకరించగలరు. పాత్రల పేర్లు మార్చి చెప్పగలరు. కొందరు పేరడీలు పాడగలరు. ఏకపాత్రాభినయం చేయగలరు. ఇలా కొన్నింటిలో వారికి ప్రవేశముంటుంది.

సృజనాత్మకతవల్ల ప్రయోజనమేమిటి? :

ఇది మెదడుకు పదును పెట్టే ప్రక్రియ. ఇందులో బాగా రాణించిన వారికి సమాజంలో ప్రత్యేక గుర్తింపు, గౌరవం ఉండటం మనం చూస్తున్నాం. సృజనాత్మకత హృదయ స్పందనకు సంబంధించిన అంశం. ఈ రంగంలో కృషిచేస్తున్నవారు సున్నిత హృదయులుగా మలచబడతారు. మానవీయ విలువలతో వ్యవహరిస్తారు. సమాజానికి సరికొత్త ఆలోచనలకు, ప్రేరణను అందిస్తారు. సృజనాత్మకత, జీవనోపాధిగా మారిన సందర్భాలన్ని ఉన్నాయి. పరీక్ష దృష్టితో చూసినా ఈ అంశాన్ని సమర్థంగా రాసే వారికి మిగతా వారి కంటే మార్కులు పెరుగుతాయి. విద్యార్థి నైపుణ్యానికి ఇది గీటురాయిగా నిలుస్తుంది.

సృజనాత్మకతలో విద్యార్థి ఎలా రాణించగలడు? :

ఎందులోనైనా రాణించాలంటే నాలుగు విషయాలు ప్రధానమైనవి. అవి "అవసరం, అవకాశం, ప్రోత్సాహం, అభ్యాసం" ఏదైనా నేర్చుకోవాలంటే ముందుగా దాని అవసరం ఉండాలి. కేవలం అవసరముందే సరిపోదు దానిని నేర్చుకొనే అవకాశం ఉండాలి. అవకాశం ఉన్నా తగిన ప్రోత్సాహం లేకుంటే నీరుగాలిపోతాడు. ఈ మూడూ సమకూరినప్పుడు సరిపడినంత అభ్యాసం చేస్తే రాణించగలడు.

ఒకనాడు సృజనాత్మక అంశాలను ఏ కొద్దిమంది విద్యార్థుల్లో చేయగలిగితే వారిని గుర్తించి, ప్రత్యేకంగా ప్రోత్సహించేవారు. కాని ఈనాడు సృజనాత్మకత పాఠ్యపుస్తకాలలో అంతర్భాగమైంది. అనేక ప్రక్రియలను పరిచయం చేయడం జరిగింది. ఫలితంగా ఈ విభాగంలో రచనలు చేస్తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య నానాటికీ పెరుగుతున్నది. ఇదొక శుభపరిణామం. దీనిని మరింతగా ప్రోత్సహించాల్సిన అవసరముంది.

ఆశించే అభ్యసన ఫలితాలు :

- పిల్లలు ఒక ప్రక్రియలో ఉన్న పాఠ్యాంశాన్ని మరో ప్రక్రియలోకి మార్చగలిగే నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించగలగడం.
- చిన్న చిన్న కవితలు, గేయాలు రాయగలగడం.
- సూక్తులు, నినాదాలు సొంతంగా రాయగలగడం.
- సంభాషణలు కూర్చగలగడం.
- కరపత్రాలు, అభినందన పత్రాలు రాయగలగడం.
- పోస్టరు, ఆహ్వానపత్రాలు తయారుచేయగలగడం.
- ఇంటర్వ్యూ కోసం సొంతంగా ప్రశ్నలు తయారుచేసుకోగలగడం.
- ఏకపాత్రాభినయం కోసం తగిన మాటలు రాయగలగడం.

వీటన్నిటితోపాటు పలు సృజనాత్మక ప్రక్రియల్ని నిత్యజీవితంలో వినియోగించుకోగలిగేలా విద్యార్థుల్ని తీర్చిదిద్దడం ఈ సామర్థ్యం ద్వారా ఆశిస్తున్న ఫలితం.

సామర్థ్య సాధనలో ఎదురవుతున్న సమస్యలు :

తరగతి స్థాయిని సరిపెరిచి సృజనాత్మక అంశాలు చేర్చగలిగినా విద్యార్థులు సాధించడంలో పలు ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు.

- కవితలు, గేయాలు వంటి ప్రక్రియలు సొంతంగా రాయగలమనే నమ్మకం లేకపోవడం.
- సొంతంగా ప్రయత్నించకపోవడం.

గైడ్లలో సమాధానాలు దొరకడంవల్ల విద్యార్థులు సొంతంగా ఆలోచించే శ్రమ తీసుకోకపోవడం.

- రాత సమస్యలు, లేఖన దోషాలవల్ల కూడా రాయడానికి ఇష్టపడకపోవడం.
- వివిధ సృజనాత్మక ప్రక్రియల మీద పూర్తి అవగాహన కలిగియుండకపోవడం.
- సృజనాత్మక ప్రక్రియను ఎట్లా సాధించాలో తరగతి గదిలో సరిగా గ్రహించకపోవడం.
- ఇతర విద్యార్థుల నుండి వచ్చే విభిన్న రూపాలను స్వాగతించి ప్రోత్సహించకపోవడం.

సామర్థ్యాల సాధనకై అనుసరించే వ్యూహాలు :

సృజనాత్మక సామర్థ్యంలోని పలు ప్రక్రియలను సాధించేందుకు సాధారణంగా నిర్వహించే వ్యూహాలు క్రింది విధంగా ఉండాలి. అయితే వేర్వేరు ప్రక్రియలకు అవగాహన కల్పించడం, మాదిరి ప్రదర్శించడం వేర్వేరుగా ఉంటాయని గ్రహించాలి.

- ప్రక్రియను నల్లబల్లపై రాయడం.
- ప్రక్రియపై అవగాహన కల్పించడం.
- మాదిరి ప్రదర్శించడం. జట్లుగా చర్చింపజేయడం. వ్యక్తిగతంగా రాయించడం. ప్రదర్శింపజేయడం. దోషసవరణ చేయడం.

5. పదజాల సామర్థ్యం:

పరిచయం :

ఆలోచనకు అభివ్యక్తికి సాధనం భాష. ఆ భాషకు పరిపుష్టిని కలిగించేది ఆ భాషలోని పదజాలం. ప్రతిభాషకు తనదైన ప్రత్యేక పదజాలము ఉంటుంది. సందర్భోచితమైన సమర్థవంతమైన పదప్రయోగ నైపుణ్యము వక్త లేదా రచయిత యొక్క ఆలోచనా పరిణతికి, వ్యవహారకుశలతకు, వ్యక్తీకరణ సామర్థ్యానికి నిదర్శనంగా నిలుస్తుంది. **పదజాల సామర్థ్యమంటే?...**

ఒక పదము యొక్క అర్థము తెలుసుకున్నంత మాత్రాన అది పదజాల సామర్థ్యం అనిపించుకుంటుందా! ఉదాహరణకు "దేవుడు ఒక్కడే. మనుషులంతా ఒక్కటే", ఈ రెండు వాక్యాల్లోనూ ప్రయోగించిన 'ఒక్కటి' శబ్దము ఒకటే. రెండింటికీ అర్థపరంగా చూస్తే 'ఒకటి' అని అర్థం వస్తుంది. కాని వాటిలోని భావన వేరు. 'ఒక్క' శబ్దంలోని లోతైన భావనను అర్థం చేసుకోగలగాలి. అర్థం చేసుకోవడమే కాదు, అవసరమైనచోట సందర్భోచితంగా దానిని ప్రయోగించగలగాలి. వివరించగలగాలి. విస్తరించగలగాలి. విభిన్న సందర్భాల్లో ఉపయోగించగలగాలి. ఇవన్నీ చేయగలిగితే పదజాల సామర్థ్యం సాధింపబడినట్లు.

పిల్లలు ఇవన్నీ చేయలేకపోతున్నారా! అంటే... కొంతవరకు మాత్రమే చేయగలుగుతున్నారు. ఎందుకంటే భాషలో రకరకాల పదజాలం మనకు కనిపిస్తుంది. దృశ్య సంబంధమైనవి, చేష్టలకు సంబంధించినవి, అమూర్తమైనవి.

- చూపు ద్వారా గుర్తించే వస్తువులకు సంబంధించిన పదజాలం.
ఉదా || బల్ల, పుస్తకం, చెట్టు, కట్టె మొ || నవి. చేష్టల ద్వారా గుర్తించే పదజాలం.
ఉదా || తింటున్నారు, పడుకున్నారు, నడిచాడు మొ || నవి. • అమూర్తమైన / పదజాలం
ఉదా|| మంచివాడు, సమానులు, క్రూరమైనవి.

ఇందులో మొదటి రెండు విభాగాలకు చెందిన పదజాలాన్ని విద్యార్థులు నిత్య జీవితంలో వివిధ సంఘటనల్లో, సందర్భాల్లో, అప్రయత్నంగా తెలుసుకుంటున్నారు. అవసరమైన సందర్భాల్లో ప్రయోగించగలుగుతున్నారు కూడా. కాని అమూర్తమైన పదజాలాన్ని వినియోగించడంలోనే వెనుకబాటుతనం ఉంటున్నది. ఈ విషయంలో సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడంలోనే ఉపాధ్యాయుల పాత్ర ముఖ్యమైంది.

ఆశించే అభ్యసన ఫలితాలు :-

ముఖ్యంగా పాఠశాల స్థాయిలో విద్యార్థులు పదజాలంలో కింది అభ్యసన ఫలితాలను సాధించగలగాలి.

- నూతన పదాలకు అర్థాలను తెలుసుకొని, ఆ నూతన పదాలను సాంతవాక్యాల్లో ఉపయోగించగలగాలి.
- ధ్వన్యనుకరణ పదాలను గుర్తించి ప్రయోగించగలగాలి.
- వ్యతిరేక పదాలను గుర్తించి ప్రయోగించగలగాలి.
- చదివిన / విన్న అంశంలోని కీలక పదాల భావనను అర్థం చేసుకొని సందర్భోచితంగా వినియోగించగలగాలి.
- ప్రకృతి వికృతులను గుర్తించగలగాలి. వాక్యాల్లో ప్రయోగించగలగాలి.
- జాతీయాలను గుర్తించగలగాలి. వాటిని సాంతవాక్యాల్లో ప్రయోగించగలగాలి.
- సామెతలను గుర్తించగలగాలి. వాటిని సాంతవాక్యాల్లో ప్రయోగించగలగాలి. వ్యవసాయం, నృత్యం, సంగీతం, హస్తకళ... మొదలైన వృత్తి సంబంధమైన పదజాలాన్ని అర్థం చేసుకోగలగాలి. అవసరమైన సందర్భాల్లో వాటిని ప్రయోగించగలగాలి.
- పర్యాయపదాలను (సమానార్థక పదాలను) గుర్తించగలగాలి. వాటిని సాంతవాక్యాల్లో ప్రయోగించగలగాలి.
- నానార్థాలను గుర్తించగలగాలి. వాటిని సాంతవాక్యాల్లో ప్రయోగించగలగాలి.
- గళ్ళనుడికట్టు, భావనాచిత్రం మొదలైన భాషా క్రీడలను ఉత్సాహంతో నిర్వహించగలగాలి.
- అవసరమైనచోట్ల పదాల ఉత్పత్తికి (వ్యుత్పత్త్యర్థం) మూలం గుర్తించగలగాలి (ఉదా: జలజం)
- పై అన్ని సందర్భాల్లో అవసరమైన చోట్ల తోటి విద్యార్థుల, లేదా ఇతర పఠనసామగ్రి లేదా నిఘంటువు లేదా ఉపాధ్యాయుల సహకారం తీసుకోగలగాలి.

సామర్థ్య సాధనలో ఎదురవుతున్న సమస్యలు :

- నూతన / కఠిన పదాలకు అర్థాలను చెప్పలేకపోవడం.
- అర్థాలు తెలిసినా సాంతవాక్యాల్లో ప్రయోగించలేకపోవడం.
- కీలక పదాల యొక్క భావనను గుర్తించలేకపోవడం.
- జాతీయాలను / సామెతలను సాంతవాక్యాల్లో ప్రయోగించలేకపోవడం.
- జాతీయాల, సామెతల ప్రయోగానికి తగిన సందర్భాన్ని గుర్తించలేకపోవడం.
- వ్యవసాయం, నృత్యం, సంగీతం, హస్తకళ..... మొదలైన వృత్తి సంబంధమైన పదజాలాన్ని అవసరమైన సందర్భాల్లో ప్రయోగించలేకపోవడం.
- నానార్థాలను, పర్యాయపదాలను గుర్తించలేకపోవడం. వివిధ సందర్భాల్లో ప్రయోగించలేకపోవడం.
- పదాలకు ఉత్పత్తిని గుర్తించలేకపోవడం.
- గళ్ళనుడికట్టు, భావనాచిత్రం మొదలైన భాషా క్రీడలను నిర్వహించలేకపోవడం.

సమస్యలకు కారణాలు:

- కఠిన లేదా నూతన పదాలకు అర్థాలను తెలుసుకునే విషయంలో విద్యార్థులు నిరాసక్తత ప్రదర్శించడం.
- తగినన్ని నిఘంటువులు అందుబాటులో లేకపోవడం.
- పాఠ్యపుస్తకేతర కృత్యాలు అనగా వార్తాపత్రికలు చదవడానికి, టీవీలో వార్తలు చూడటానికి ఆసక్తి చూపకపోవడం.
- జాతీయమంటే ఏమిటో విద్యార్థులకు అర్థం కాకపోవడం. జాతీయానికి, సామెతకు తేడా తెలియకపోవడం. వ్యవసాయం, నృత్యం, సంగీతం, హస్తకళ, మొదలైన వృత్తిసంబంధమైన పదజాలాన్ని తరచుగా వినకపోవడం.
- ఉపాధ్యాయుల నుండి అవసరమైన సమాచారాన్ని తెలుసుకునే విషయంలో జడీయం, భయం ఉండడం.
- కీలక పదాల భావనలను అర్థం చేసుకోలేకపోవడం, వాటిని వదిలివేయడం.

- ఉపన్యాస, వ్యాసరచన పోటీలు తరచుగా నిర్వహించకపోవడం, వాటిలో అందరూ పాల్గొనకపోవడం.
- గళ్ళనుడికట్టు, భావనాచిత్రం మొదలైన భాషా క్రీడలు ఎక్కువగా అందుబాటులో లేకపోవడం, ఉన్నా వాటిని పూరించడంలో ఉత్సాహం చూపకపోవడం.
- కేవలం పరీక్షల (Exam) దృష్టితో మాత్రమే చూడడం.
- ముఖ్యంగా విస్తారంగా శ్రవణ, పఠన అవసరాలను కల్పించకపోవడం. అందుకు అవసరమైన సామగ్రి అందుబాటులో లేకపోవడం.

సామర్థ్య సాధనకై వ్యూహాలు :

- పదజాలాభివృద్ధి కలిగే ప్రయోజనాన్ని విద్యార్థులకు వివరించాలి. గొప్ప వక్తలు ఎలా తయారవుతారో వివరించాలి.
- రచయితలకు / కవులకు పదజాలంవల్ల కలిగే ప్రయోజనమేమిటో కూలంకషంగా వివరించాలి.
- దృశ్యమాధ్యమాల్లో పదజాలాభివృద్ధి కలిగే కార్యక్రమాలను చూసేట్లుగా ప్రోత్సహించాలి.
- ప్రతి పాఠాన్ని పిల్లలతో చదివించాలి.
- పాఠంలోని కఠిన పదాలను వాళ్ళే గుర్తించాలి.
- వాటికి అర్థాలను పిల్లలే స్వయంగా సేకరించాలి. అందుకోసం పదకోశం తప్పకుండా చూసేట్లు చూడాలి.
- నిఘంటువులను విరివిగా వాడేట్లు చూడాలి. అందుకోసం తగినన్ని నిఘంటువులను అందుబాటులో ఉంచాలి.
- అర్థాలు తెలుసుకున్న నూతన పదాలతో సాంతవాక్యాలు తయారుచేసేట్లు ప్రోత్సహించాలి.
- పర్యాయపదాలు, నానార్థాల విషయంలో కూడా ఎక్కువ అభ్యాసం చేసేట్లు చూడాలి.
- జాతీయాల గురించి తరచుగా విద్యార్థులకు వివరించాలి. వాటిని వాడుతూ మాట్లాడేటట్లుగా ప్రోత్సహించాలి.
- సామెతల గురించి విద్యార్థులతో తరచుగా చర్చించాలి.
- సమాజంలోని వ్యక్తులు మాట్లాడుకునేటప్పుడు జాగ్రత్తగా విని వాళ్ళ మాటల్లో వచ్చిన జాతీయాలను
- సామెతలను గుర్తించమనాలి.
- వక్తత్వ పోటీలు పెట్టాలి.
- వివిధ వృత్తులకు సంబంధించిన పదజాలాన్ని సేకరించేట్లు ప్రాజెక్టులు ఇవ్వాలి.
- ఒకే అంశంపై వివిధ పత్రికల్లో రాయబడిన అంశాన్ని చదివించి వాటిలోని తేడాలను, పదజాలంలోని విశేషాలను గుర్తించమనాలి.
- పుస్తకపఠనాన్ని తప్పనిసరి అలవాటుగా మార్చాలి.
- అవసరమైన సామగ్రి అందుబాటులో ఉంచాలి.
- చిన్న చిన్న కవితలు, కథలు రాసేట్లుగా ప్రోత్సహించాలి.
- అట్లా రాసే సందర్భాల్లో జాతీయాలను, సామెతలను, ధ్వన్యనుకరణ పదాలను వాడుమని చెప్పాలి.
- తరచుగా వ్యాసరచన పోటీలు నిర్వహిస్తూ ఉండాలి.
- గళ్ళనుడికట్టు వంటివాటిని పూరించడంలో మెళకువలు తెలియజెప్పి దానివల్ల కలిగే జ్ఞానాన్ని విశదపరచాలి.
- ఉపాధ్యాయులతో బడియం లేకుండా మాట్లాడేటట్లు చూడాలి.
- 'పదజాలాభివృద్ధి' అనేది పరీక్ష కోసం అని కాకుండా నిత్యజీవితంలో దాని యొక్క అవసరాన్ని పిల్లలకు తెలియజెప్పాలి.

6. భాషాంశాలు (వ్యాకరణాంశాలు):

పరిచయం:

నేడు విద్యార్థులు వ్యాకరణం పట్ల నిరాసక్తతను కనబరచడం భాషా సామర్థ్యాల అవగాహనకు ఆటంకంగా మారుతున్నది. ఉపాధ్యాయుడు భాషాంశాలు, వ్యాకరణాంశాలపట్ల విద్యార్థులకు ఆసక్తి కలిగించేలా నూతన పద్ధతులలో భాషాబోధన కొనసాగించినప్పుడు, వ్యాకరణం సులభ సాధ్యమైన అంశంగా ఫలవంతమవుతుంది.

అభ్యసనలో ఆశించే ఫలితాలు :

- వ్యాకరణాంశాల పట్ల అవగాహన కలిగి ఉండాలి.
- వర్ణమాల, విభాగాలు, భాషాభాగాలు, విభక్తులు, సంభిపదాలు, సమాస పదాలు కలుపడం, విడదీయడం మొదలైన వాటిని చేయగలగాలి.
- విద్యార్థులు రాసేటప్పుడు పదాలను, వాక్యాలను, జాతీయాలను, సామెతలను, విరామచిహ్నాలను, కాలాలు, క్రియలు, విశేషణం మొదలైన వ్యాకరణాంశాలను ఉపయోగించగలగాలి.
 - భాషాభాగాలు, విభక్తులు, సంధులు, సమాసాలు, క్రియాభేదాలు, వాక్యభేదాలు స్పష్టంగా గుర్తించగలగాలి.
 - విద్యార్థి నిత్యజీవితంలో వ్యాకరణాన్ని / భాషాంశాలను ప్రయోగించగలగాలి.
 - సంధి సూత్రాలను సాంతమాటల్లో రాయగలగాలి.
 - సందర్భోచితంగా వాక్య ప్రయోగం చేయగలగాలి.
 - అలంకారాలు, ఛందస్సు లక్షణాలను సమన్వయం చేస్తూ, అర్థవంతంగా సాంతమాటల్లో వివరించగలగాలి.

భాషాంశాలు (వ్యాకరణాంశాలు) అధ్యయనంలో ఎదురవుతున్న సమస్యలు :

- విద్యార్థికి వ్యాకరణం పట్ల తెలియని భయం ఏర్పడటం.
- ప్రస్తుతం భాషాధ్యయనంలో వ్యాకరణం అంతగా అవసరం లేదనే దురభిప్రాయం ఉండటం.
- సంధి సూత్రాలను బట్టి విధానంలో నేర్చుకోవడం.
 - సంధి, సమాస పదాలకు మధ్య తేడాలను గుర్తించలేకపోవడం.
 - పారిభాషిక పదాలు అర్థం చేసుకోలేకపోవడం.
 - తెలుగు, సంస్కృత పదాల వ్యత్యాసం గుర్తించలేకపోవడం.
 - వాక్యభేదాల అభ్యాసం తరగతి గదిలో జరగకపోవడం.
 - ద్విగు, బహుప్రీహి సమాసాల మధ్య తేడాలు గుర్తించడంలో లోపం.
- గణ విభజనలో 'ర' కారం (రేఫ C) వచ్చినప్పుడు గురు, లఘువుల గుర్తింపులో తడబాటు.

భాషాంశాలు | వ్యాకరణాంశాలు అధ్యయనంలోని సమస్యలు అధిగమించడానికి వ్యూహాలు :

- వ్యాకరణం బోధించేటప్పుడు తెలిసిన విషయాల నుండి తెలియని విషయాలవైపు విద్యార్థులను ఉద్యుక్తుల్ని చేయాలి.
- వ్యాకరణం అధ్యయనం చేయడం అనేది నిరంతరం ప్రక్రియగా కొనసాగాలి.
- పాఠ్యబోధనలో వ్యాకరణం అంతర్భాగమనే భావనతో బోధన కొనసాగాలి.
 - శబ్ద ఉత్పత్తిని పరిచయం చెయ్యాలి.
 - ఉపాధ్యాయుడు వ్యాకరణం బోధించడానికి ముందస్తుగా ప్రణాళిక సిద్ధం చేసుకోవాలి.
 - నిత్య జీవితంలో ఉండే ఉదాహరణలను విద్యార్థికి చెప్పడం ద్వారా, విద్యార్థి ఆ ఉదాహరణలను ఉపయోగించడం ద్వారా బోధన సులభంగా ఉండేలా చూసుకోవాలి.
 - వీలయినన్ని ఎక్కువ ఉదాహరణలు ఉపయోగించేలా చూడాలి.
 - ఏ తరగతిలో బోధించాల్సిన భాషాంశాలు | వ్యాకరణాంశాలు ఆ తరగతిలోనే పూర్తయ్యేలా చూసుకోవాలి.

- పద్యభాగాలను బోధించేటప్పుడు కవులు అనుసరించిన విధానం, ప్రత్యేకశైలి తెలియజేస్తూ కవులపై గౌరవం పెంచేలా ఉపాధ్యాయుడు కృషిచేయాలి. వ్యాకరణాంశ బోధనలో సంధి / సమాస సూత్రాలు ఉపయోగిస్తున్నప్పుడు పారిభాషిక పదాలకు ముందుగా అర్థం తెలియజెప్పాలి.
- పద్య / గద్య భాగాలను బోధిస్తున్నప్పుడు వెంటనే సంధి, సమాస పదములు వచ్చినప్పుడు వినంధి చేసి అప్పటికప్పుడు నివృత్తి చేయాలి.
- ఏవి తెలుగు పదాలు, ఏవి సంస్కృత పదాలు అనే ప్రాథమిక అవగాహనను కలిగి ఉండాలి. మహా ప్రాణాక్షరాలు, ఊష్మాలు ('స' మినహా) ఋత్యంలో కూడినవి, సంయుక్తాక్షరాలు, అనునాసికాలతో కూడిన పదాలను సంస్కృత పదాలుగా వ్యవహరిస్తున్నాం. అవి మినహా తెలుగు పదాలు.
- సామాన్య, సంయుక్త, సంక్లిష్ట వాక్యాలపై సాధనకు విద్యార్థి దైనందిన జీవితంలోని ఉదాహరణలను విద్యార్థి చెప్పేటట్లుగా ప్రోత్సహించాలి. ఇది తరగతి కృత్యంగా నిర్వహించాలి. నల్లబల్లను తప్పక వినియోగించాలి.
- ద్విగు, బహు బ్రహ్మి సమాసాల మధ్య మౌలిక భేదాలను విద్యార్థికి అవగాహన కలిగించాలి.
 - గురు, లఘువుల గుర్తింపులో విద్యార్థులు ముందుగా తమ పేర్లను, ఊరి పేర్లు, వస్తువుల పేర్లు మొదలగువాటి గణ విభజన చేయనట్లుగా ప్రోత్సహించాలి.
 - శబ్ద, అర్థ అలంకారములను విద్యార్థుల దైనందిన జీవితంలోని ఉదాహరణలతో అనగా సినిమా పాటలు, గేయాలు, కవితలు, పద్యాలు, ప్రసిద్ధ వాక్యాలు చెబుతూ ఆసక్తి కలిగించాలి.

తెలుగు భాషను బోధించడానికి కొన్ని సాధారణ బోధన పద్ధతుల

1. KWL (వ్యూహం) What I know? What I want to know ? What I learnt)

(నాకేం తెలుసు? నాకేం తెలియాలి ? నేనేం తెలుసుకున్నాను?) :-

ఏదైనా ఒక అంశం గురించి చర్చించే ముందు పిల్లల్ని ఆ అంశం గురించి వారికేం తెలుసు అడగాలి ఇది మొదటి సోపానం. తర్వాత ఆ అంశం గురించి వాళ్ళు ఏం తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నారో చర్చించాలి. వాళ్ళ అభిప్రాయాలు వినాలి ఇది రెండవ సోపానం. తర్వాత రిఫరెన్సుపుస్తకాలుచదవడం కృత్యాలలో పాల్గొనడం జట్టు పనుల్లో పాల్గొనడం మూడవ సోపానం ఇలా చర్చించిన తర్వాత విషయ అవగాహన అయిన పిదప వాళ్ళకు ఏమి అర్థమైంది ఏమి నేర్చుకున్నారో అడగాలి. ఈ వ్యూహంలో ఒక అంశాన్ని పిల్లలకు పరిచయం చేసేటప్పుడు వాళ్ళకు ఆ అంశం పట్ల ఉన్నపూర్వ జ్ఞానాన్ని ఆసక్తిని వారి అవగాహనను నేర్చుకుంటున్నామనే స్పృహతో తెలుసుకోవడం అనేది జరిగింది ఇందులో ముందుగా ఊహించడానికి, తాము ఊహించిన దానికి వాస్తవాలతో పోల్చడానికి ఆసక్తికరమైన అభ్యసనానికి అవకాశం ఉంటుంది

2. భావన చిత్రం :- (Mind / Concept Mapping):-

పిల్లలకు తమ పరిసరాలతో ప్రతిచర్యలు జరపడం వల్ల ఎంతో అనుభవ జ్ఞానాన్ని పొందుతారు. ఎన్నో విషయాల పట్ల అవగాహనతో తమదైన శైలిలో స్పందిస్తూ ఉంటారు. మైండ్ మ్యాపింగ్ అనేది పిల్లలే ఒక అంశంపై తమ అవగాహనలు చెప్పడం అనుభవాలు పంచుకోవడం బడిబయట జ్ఞానాన్ని తరగతిగదిలోపంచుకోవడం తద్వారా మొత్తం తరగతి గదిలో అవగాహన పెంచుకోవడం ఇందుకోసం అంశానికి సంబంధించిన కీలకపదాలను నల్లబల్లపై రాసి ఆ పదాల భావనలను అందరితో చర్చించడం జరుగుతుంది. పిల్లల స్వేచ్ఛ అభిప్రాయాలకు ఇందులో స్థానం ఉంటుంది ఒకే అంశం గురించి పిల్లలకుపిల్లలను వివిధ కోణాల్లో ఆలోచింప చేయడం ఆలోచనల సారాన్ని క్రమానుగతంగా రాయడం ద్వారా వారిలో స్వీయ రచనలు ప్రోత్సహించడానికి ఈ వ్యూహం ఉపకరిస్తుంది.

3. నృత్యాభినయం:- (Choreography)

విద్యార్థులు తాము విన్న చదివిన తెలుసుకున్న అంశాలను స్వయంగా అభినయంతోనృత్య రూపం ప్రదర్శించడమే కొరియోగ్రఫీ. ఇందులో నృత్యరూపక పాఠ్యాంశాలను ప్రదర్శించడానికి అవకాశం ఉంటుంది ఇందుకు ముందుగా పాఠ్యాంశాన్ని చదివించి పాత్రలను నిర్ణయించాలి ఆ పాత్రలు పోషించడానికి పిల్లల్ని ఎంపిక చేయాలి సన్నివేశ దృశ్యాలకు కూడా పిల్లల్ని ఎంపిక చేయాలి అంటే వృక్షాలూ పాదలూ నీటి మడుగులు వీటిని చూపడానికి కూడా పిల్లల్ని ఎంపిక చేయాలి ఇలా ఎంపిక చేసిన పిదప జట్టులో సాధన చేయించాలి. నృత్య రూపకాన్ని ప్రదర్శింప చేయాలి.

ఉదాహరణ:- బెల్లంలడ్డు ఎలుక విందు లాంటి గేయ కథలు.

ఈ ప్రక్రియలో పిల్లలు చదవడం చర్చించడం భావాన్ని గ్రహించడం తమ అవగాహనకు రూపాన్ని ఇవ్వడం దాన్ని ప్రదర్శించడం వంటి సామర్థ్యాలు అభివృద్ధి చెందుతాయి.

4. ఏకపాత్రాభినయం:- (Mono Action) :-

ఏదైనా ఒక పాఠ్యాంశం గాని లేదా అందులోని ఒక పాత్ర మాట్లాడిన కానీ తీసుకొని వ్యక్తిగతంగా సొంతంగా విద్యార్థి చేత పాత్రోచితంగా అభినయం చేయించడం నే ఏకపాత్రాభినయం అంటారు

ఉదాహరణ:- పిసినారి పాపయ్య పాత్ర (నీడ ఖరీదు)

పాత్రాభినయం వల్ల పాత్ర స్వభావం గురించి లక్షణాల గురించి అవగాహన ఏర్పడుతుంది

5. మూకాభినయం:- (Mime):-

మౌనంగా అభినయిస్తూ భావవ్యక్తీకరణ చేయడమే మౌఖిక అభినయం ఒక సంఘటన గాని సన్నివేశాన్ని గాని ప్రేక్షకులకు అర్థమయ్యే రీతిలో అభినయించి చూపడాన్ని మౌఖిక అభినయం అంటారు ఇందులో డైలాగులు బ్యాక్ గ్రౌండ్లు నటించడమే ఉంటుంది

ఉదాహరణ :- నాలుగవ తరగతిలో ఎలుక విందు సంఘటనలను అభినయం చేయించడం

6. జట్టు పనులు నిర్వహించడం:- (Group Woks)

పాఠశాలకు సంబంధించిన కొన్ని అంశాలను జట్టులో నిర్వహించడం ద్వారా పిల్లలు కలిసి పనిచేయడం అభిప్రాయాలను పంచుకోవడం జట్టు ఒక నివేదిక రాయడం

అర్థాలను గ్రహించడం చేయడం. జట్టు పని అనంతరం జట్టు చేత ప్రదర్శించడం వివిధ జట్ల వారు రాసిన వాటిని ప్రదర్శించినప్పుడు చర్చించడం. వారి వారి జట్టు పనులను సరి చేసుకోవడం జరుగుతుంది ఈ జట్టు పనులు కింద పాఠ్యపుస్తకంలోని పటన కృత్యాలు చదవడం, రాయడం, పదజాలం వంటివాటిని నిర్వహించాలి ఈ ప్రాజెక్టు పనులకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని సేకరించడం నివేదికలు రాయడం వంటివి జట్టు పనులు చేపట్టాలి.

7. ప్రాజెక్టు పనులు (Projects Works):-

ప్రాజెక్టు పనులు వివిధ కృత్యాల సమాహారం. పనులను ఇంటి పనులు గా ఇవ్వాలి ఇంటిపని ఇచ్చేముందు ప్రాజెక్టు పని లో పిల్లలు ఏం చేయాలో ఎలా చేయాలో అర్థం చేయించాలి ఈ ప్రాజెక్టు పని స్వభావాన్ని బట్టి వ్యక్తిగతంగా లేదా జట్టు పనులు గా ఇవ్వాలి. ఇచ్చేటప్పుడు ఆ ప్రాజెక్టులో జట్టు సభ్యులు ఎవరెవరు ఏం చేయాలో స్పష్టంగా బాధ్యతలను కేటాయించాలి ప్రాజెక్టు పని పూర్తి చేసిన తర్వాత పిల్లలతో ప్రదర్శింప చేయాలి ప్రాజెక్టు పనులను ప్రదర్శించేటప్పుడు దోషాలుంటే సవరించాలి అవసరమైన సమాచారం అందించాలి పిల్లలతో ప్రదర్శన అనంతరం ప్రాజెక్టు పనిపై ఒక నివేదిక రాయించాలి ఈ నివేదికలో ఎవరెవరు సభ్యులు ఎవరెవరు ఏ బాధ్యతలు స్వీకరించారు? సంబంధించిన వివరాలు ఎలా సేకరించారు? ఏ విషయాలు అందులో ఉన్నాయి? ఏం నేర్చుకున్నారు? ఇట్టి సమాచారాన్ని నివేదిక రూపంలో పిల్లలు రాయాలి

8. చర్చలు :_(Discussions)

ఒక అంశం గురించి ఎవరెవరు ఏమేమి అనుకుంటున్నారో అభిప్రాయాలను తెలియపరచడం, చర్చలో పాల్గొనడం ఉదాహరణలు:-

1. ఆహారం వృధా ఎలా జరుగుతున్నది ?వృధాను అరికట్టడానికి మనం ఏం చేయాలి (అన్నం 5వ తరగతి)
2. కృష్ణ నది మీద నాగార్జునసాగర్, జూరాల, శ్రీశైలం వద్ద ఆనకట్ట కట్టారుగోదావరి మీద శ్రీరాంసాగర్, ధవళేశ్వరం వద్ద ఆనకట్ట కట్టారు కదా వాటి వల్ల లాభమా? నష్టమా? ఎందుకు ? చర్చించండి.

9. అవగాహన - ప్రదర్శన :- (Self Understanding – Expression)

ఏదేని అంశానికి సంబంధించిన విషయాన్నిపిల్లల తమకు తాము చదివే, అర్థం చేసుకొని దాన్ని ఏకపాత్రాభినయ రూపంలోనూనాటకీకరణ రూపంలోనూ తోలుబొమ్మలాట రూపంలోనూ ఇలా ఏ రూపం అనేదివాళ్లే నిర్ణయించుకొని ప్రదర్శించాల్సి ఉంటుంది

ఉదాహరణ:- ఎవరుభాద్యులు పాఠం (4వ తరగతి), ఎలుక విందు (4వ తరగతి), నీడ ఖరీదు (5 వ తరగతి), గోపిడప్పుకథ (5 తరగతి)

10. జిగ్ సా విధానం (Zigsaw Technique):-

ఈ విధానంలో ఒక అంశం కు సంబంధించిన విషయాన్ని పేరాలుగా విభజించాలి అట్టే పిల్లలను జట్లుగా చేయాలి. ఒక్కొక్క జట్టుకు ఒక్కో భాగాన్ని పంచాలి ఎవరి అంతలో వారు చదువుకోవాలి. పూర్తి అవగాహన చేసుకోవాలి అందరు కలిసి వారు చదివిన భాగంపై అనుభవాలను పంచుకొని దానిపై సంపూర్ణ అవగాహనకు రావాలి. తర్వాత ఒక్కొక్క జట్టు తాము చదివిన అంశం గురించి వివరిస్తారు. మిగతా వారు అడిగే సందేహాలను నివృత్తి చేయాలి.

11. క్లోజ్ టెస్ట్:-(Close Test Technique):-

ఈ విధానం చదవడం ద్వారా అర్థం చేసుకున్న సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి ఉపయోగపడే వ్యూహం. ఇందులో ఒక అంశంలో ప్రతి ఐదవ పదాన్ని తొలగించి ఇస్తారు దాన్ని చదువుకుంటూ తొలగించిన స్థానంలోని పదాన్ని ఊహించి నింపాలి.

12. సాహిత్య కార్యక్రమాలు:-(Literature activities):-

పిల్లలను నలుగురు చొప్పున నాలుగు జట్లు చేయాలి. ఒక్కో జట్టుకు భాషాపరమైన అభ్యసనాన్ని కేటాయించాలి అంటే చదివిన అంశం గురించి ఒక జట్టు పదజాలం, సామెతలు వంటివి ఇంకో జట్టుకు, చదివిన అంశం లోని భాష గొప్పతనం గురించి ఇంకో జట్టుకు, చదివిన అంశం పై చిత్రాలు, గేయం అని ఇంకో జట్టుకు, చదివిన అంశం పై ప్రశ్నలు తయారు చేయమని, వ్యాఖ్యానం రాయమని చెప్పవచ్చు అంటే ఒకే అంశంపై అన్ని జట్ల వాళ్ళు సాహిత్యపరంగా పనిచేస్తారు. భాషకు సంబంధించి ఉత్పత్తి రూపాలు చోటుచేసుకోవాలి. అందరివీ ప్రదర్శనజేయాలి.

13. పుస్తక సమీక్షలు నిర్వహించడం (Books Review, Read and Reflect):-

పిల్లల పఠన అభిలాషను పెంపొందించడానికి పాఠశాలలో గ్రంథాలయ పుస్తకాలను సరఫరా చేశారుపిల్లల్ని వివిధ సాహిత్య రూపాలలో ఉన్న పుస్తకాలను చదవమనాలి పిల్లలు చదివిన వాటిపై సమీక్షలు నిర్వహించాలిసమీక్ష లో

- వాళ్ళు చదివిన పుస్తకం చదివిన అంశంపై అభిప్రాయం చెప్పండి
- వాళ్ళు చదివిన పుస్తకం పేరేంటి?
- చదువుతున్నప్పుడు వాళ్ళ అనుభూతులను చెప్పండి.
- చదువుతున్నప్పుడు వాళ్ళ అనుభూతులు చెప్పండి చదివిన అంశం లోని పాత్రల గురించి సంఘటనల గురించి చెప్పండి మాట్లాడండి
- కవి ఏ ఉద్దేశంతో ఆ అంశాన్ని రాశారో చర్చించండి

పైన సూచించిన వివిధ సాధారణ వ్యూహాలతో పాటు నూతన పాఠ్య పుస్తకాలలోపిల్లలు సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలపై అభ్యసన కల్పించడానికి తరగతి గదిలోసామర్థ్యం స్వభావాన్ని బట్టి వ్యూహాలను నిర్వహించాలి

తెలుగు లోని ఒక అభ్యసన ఫలితాన్ని తీసుకొని పరిశీలిద్దాం!

ఉదాహరణకు :-

- ❖ స్వయంగా కాని లేదా ఉపాధ్యాయుల సూచన ద్వారా గాని తమ చేతి రాతను తన దోషాలను సరి చేసుకుంటాడు. అభ్యసన ఫలితాన్ని ఎలా సాధించాలో ఈ క్రింద చూద్దాం అని చెప్పాలి
- ❖ తప్పులు లేకుండా రాయాలి అంటే ముందుగా విద్యార్థి అక్షరాలూ, గుణితాలు, ఒత్తులు తెలిసి ఉండాలి అయితే ఇందులో విద్యార్థి తప్పులు లేకుండా రాస్తాడు. అయితే ఇందులో విద్యార్థికి అవి తెలిసా ? లేదా అనే విషయాన్ని తెలుసుకోవడానికి ఒక కృత్యం నిర్వహించాలి .

స	క	మ	గు	జీ	మే	రా	క	చు	ర్ర	బ్బ
గ			చే	కా	భు	కీ	ప్ప			
	ధ	ట	వై	పి	కై	నో		న్న	స్స	వ్వ
ల			జం	స్స	గం	ద	మ్మ			
	ఆ	ఋ	చ					గ్గ	ట్ట	జ్జ
వ							య్య			
	శ	ఎ	అ							
ప										

- ❖ ఇలా అక్షరాలను రాయాలి ఒక్కో విద్యార్థిని లేపి ఒక్కో అక్షరాన్ని అడగడం వలన వాల్లకు అక్షరాలు వస్తాయా లేదా అనేది తెలుస్తుంది.
- ❖ విద్యార్థి యొక్క పూర్వ జ్ఞానం తెలిసిపోతుంది.
- ❖ తరువాత స్వీయ రచన ద్వారా ఈ అభ్యసన ఫలితాలను సాధించవచ్చును.
- ❖ పై పట్టిక లోని అక్షరాలను ఉపయోగించి 10 సరళ పదాలను, 10 గుణితపదాలను మరియు 10 ఒత్తుపదాలను రాయమనాలి
- ❖ చివరకు ఉపాధ్యాయుడు ప్రతి విద్యార్థి దగ్గరకు వెళ్లి సరిగా రాశారా లేదా అని గమనించాలి
- ❖ వాక్యాల నిర్మాణం ఎలా రాశాడు మరియు ఎన్ని పదాలు రాశారు చూడాలి

ఆలోచించాల్సిన ప్రశ్నలు

- భోదన పద్ధతుల ద్వారా అన్ని పాఠాలు చెప్పడం సాధ్యంఅవుతుందా?
- ఇంకా ఏదైనా పద్ధతిలో చెప్పవచ్చున?

4. గణితంలో అభ్యసన ఫలితాల సాధన – బోధన వ్యూహాలు

గణితం అనగానే ఎంత మందికి
భయం కలుగుతుంది?

పరిచయం:

గణిత శాస్త్రం నాగరికతకు అద్దం లాంటిది గణితం లేని జీవితాన్ని ఊహించలేం శిశువుకు ప్రకృతి (సహజ) సిద్ధంగానే పరిశీలన చేయడం పోల్చడం అంచనా వేయడం ఫలితాలను ఊహించడం సాధారణీకరించి చేయడం వంటి లక్షణాలు ఉంటాయి. సహజాత గుణాలు లేదా సామర్థ్యాలు పిల్లల గణితీకరణకు దోహద పడుతాయి. గణితం అంటే కేవలం సమస్య సాధన మాత్రమే కాదు భావనలు అంశాల పై లోతైన అవగాహనా పెంపొందించుకొని గణిత సౌందర్య సాదనాభిలాషులను పెంపొందించడం. నిత్య జీవితం లో వినియోగించడం ఇతర విషయాలను అభ్యసించడం ఉన్నతస్థాయి గణిత అభ్యసనానికి దోహదపడే విధంగా భావించాలి అయితే ఇంత ఆవశ్యకతను తనని సాధారణ అభ్యసనంగా భావించకుండా గణితం యొక్క స్వభావాన్ని విస్తృతంగా అవగాహన చేసుకొని బోధించాల్సిన అవసరం ఉంది. పిల్లలు ఖాళీ పలక వంటి వారు కాదు వర్గీకరించడం, పోల్చడం, అంచనా వేయడం, విశ్లేషించడం, పటాలు గీయడం, సాధారణీకరణ చేయడం, ప్రశ్నించడం, మరియు కారణాలు చెప్పడం వంటి అనేక సామర్థ్యాలు సహజంగా పిల్లలు కలిగి ఉంటారు. బడికి రాకముందే వారికి ఆకారాలు, పరిమాణాలు వీటికి చెందిన ప్రాథమిక భావనలపై అవగాహన కలిగి ఉండి వాటిపై నిర్మితమైన అంతరాళం సంఖ్యలకు చెందిన భావనలను వినియోగిస్తుంటారు.

ఎలా బోధిస్తే గణితం సులువుగా
అర్థం అవుతుంది

ప్రాథమిక స్థాయిలో గణిత బోధన ఎలా ఉండాలి?

- ఉన్నత స్థాయి లేదా భవిష్యత్తులో గణిత అభ్యసనానికి ప్రాథమిక స్థాయిలో నేర్చుకున్న గణితము పునాది వంటిది. కాబట్టి ప్రాథమిక స్థాయిలోని గణిత భావన నిర్మాణం సమర్థవంతంగా పిల్లలలో పెంపొందించినప్పుడు భవిష్యత్తులో వారికి గణిత అభ్యసనానికి ఎలాంటి ఇబ్బంది ఉండదు.
- ముఖ్యంగా ప్రాథమిక స్థాయిలో ప్రశ్నోత్తర పద్ధతి ద్వారానే అభ్యసనం కొనసాగుతోంది తరగతి గదిలో ఉపాధ్యాయుడు పిల్లలు ఇలాంటి ఆకారాలను ఏమని పిలుస్తారు అని ఇతర ఆకారాలతో ఎలాంటి తేడాలు కలిగి ఉన్నాయి అని అడిగినప్పుడు మరియు సమస్యలు సాధించడంలో మీరు ఎలా సాధిస్తారు ఇలాంటి ప్రశ్నల ద్వారా (మౌఖికం) గా పిల్లలలో గణిత పఠన సమస్య సాధన నైపుణ్యాలను పెంపొందించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ప్రతి ఉపాధ్యాయుడు కూడా తనకంటూ ఒక ప్రత్యేకమైన బోధన పద్ధతులను అవలంబిస్తారు. ఏ ఏ సందర్భాలలో ఏ ఏ వ్యూహాలను అమలుపర్చాలో, అనుసరించాలో ముందుగా ప్రణాళిక చేసుకొని ఈ ప్రణాళిక ప్రకారం బోధనకు ఉపక్రమిస్తారు. అయితే తాము ఎంచుకున్న ప్రణాళిక పద్ధతులు ఒక్కోసారి అనుకున్న లక్ష్యాలను సాధించవచ్చు లేకపోవచ్చు అయితే మనం ప్రాథమిక స్థాయిలో గణితం బోధించడానికి పిల్లల్ని అర్థం చేసుకుంటే, వారిని అవగాహన పెంచుకుంటే వారి యొక్క అనుభవాలు ఉంటే వారిని అభ్యసించ చేయడం పెద్ద కష్టమైన పనేమీ కాదు.

ప్రాథమిక స్థాయిలో గణితం ఎలా బోధించాలి ?

- ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఒక ఐదవ తరగతిలో కూడికలు చెప్పేటప్పుడు అతడు కూడికల భావనను వివరించిన తర్వాత ఒక లెక్కను సాధించే విధానాన్ని వివరించాలి. అలా కాకుండా నేరుగా కుడికాలు చెప్పి తరువాత పాఠ్యపుస్తకంలోని మిగిలిన లెక్కలను ఇంటి పని గా చేసుకొని రమ్మన్నాడు తద్వారా ఆ రోజు తరగతి గదిలో చాలామంది పిల్లలు లెక్కలను తప్పుగా చేసుకుని వచ్చారు. లేదా అసలు చేయలేదు ఉపాధ్యాయుడు నేనయితే బాగానే బోధించాను కదా ఎందుకు అర్థం కాలేదు అని ఆలోచించాడు.
- ఉపాధ్యాయుడు బాగా బోధించిన పిల్లలు లెక్కలను ఎందుకు చేయలేకపోయారు?
- ఉపాధ్యాయుడు బోధించడానికి ఎంతో ఉత్సాహంగా కుతూహలంగా ఉన్న పిల్లలకు అవసరమైన రీతిలో మార్గదర్శనం జరగలేదు అన్నమాట మనం సాధారణంగా పిల్లలకు ఏమి తెలియదు వారికి మనం కొత్త కొత్త విషయాన్ని బోధిస్తున్నాం అని అనుకుంటూ ఉంటాం. కానీ, పూర్వ భావనలు వారి సహజ సామర్థ్యాలను తరగతి గదిలో పూర్తిగా వినియోగించుకోలేదు పిల్లలకు ఒక విషయాన్ని నేర్చే సమయంలో ఒక బోధకుడి నుండి మనం ఒక మార్గదర్శిగా మారితే ఫలితాలు భిన్నంగా ఉంటాయి. బోధన మరింత ప్రభావితంగా ఉండడానికి ఈ క్రింది పద్ధతులను పాటించాలి.

గణితంలో విద్యాప్రమాణాలు

1. సమస్య సాధన
2. కారణాలు చెప్పడం- నిరూపణలు చేయడం
3. వ్యక్తపరచడం
4. అనుసంధానం
5. ప్రాతినిధ్యపరచడం / దృశ్యకరణ కృత్యం

1. సమస్యసాధన :

- మూడు నక్షత్రాలకు ఎన్ని నక్షత్రాలు కలిపితే ఐదు అవుతాయి

చర్చనీయాంశాలు :

- ఈ సమస్యను సాధించుటకు పిల్లలు ఏజ్ఞానాన్ని కలిగి ఉండాలి?



- ఈ సమస్యలో ఇమిడి ఉన్న గణిత భావన ఏమిటి? ఎలా గుర్తించగలిగారు?
- ఇందులోని గణితపరమైన పదజాలాన్ని గుర్తించండి.

ఇటువంటి చర్చను విజయవంతంగా అమలు పరచడం ద్వారా పిల్లలు గణిత పదజాలాన్ని మరియు దాని వినియోగాన్ని తెలుసుకోగలుగుతారు. అయితే విస్తృత అవగాహనకై మరికొన్ని సమస్యలను ఇచ్చి పై విధంగా చర్చను కొనసాగించండి.

- పై సమస్యను వివిధ వస్తువులను ఉపయోగించి కలపడం (సంకలనం) అనే భావనను గుర్తించి సాధించగలిగేలా ప్రోత్సహించండి.

2. కారణాలు చెప్పడం - నిరూపణలు చేయడం.

ఇచ్చిన సమస్య కు సరిఅయినఫలితాన్ని అంచనా వేసి చెప్పగలగడం మరియు ఇచ్చిన సమస్య సాధనాలోని సోపానాలను సరిగా వివరించడం.

చర్చనీయాంశాలు :

1. ఈ సమస్యను సాధించుటకు విద్యార్థులు ఏ జ్ఞానాన్ని కలిగి ఉండాలి.
2. ఈ సమస్యలో ఇమిడి ఉన్న గణిత జ్ఞానం ఏమిటి? విద్యార్థులు దానిని ఎలా గుర్తించగలరు?
3. ఈ సమస్యలో వాడిన గణిత భాషాపదాలకు సంబంధించి విద్యార్థుల పూర్వజ్ఞానం ఏమిటి?

4. నిజజీవితంలో వారు ఈ పదాలను వాడే సందర్భాలు ఏవి?

5. విద్యార్థులు తార్కికంగా ఆలోచించి, కారణాలు విశ్లేషించగలరా?

ఇటువంటి చర్చను కొనసాగించడం ద్వారా విద్యార్థులు గణిత పదజాలాన్ని మరియు దాని వినియోగాన్ని తెలుసుకోగలుగుతారు. విస్తృత అవగాహన కొరకు మరిన్ని అమరికలను పరిచయం చేసి అర్థవంతమైన చర్చను కొనసాగించండి.

సమస్యసాధన :

అమరికలో దాగి ఉన్న విషయాన్ని గుర్తించి, దానిని ఉపయోగించి అమరికను క్రింది విధంగా పాడిగించవచ్చు.

సృజనాత్మకత :

విద్యార్థులు స్వయంగా వివిధ అమరికలను తయారుచేయడం.

1. ఇచ్చిన అమరికలోని చుక్కలు ఒక క్రమ పద్ధతిలో మూలల ఆధారంగా కదులుతున్నాయి. ఒక క్రమ పద్ధతిని పాటించడాన్ని అమరిక అంటారు. విద్యార్థులు ఆ క్రమాన్ని గమనించడం ద్వారా తెలుసుకుంటారు.

2. గణిత పదం - అమరిక, క్రమం .

3. నిజజీవితంలో అమరికలు ఎక్కడక్కడ ఉంటాయో పరిశీలించవేయాలి.

ఉదాహరణకు తరగతి గదిలోని కిటికీ ఊచలు, నేలపై బండలు ఏవిధంగా ఉన్నాయో పరిశీలించవేయాలి.

4. విద్యార్థులకు వివిధ రకాల అమరికలను పరిచయం చేయడం ద్వారా తార్కిక ఆలోచనను కలిగించి, కారణాలు విశ్లేషించగలుగుతారు.

3. వ్యక్తపరచడం:

ప్రశ్న : మీ గణిత పాఠ్యపుస్తకము పాడవు ఎంత? ఎన్ని బెత్తులు, జానలు ఊహించి చెప్పండి.

చర్చనీయాంశాలు :

- ఈ సమస్యను సాధించుటకు విద్యార్థులు ఏ జ్ఞానాన్ని కలిగి ఉండాలి.
- ఈ సమస్యలో ఇమిడి ఉన్న గణిత జ్ఞానం ఏమిటి? పిల్లలు దానిని ఎలా గుర్తించగలరు?
- ఈ సమస్యలో వాడబడిన గణిత భాష పదాలు ఏవి?
- గణిత పదజాలం, గుర్తులు, సంజ్ఞలు ఉపయోగించడం
- రాత లెక్కలను గణిత వాక్యములను రాయడం
- ఇచ్చిన గణిత వాక్యాలను రాత లెక్కలను రాయడం
- సందర్భానుగుణంగా నూతన సమస్యలను తయారు చేయడం.

4. అనుసంధానం:

- ఈ సమస్యను సాధించుటకు విద్యార్థులు ఏ జ్ఞానాన్ని కలిగి ఉండాలి?
- తెలిసిన భావనలను నూతన భావనలకు అనుసంధానం చేయడం.
- పూర్వ భావనలను నేర్చుకోబోయే భావనలతో అనుసంధానం చేయడం.
- పొందిన జ్ఞానాన్ని పై తరగతులకు గల భావనలు, ఆ తరువాత నేర్చుకోబోయే పాఠంలో వచ్చే భావనలకు అనుసంధానం చేయడం
- గణితం లో పొందిన జ్ఞానాన్ని ఇతర విషయాలలో (సబ్జెక్ట్) సంబంధానుసారంగా వినియోగించుకోవడం .

5. ప్రాతినిధ్యపరచడం - దృశ్యీకరణ:

- ఈ సమస్యను సాధించుటకు విద్యార్థులు ఏ జ్ఞానాన్ని కలిగి ఉండాలి.
- ఈ సమస్యలో ఇమిడి ఉన్న గణిత జ్ఞానం ఏమిటి? విద్యార్థులు ఎలా గుర్తించగలరు.
- ఈ సమస్యలో వాడిన గణిత భాష పదాలు ఏవి?
- ఈ సమస్యలో వాడిన గణిత భాష పదాలకు సంబంధించి విద్యార్థుల పూర్వజ్ఞానం ఏమిటి?
- నిజ జీవితంలో ఈ గణిత భాష పదాలను వాడే వివిధ సందర్భాలను గుర్తించండి?

- విద్యార్థులలో ఏ రకమైన గణిత జ్ఞానాభివృద్ధికి ఈ సమస్య సరిపోతుంది.
- విద్యార్థులలోని ఏ రకమైన సామర్థ్యాలు పెంపొందించుటకు ఈ సమస్య సహకరిస్తుంది.
ఇటువంటి చర్చను కొనసాగించడం ద్వారా విద్యార్థులు గణిత పదజాలాన్ని మరియూ దాని వినియోగాన్ని తెలుసుకోగలుగుతారు. విస్తృత అవగాహన కొరకు మరిన్ని కృత్యాలను పరిచయం చేసి అర్థవంతమైన చర్చను కొనసాగించండి.

కనీస సామర్థ్యాల సాధన - గణితం (పునాది -2):

- గణితంలో కనీస సామర్థ్యాలు అనగా చతుర్విధ ప్రక్రియలకు పరిశీలించాలి.
- ఇందుకోసం ప్రారంభ పరీక్ష (Base line test) నిర్వహించాలని
- కనీస సామర్థ్యాల సాధన గుర్తించడానికి ప్రారంభ పరీక్షను 3 భాగాలు (C, B,A) గా నిర్వహించాలి
- 'C' భాగంలో కూడిక, తీసివేతకు చెందిన సమస్యలు ఉంటాయి.
- 'B' భాగంలో గుణకారం. భాగాహారంనకు చెందిన సమస్యలు ఉంటాయి.
- 'A' భాగంలో చతుర్విధ ప్రక్రియలతో కూడిన రాత / నిజజీవిత సందర్భాలతో కూడిన సమస్యలు ఉంటాయి.
- ప్రధానంగా C, B భాగాలలోని సమస్యలు స్థాన మార్పిడి లేనివి, స్థాన మార్పిడితో కూడినవి రాతరూపంలో లేని సమస్యలు ఉంటాయి.
- C భాగంలోని కూడిక, తీసివేత సమస్యలలో ప్రతి ప్రక్రియలో 3 సమస్యల చొప్పున రెండు ప్రక్రియలలో కలిపి రాతరూపంలోలేని '6' సమస్యలు ఉంటాయి.
- పిల్లలు ఈ భాగంలోని సమస్యల నుండి ప్రతి ప్రక్రియ నుండి కనీసం రెండు సమస్యలు సరిగా చేయగల్గి అనగా రెండు ప్రక్రియల నుండి '6' సమస్యలకు గాను '4' సమస్యలు సరిగా చేయగల్గాలి.
- ఒకవేళ కూడికల్లో 3 సమస్యలు, తీసివేతలో ఒక సమస్య సరిగా చేసిన చేయగల్గిన వారిగా భావించరాదు.
- ఇలా 'C' భాగంలో 4 లేదా ఆపై 6 సమస్యలు వరకు సరిగా చేస్తే పిల్లలు 'C' గ్రేడులో ఉన్నారని భావించాలి.
- 'B' భాగంలో గుణకారం భాగాహారాలకు చెందిన రాతరూపంలో లేని సమస్యలు ఉంటాయి. ఈ భాగంలో కూడా ఇచ్చిన ప్రతి ప్రక్రియకు 3 సమస్యలలో 2 చొప్పున అనగా మొత్తం 6 ప్రశ్నలకు 4 సమస్యలు సరిగా చేయగల్గితే 'B' గ్రేడులో ఉన్నారని నిర్ధారించాలి.
- 'B' భాగంలో గుణకారంలో 3 సమస్యలు సరిగా చేసి భాగాహారంలో ఒకటి సరిగా చేస్తే చేయలేని వారిగా పరిగణించాలి. అయితే భాగాహార ప్రక్రియలో 3 సరిగా చేసి గుణకార ప్రక్రియలో ఒకటి సరిగా చేసిన చేయగల్గిన వారిగా 'B' గ్రేడుగా నిర్ధారించవచ్చు.
- 'A' భాగంలో '6' సమస్యలు ఉంటాయి. ఈ భాగంలో సరిగా రాతరూపం/నిజజీవిత సందర్భంతో కూడిన సమస్యలే ఉంటాయి.
- ఈ విభాగంలో ఇచ్చిన సమస్యలు 4 చతుర్విధ ప్రక్రియలలో ఏదేని ఒక ప్రక్రియతో కూడి ఉంటాయి. మిగతా రెండు సమస్యలు రెండు ప్రక్రియలతో కూడి ఉంటాయి.
- ఈ సమస్యలను పిల్లలు సోపానయుతంగా చేయాలి.
- 'A' భాగంలో 6 సమస్యలకు గాను కనీసం 4 సమస్యలు సరిగా సోపానయుతంగా చేయాలి. ఇలా చేయగల్గితే 'A' గ్రేడుగా నిర్ధారించాలి.
- C, B, A భాగాలలోని అన్ని సమస్యలు అనగా 18 సమస్యలకు పైన సూచించిన ప్రకారం 12 అంతకంటే ఎక్కువ సమస్యలు సరిగా చేయగల్గితే చతుర్విధ ప్రక్రియల్లో వారికి పట్టుందని భావించాలి. కనీస సామర్థ్యాలు కల్గి ఉన్నారని గుర్తించాలి.
- ప్రాథమిక స్థాయి కనీస సామర్థ్యాలు అనగా చతుర్విధ ప్రక్రియలు చేయకల్గిన వారికి ఉన్నత స్థాయి కనీస సామర్థ్యాల సాధన కార్యక్రమాన్ని 60 రోజులు రోజువారీగా నిర్వహించాలి.

- కనీస సామర్థ్యాలు లేనివారికి చతుర్విధ ప్రక్రియలకు చెందిన రాతరూపంలో లేనివి, రాతరూపంలో ఉన్నసమస్యలు సాధించేలా 60 రోజుల కార్యక్రమం నిర్వహించాలి. ఇందుకోసం మీకు "కనీస అభ్యసన సామర్థ్యాల సాధన" అభ్యాసదీపిక (వర్క్ బుక్) ప్రాథమిక స్థాయి గణితం అనునది ఉపయోగకారిగా ఉంటుంది.
- 3వ, 4వ తరగతి గణిత పాఠ్యపుస్తకాలలోని చతుర్విధ ప్రక్రియలకు చెందిన కృత్యాలు, సమస్యలు మొదలగునవి కూడ మీకు ఈ కార్యక్రమం నిర్వాహణకు ఉపయోగకారిగా ఉంటాయి. ఈ అభ్యసన సామగ్రిలు మీకు
- 60 రోజుల కార్యక్రమానికి సరైన విధంగా దోహదపడతాయి. కావున వీటిని వినియోగించాలి.
- ఒకవేళ పిల్లలు 'C' భాగంలోని సమస్యలు సాధించగలిగితే 'A', 'B' భాగాలలోని సమస్యల సాధనకు పాఠశాలలో కనీస సామర్థ్యాల సాధన కార్యక్రమం నిర్వహించాలి. ఇలా ప్రాథమిక స్థాయి సామర్థ్యాలు పూర్తి కాగానే ఉన్నత స్థాయి కనీస సామర్థ్యాల సాధనపై అభ్యాసం కల్పించాలి.
- 60 రోజుల కార్యక్రమంలో గణితం కోసం నిర్ధారించిన మూడు పీరియడ్ లో ఒక పీరియడ్ ను కేటాయించాలి. ఒకవేళ పిల్లల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉంటే కనీసం 30 మంది పిల్లలను ఒక గ్రూప్ గా చేయాలి.
- 60 రోజుల కార్యక్రమము నిర్వహిస్తున్న సందర్భంగా ప్రతి 15 పనిదినాల తరువాత పిల్లల స్థాయి గుర్తించడానికి ప్రారంభ పరీక్ష" విధంగా పరీక్షలు నిర్వహించాలి. ఇలా మొత్తం ప్రారంభ పరీక్షతో కలిపి '6' సార్లు ప్రగతి నిర్ధారణకు పరీక్షలు నిర్వహించాలి. పిల్లల కనీస సామర్థ్యాల సాధన ఎలా ఉందో సమీక్షించుకోవాలి. 60 రోజులు పూర్తి అయ్యేసరికి పిల్లందరు కనీస సామర్థ్యాలు పొందాలి.

ప్రారంభ పరీక్ష (Base line test)

ప్రాథమిక స్థాయి - కనీస సామర్థ్యాల సాధన - పరిశీలన
గణితం

భాగం: C

1. కింది కూడికలు చేయండి.

(అ) $246 + 32$

(ఆ) $545 + 275$

(ఇ) $347 + 19 + 2705$

2. కింది తీసివేతలు చేయండి.

(అ) $487 - 64$

(ఆ) $1326 - 256$

(ఇ) $7402 - 3763$

భాగం : B

3. కింది గుణకారాలు చేయండి.

(అ) 104×9

(ఆ) 145×19

(ఇ) 2708×38

4. కింది భాగహారాలు చేయండి.

(అ) $64 \div 3$

(ఆ) $927 \div 9$

(ఇ) $130091 \div 13$

భాగం: A

5. కింది పదసమస్యలు సాధించండి.

(అ) రంగమ్మ మామిడి పండ్లు అమ్ముతుంది. ఆమె వద్ద మొత్తము 250 మామిడి పండ్లు ఉన్నాయి పండ్లను అమ్ముగా ఆమె వద్ద ఇంకను 67 పండు మిగిలాయి. ఆమె అమ్మిన పండ్లెన్ని?

(ఆ) ఒక తోటలో మామిడి చెట్లు 35 వరుసలో ఉన్నాయి. ఒక్కో వరుస తోటలో మొత్తం ఎన్ని మామిడి చెట్లు ఉన్నాయి.

(ఇ) ఒక పాఠశాలలో బాలురు 129 కథల పుస్తకాలు చదివారు. బాలికలు బాలర కన్నా 75 పుస్తకాలు ఎక్కువ చదివారు. బాలికలు చదివిన మొత్తం కథల పుస్తకాలెన్ని

(ఈ) తరగతి ఉపాధ్యాయురాలు 75 నోటుబుకు తెచ్చింది. ఒక్కొక్క విద్యార్థికి 4 నోటుబుక్స్ చొప్పున ఇస్తే ఎందరికి ఇవ్వవచ్చు, ఇంకా ఎన్ని నోటుపుస్తకాలు మిగులుతాయి.

(ఉ) ఒక టెస్టు క్రికెట్ లో భారతదేశం జట్టు 517 పరుగులు చేసింది. లక్ష్యం 137 పరుగులు, ద్రవిడ్ 165 పరుగులు చేశారు. మిగిలిన వారు అందరు కలిసి ఎన్ని పరుగులు చేశారు.

(ఊ) జాన్ అతని మిత్రులు హోటల్ కు వెళ్ళారు. ముగ్గురు టీ తాగారు. ఇద్దరు కాఫీ తాగారు. టీ ధర ₹ 7; కాఫీ ధర ₹ 10. అయిన జాన్ హోటల్ వ్యక్తికి ఎంత చెల్లించాలి.

కనీస సామర్థ్యాల సాధన - ప్రాథమిక స్థాయి - గణితం

క్ర. సం.	విషయాంశం	సాధించాల్సినవి	నిర్వహించాల్సిన రోజుల సంఖ్య	మొత్తం రోజులు
1.	కూడిక	1. మొత్తం 9కి మించని కూడిక... 2. మొత్తం 20కి మించని కూడికలు 3. . రెండంకెల సంఖ్యలతో కూడికలు - స్థాన మార్పిడి లేనివి - స్థాన మార్పిడి ఉన్నవి - రాత రూపంలో ఉన్న సమస్యలు 4. మూడంకెల సంఖ్యలతో కూడికలు - స్థాన మార్పిడి లేనివి - స్థాన మార్పిడి ఉన్నవి - రాత రూపంలో ఉన్న సమస్యలు 5. అతి పెద్ద సంఖ్యల కూడికల	1 1 3 3 2	10
2	తీసివేత	1. 9లోపు సంఖ్యల తీసివేతలు 2. 20లోపు సంఖ్యల తీసివేతలు 3. రెండంకెల సంఖ్యలతో కూడిన తీసివేతలు - స్థాన మార్పిడి (Borrow) లేనివి - స్థాన మార్పిడి (Borrow) ఉన్నవి - రాత రూపంలో ఉన్న సమస్యలు 4. మూడంకెల సంఖ్యల తీసివేతలు - స్థాన మార్పిడి (Borrow) లేనివి - స్థాన మార్పిడి (Borrow) ఉన్నవి - రాత రూపంలో ఉన్న సమస్యలు 5. అతి పెద్ద సంఖ్యల తీసివేతలు	1 1 3 3 2	10
3.	గుణకారం	1. గ్రూపుల్లో సమూహాల్లో లెక్కించడం. 2. పునారవృత్త సంకలనం ఆధారంగా గుణకారం. 3. అడ్డు, నిలువు వరుసల ఆధారంగా మొత్తం లెక్కించడం. 4. రెండంకెల సంఖ్యను ఒక అంకె సంఖ్యతో గుణించడం. 5. మూడంకెల సంఖ్యలను ఒక అంకె సంఖ్యతో గుణకారం 6. రెండంకెల సంఖ్యను రెండంకెల సంఖ్యతో గుణకారం 7. మూడంకెల సంఖ్య రెండంకెల సంఖ్యతో గుణకారం 8. రాతరూపంలో ఉన్న గుణకార సమస్యలు.	1 1 1 2 2 2 3 3	15

4	భాగాహారాలు	1. పునారవృత వ్యవకలనం ఆధారంగా భాగాహారం 2. రెండంకెల సంఖ్యను ఒక అంకె సంఖ్యతో భాగాహారం - శేషం లేకుండా ఉన్నవి - శేషం మిగిలేది - రాత రూపంలో ఉన్నవి 3. మూడంకెల సంఖ్యను ఒక అంకెసంఖ్యతో భాగాహారం. - శేషం లేకుండా ఉన్నవి - శేషం మిగిలేది - రాత రూపంలో ఉన్నవి. 4. మూడంకెల సంఖ్యను రెండంకెలసంఖ్యతో భాగించడం - శేషం లేకుండా ఉన్నవి - శేషం మిగిలేది - రాత రూపంలో ఉన్నవి 5. క్లిష్టమైన భాగాహార సమస్యలు	1 3 4 4 3	15
5	చతుర్విధ ప్రక్రియల రాత సమస్యలు (కనీసం రెండు ప్రక్రియలతో కూడినవి)	1 కూడిక, తీసివేత భావనలతో కూడిన సమస్యలు 2 కూడిక, గుణకార భావనలతో కూడిన సమస్యలు 3 గుణకారం, భాగాహారం భావనలతో కూడిన యలతో కూడినవి సమస్యలు 4 ఏదేని రెండు ప్రక్రియలతో కూడిన సమస్యలు	3 3 3 1	10
మొత్తం			60	60

బోధనాభ్యసన పద్ధతులు

- విద్యా ప్రణాళిక పరిధి పత్రం 2011 సూచనల మేరకు రూపొందించబడిన గణిత పాఠ్య పుస్తకాలు పిల్లల స్వయం అభ్యసన కోసం వారు ఆలోచిస్తూ, గ్రూపులుగా చర్చిస్తూ, ఉపాధ్యాయులతో చర్చిస్తూ, సామగ్రితో ప్రతిచర్యలు జరుపుతూ ఉద్దేశించబడ్డాయి. ఉపాధ్యాయుడు బోధిస్తాడు పిల్లలు వింటూ నేర్చుకుంటారు. సాంప్రదాయ పద్ధతుల కన్న పిల్లలకు శక్తిసామర్థ్యాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి వారికే అవకాశం ఇస్తే వారు ఏమైనా చేయగలరు సవాళ్లతో కూడిన సమస్యలను సాధించగలరని శాస్త్రీయ పద్ధతుల పై నిర్మించబడ్డ ఆలోచనలకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ కోణంలోనే
- పాఠ్యపుస్తకం నందు అధ్యాయాల కూర్పులో కృత్యాలు, అభ్యాసాలు, పజిల్ ఆటలు, నిత్యజీవిత సందర్భాలు, అవసరాలు, గణిత నైపుణ్యాలు, మొదలగు వంటి వాటికి చోటు కల్పించబడింది. ఉపాధ్యాయులు పాఠ్య పుస్తకాన్ని బోధన అభ్యసన ప్రక్రియ కోసం సమర్థవంతంగా అవగాహన చేసుకొని వినియోగించినప్పుడు మాత్రమే విద్యాప్రమాణాల సాధన సులువు అవుతుంది. ఇందుకోసం ఉపాధ్యాయులు క్రింద చర్చించిన విధంగా బోధనా వ్యూహాలు అమలు పరచాలి.

పూర్తి తరగతి పనులు లేదా కృత్యం:-

- తరగతి గదిలో ఉపాధ్యాయుడు పిల్లలకు గణితం భావనలో అవగాహన కోసం పూర్తి తరగతి కృత్యం నిర్వహించాల్సి ఉంటుంది పాఠ్య పుస్తకాలలో భావనలను అవగాహన చేయడం కోసం నిత్యజీవిత సందర్భాలు, కృత్యాలు, వ్యాటర్న్ మొదలగునవి ఇవ్వబడ్డాయి. వీటిలో పిల్లలు పాల్గొంటూ భావనలను అవగాహన చేసుకోవాలంటే కృత్యాలు తరగతి గదిలో నిర్వహించాలి. పిల్లలు కృత్యాల నిర్వహణ పూర్తిస్థాయిలో పాల్గొనుటకు కృత్యం గురించి పిల్లలు చేయాల్సిన పనుల గురించి తెలియని పదజాలం, గుర్తుల గురించి పూర్తి తరగతిలో ఉపాధ్యాయుడు పిల్లలతో చర్చించాలి అప్పుడే పిల్లలు తాము సాంతంగా కృత్యంలో పాల్గొంటారు. అలాగే సమస్య సాధన కోసం అభ్యాసాలను పిల్లలు సాంతంగా చేయడానికి కావలసిన అవగాహనను కల్పించడానికి పిల్లలతో చర్చించాలి.
- ఇలా ఉపాధ్యాయుడు పిల్లలకు భావనలు గురించి ఉదాహరణకు సమస్యలు-అవగాహన, మొదలగు వాటి కోసం ఉపాధ్యాయులు పిల్లలతో జరిగే చర్చలు - అభ్యసన ప్రక్రియలో నిర్వహణ పూర్తి తరగతులు నిర్వహించాలి. నల్లబల్లపై భావనలు

పుశ్నలు రాసి మొత్తం తరగతిలో చర్చించ చేయాలి. ఈ చర్చలు, ఉదాహరణలు పిల్లలలో భావనల అవగాహనను పెంచుతాయి.

జట్టు పనులు / కృత్యాలు :-

- ఉపాధ్యాయుడు పిల్లలకు కృత్యాలు నిర్వహిస్తున్నప్పుడు పిల్లల్ని జట్టులలో చేసే పనులు అప్పజెప్పడం చేస్తాడు. అలాగే ప్రయత్నించండి. సమస్యల సాధన
- ఆలోచించండి చర్చించండి. కృత్యాలు కూడా జట్టులో నిర్వహిస్తారు వీటిని పిల్లలు జట్టులో చర్చిస్తూ తన అభిప్రాయాలు వెల్లిభూస్తారు ఇతర అభిప్రాయాలను స్వీకరిస్తూ విద్య ప్రమాణాల సాధనకై కృషి చేస్తారు. ఇలా పిల్లలను జట్టులో నేర్చుకోడానికి ప్రోత్సహించేలా ఉపాధ్యాయులు సౌకర్యకర్తగా ఉండే బోధన అభ్యసన ప్రక్రియ నిర్వహిస్తారు.

ఉదాహరణకు ఎనిమిదవ తరగతి లో వర్గ మూలాలు - ఘన మూలాలు అధ్యయనంలో ప్రయత్నించండి అభ్యసనంలో ఇచ్చిన సమస్యలను పరిశీలిద్దాం (1) 81 ఘన సంఖ్య అగునా ? (2) 125 ఘన సంఖ్య అగునా సమస్యలను ప్రయత్నం చేయడం కన్నా ముందు వారికి అవి అంటే ఏమిటి ? ఒక సంఖ్యలో వర్గాలు ఎలా రాయవచ్చుసంఖ్య వర్గ సంఖ్య అవుతుందా వర్గాల భావనతో కూడిన సమస్యలు సాధిస్తారు. ఆ తరువాత గణాలూ ఘనం అంటే ఏమిటి ఘన సంఖ్య ఎట్లా ఏర్పడతాయో అనే భావన పాఠ్యపుస్తకంలో 139 పేజీలోని కృత్యం ద్వారా తరగతి గదిలో చర్చ జరుగుతుంది పిల్లలు ప్రయత్నించండి అభ్యాసంలోని పై రెండు సమస్యలు తోటి పిల్లలతో గ్రూప్ లలో చర్చించి 81 ఎందుకు కాదో 125 ఘన సంఖ్య ఎందుకవుతుంది సమస్య సాధన ద్వారా వివరించాల్సి ఉంటుంది ఇందుకు అవసరమైన సహకారం ఉపాధ్యాయుడు గ్రూపులలో చర్చ ద్వారా కల్పించాలి.

వ్యక్తిగత పనులు / కృత్యం :-

- పిల్లలు తమ తోటి పిల్లలతో చర్చించి అవగాహన చేసుకున్న అంశాల్లో భావనల ఆధారంగా సమస్యలను సొంతంగా సాధించగలుగుతున్నారా? లేదా తెలుసుకోవడానికి వ్యక్తిగతంగా నిర్వహిస్తారు నూతన పాఠ్య పుస్తకాలలో ఇవి చేయండి అభ్యాసనలలోని కృత్యం సొంతంగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఉపాధ్యాయులు ఈ విధమైన అభ్యాసనకు పిల్లలను ప్రోత్సహించాలి. తాము సొంతంగా చేసిన అంశాలపై మిగతా పిల్లలకు వివరించడం ప్రదర్శించడం కూడా చేయవచ్చు.

ప్రాజెక్ట్ పనులు :-

- ప్రాజెక్టు పనులు వివిధ కృత్యాల సమూహం ప్రాజెక్టు పనులను ఇంటిపనులుగా ఇవ్వాలి. ఇంటి పనిగా ఇచ్చే ముందు ప్రాజెక్టు పనిలో పిల్లలు ఏం చేయాలి ఎలా చేయాలి? ముందుగా అర్థం చేయించాలి. ఈ ప్రాజెక్టు పని స్వభావాన్ని బట్టి వ్యక్తిగతంగా ఇచ్చేటప్పుడు ఆ ప్రాజెక్టులో జట్టు సభ్యులు ఎవరెవరు ఏం చేయాలో స్పష్టంగా బాధ్యతలను కేటాయించాలి. ప్రాజెక్టు పని పూర్తి చేసిన తర్వాత పిల్లలతో ప్రదర్శించ చేయాలి. ప్రాజెక్టు పనులను ప్రదర్శించేటప్పుడు దోషాలుంటే సవరించాలి అవసరమైన సలహాలు సూచనలు అందించాలి పిల్లలతో ప్రదర్శన అనంతరం ప్రాజెక్టు పని పై ఒక నివేదిక రాయించాలి.

- ఈ విధంగా ఒక అభ్యసన ఫలితాన్ని భోదించడానికి అనేక పద్ధతులు ఉన్నాయి. ప్రతి అంశాన్ని ఒక భోదన పద్ధతిని పాటించాలి. ఉదాహరణకు:- ఒక అభ్యసన ఫలితాన్ని తీసుకోని దానిని ఎలా సాధించాలో చూడడం. త్రిభుజం, దీర్ఘచతురస్రం, చతురస్రం మరియు వృత్తాలను భుజాల సంఖ్య మరియు మూలాల సంఖ్య ఆధారంగా గుర్తించగలరు.

- దీనిని సాధించాలంటే విద్యార్థికి ఆకారాలు అంటే ఏమిటి తెలియాలి
- ముందుగా కొన్ని వస్తువులను చూపిస్తూ వాటి ఆకారాలను అడగాలి
- తరువాత విద్యార్థులను నాలుగు గ్రూపులుగా విభజించి ఒక్కో గ్రూపు కి ఒక్కటి అనగా ఒక గ్రూపు కి త్రిభుజం ఇంకో గ్రూపు కి చతురస్రం అలా వివిధ ఆకారాలు గల కొన్ని వస్తువులను రాయమనాలి.
- వాళ్ళు రాసిన వాటికీ ఇంకా కొన్ని జోడిస్తూ తరగతి గదిలోని వస్తువులు మరియు వాటి ఆకారాలను చేప్పాలి.
- ఆ ఆకారాలు గల ఇంకొన్ని వస్తువులను చెప్పమనాలి.
- దిని ద్వారా విద్యార్థులలో అన్ని ఆకారాలకు సంబంధించి అవగాహన వస్తుంది.
- ఇలా అవగాహనకు వచ్చాకా చుట్టూ కొలతలను సులభంగా అర్థం చేసుకుంటారు.

ఆలోచించాల్సిన ప్రశ్నలు

- గణితంను ఇంకా ప్రభావవంతంగా ఎలా చెప్పవచ్చును?
- గణితం అంటే పిల్లలలో ఆసక్తిని ఎలా పెంచడం మరియు సులభంగా వారు నేర్చుకునే ఉండాలంటే ఉపాధ్యాయులుగా ఇంకా ఏమి చేయాలి ?

5. Learning Outcomes Achievement Strategies in English

Importance of English:-

Language is called a complex skill comprising the skills of listening, speaking, reading and writing. It is this complexity, of language, differs from others skill like driving, swimming and dancing etc., they have to be learnt at different stages.

At primary levels of learning, there are four general skills to be learnt by pupils they are.

1. Listening
2. Reading
3. Speaking
4. Writing

One and three are known as passive or receptive or decoding or comprehensive skills and two and four are called active or production or encoding or expressive or creative skills

At higher levels different skills are there. They are literary appreciation, translation, creation – thinking problem solving, correspondence etc..

1. Listening :-

In our teaching context, listening is not mere use of the ears, but using the brain to understand what has been listened to therefore, listening has been termed as a knowledge – guided process. It involves active cognitive processing of the spoken form of the language.

- Language is often called a skill rather than a subject. Skill is more a matter of doing than of knowing.
- Language skill like any other skills can be acquired only through practice.

Importance of listening :-

- Listening is the single most important aspects of tutoring without it there is no way to know what the tutor needs.
- Listening is the absorption of the understanding of facts and ideas but listening take attention or sticking to the task at hand in spite of distraction
- Good listeners can also be a good readers as well as the good speakers as the listen to different texts speech's in this life and can be able or by speaking
- Hence listening plays a vital role for analyzing remaining activities.

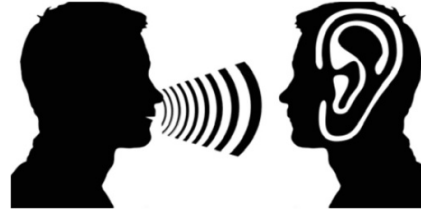
Types of listening:-

Listening may be of 2 types

- ❖ Casual listening
- ❖ Focused listening

Casual listening:-

- In casual listening we just hear without paying any attention to what is heard.
- In this type of listening the guidance of the teachers is not considered as important.
- Teachers are not involved along with the language items as part of the language teaching programme
- When we listen to some one telling us about the location of house we resort to casual listening.
- Casual listening can be involved either by the pupils trained in gathering information or enjoying stories, rhymes, plays poems etc.

Focused:

- Focused listening involves with attention
- Listening to the radio now listening to some ones speech pupils listening to the teacher in the class room etc., come under this category.
- This type of listening is also called as intensive learning. In this type of listening will be under the guidance of the teacher.
- It is concerned with language items as part of the language teaching programme.
- In intensive listening pupils are trained in detailed comprehension of meaning and identification of particular features of grammar vocabulary or pronunciation.
- Listening can be for grammatical as well lexical purposes.

Explanation of the passage listening:

- After reading passage once or twice explaining here and there difficult words with proper pronunciation to the questions of the teachers.
- By reading the around for a few minutes as often as you can naturally and slowly reading s very much necessary for the students to reach the comfort zone of hearing
- This type of listening is extensive listening since may remember or may not remember the passage completely.

Class wise Academic Standard wise Indicators – Classes I-V:

1. Listening and Responding:

	Class - I	Class - II	Class -III	Class - IV	Class - V
Conversation	1.1.1.Listen and respond to simple conversations.	2.1.1.Listen and respond to simple conversations.	3.1.1.Listen and respond to simple conversations containing three or four exchanges.	4.1.1.Listen and respond to conversations containing three or four sequenced exchanges.	5.1.1. Listen and respond to conversations containing three or four sequenced exchanges.
Description	1.1.2.Listen and respond to simple descriptions of objects, things, persons with one or two attributes, a sequence of ideas and vivid images.	2.1.2.Listen and respond to simple descriptions of objects, things, persons and places with one or two attributes, a sequence of ideas and vivid images.	3.1.2. Listen to, read and respond to descriptions with one or two attributes, a sequence of ideas, a variety of sentences and vivid images.	4.1.2.Listen and respond to descriptions with one or two attributes, a sequence of ideas, a variety of sentences and vivid images.	5.1.2. Listen and respond to descriptions with one or two attributes, a sequence of ideas, a variety of sentences and vivid images.
Rhymes/ songs/poems	1.1.3.Listen and respond to rhymes/songs with a simple structure and rhyme scheme.	2.1.4.Listen and respond to rhymes/songs with a simple structure and rhyme scheme.	3.1.4.Listen and respond to rhymes /songs that have a rhyme scheme and contain emotions.	4.1.4.Listen and respond to rhymes /songs that have a rhyme scheme and contain emotions.	5.1.4.Listen and respond to rhymes /songs that have a rhyme scheme and contain emotions on various themes by adding lines in a given pattern.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Narrative / Story</p>	<p>1.1.5. Listen and respond to narratives containing at least one event and one exchange of dialogue.</p>	<p>2.1.5. Listen and respond to narratives containing at least one event and one exchange of dialogue.</p>	<p>3.1.5. Listen and respond to dialogues as embedded in drama.</p>	<p>4.1.5. Listen and respond to narratives involving characterization and containing a sequence of events, dialogue scene settings, evoking sensory perceptions and images.</p>	<p>5.1.5. Listen and respond to narratives involving characterization and containing dialogues, settings, evoking sensory perceptions, emotions, images and settings with coherence.</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Drama/ skit / play</p>		<p>2.1.6. Listen and respond to dialogues.</p>	<p>3.1.6. Listen and respond to dialogues.</p>	<p>4.1.6. Listen and respond to dialogues as embedded in drama.</p>	<p>5.1.6. Listen and respond to dialogues as embedded in drama.</p>

2. Reading Comprehension

Reading:-



Reading occupies the third place in learning language words and sentences patterns are fixed listening and speaking the first and the second skill in learning a language .

- Reading which comes only after works is only a means of fixing by listening and speaking
- Good reading is the out come of good listening and speaking
- Reading is a useful and important habit in the life of a person as it is we full for enjoyment information & language study
- Reading is a process of looking at the written script and translating it into appropriate sound.
- When a person reading any thing he moves his eye – ball along with the oriented or written matter
- He does not move the eye ball smoothly but moves in jumps with the gaps in between
- He reads when the eye ball is having a short stop he does not read in every word in a sentence and every letter in a word
- The number of words reader has a wid eyes span whose as –poor reader has short eye span
- This are some of the mechanics of reading.

Types of reading:

1. LOUD READING
2. SILENCE READING
3. INTENSIVE READING
4. EXTENSIVE READING

Class wise reading comprehension

	Class - I	Class - II	Class -III	Class - IV	Class - V
Conversation	1.2.1. Read graphically and understand simple conversations.	2.2.1. Read simple conversations containing one exchange.	3.2.1. Read conversations containing more than one exchange.	4.2.1. Read conversations containing three or four sequenced exchanges.	5.2.1. Read conversations containing three or four sequenced exchanges.
Description	1.2.2. Read graphically two connected sentences describing objects, things, persons and places.	2.2.2. Read to connect to sentences describing objects, things, persons and places.	3.2.2. Read descriptions containing a few attributes and proper sequencing of ideas.	4.2.2. Read descriptions containing a few attributes, vivid images and proper sequencing of ideas.	5.2.2. Read descriptions containing a few attributes, vivid images, a variety of sentences and proper sequencing of ideas.
Rhyme/song/ poem	1.2.3. Read graphically rhymes / songs involving simple structural patterns.	2.2.3. Read rhymes / songs involving simple structural patterns and the rhyme scheme.	3.2.3. Read rhymes and songs, which contain emotions and reflections and have a rhyme scheme.	4.2.3. Read rhymes and songs which contain emotions and reflections and have a rhyme scheme.	5.2.3. Read rhymes, songs, poems which contain emotions and reflections and have a rhyme scheme.

Narrative / Story		2.2.4. Read nar- ratives containing at least one event and one ex- change of dialogue.	3.2.4. Read narratives in- volving characteriza- tion and containing a sequence of events, dialogues and settings, evoking sensory perceptions and images.	4.2.4. Read narratives in- volving characteriz- ation and containing a sequence of events, dialogues and settings, evoking sensory percep- sions and images.	5.2.4. Read narratives involving characteriza- tion and containing dia- logues, settings, evokin- g sensory perceptions, emotions, images and settings with coherence .
Drama			3.2.5. Read diary contain- ing events and reflections.	4.2.5. Read diary contain- ing events other than rou- tine ones, reflections, thoughts and feelings.	5.2.5. Read diary con- taining events other than routine ones, refl- ections, thoughts and feelings written using .language appropriate to the con- text.

Convention of Writing

	Class - I	Class - II	Class -III	Class - IV	Class – V
			3.2.6. Read letters that have a proper beginning and the end.	4.2.6. Read letters that have a proper beginning and the end, express ideas sequentially.]	5.2.6. Read letters that have a proper beginning and the end, express ideas sequentially and use language appropriate to the context and maintain coherence.
Message/ SMS			3.2.7. Read messages that contain ideas relevant to the context, maintain brevity.	4.2.7. Read messages that contain ideas relevant to the context, maintain brevity and use conventions.	4.2.7. Read messages that contain ideas relevant to the context, maintain brevity and use conventions. 3.2.7. Read messages that contain ideas relevant to the context, maintain brevity and use conventions, format and layout.

Notice/Poster/ Invitation/Ads			3.2.8.Read notices for various purposes.	4.2.8.Read notices that use persuasive language for various purposes.	5.2.8.Read notices that use persuasive language for various purposes and have organization and layout.
Slogans / Placards			3.2.9.Read slogans and placards that have a rhythm for various purposes.	4.2.9.Read slogans and placards that have a rhythm, for various purposes.	5.2.9.Read slogans and placards that have a rhythm and maintain brevity, for various purposes.
Drama/skit / Play					5.2.10.Read drama that reveals emotions and feelings.

3. Speaking :-



Language is primarily speech knowing a language is often defined as the ability to understand and speak the language speaking makes the learner more active in the learning process.

Hence it is necessary to provide maximum opportunity to the pupils to speak a language

Let us not forget that a student good at listening and understanding need not also be a good at speaking

We speak when we want to express our feeling or when we want to obtain some information

We speak to establish friendship & social relationship

Every one of us is aware that we learnt our language by speaking is first.

Hence speaking marks our life possible by expressing what we want to say.

Speaking involves two types of speech they are differentiated based on the situations.

Vocabulary :

Class – I	Class - II	Class -III	Class - IV	Class – V
1.4.1. Recognize and use simple, short and common words related to home, shop, colour, body, vegetables, animals, market, kinship, school and vehicles	2.4.1. Recognize and use simple, short and common words related to home, shop, colour, body, vegetables, animals, market, kinship, school and vehicles, games, professions, stationery, village fair	3.4.1. Use simple, short and common words related to home, shop, colour, body, vegetables, animals, market, kinship, school and vehicles, games, professions, stationery, village fair, crops, seeds and plants, drawing materials, festivals, giant bodies on earth, furniture, things they love, words related to kingdom.	4.4.1. Use common words related to home, shop, colour, body, dress, food, vegetables, flowers, animals, groups of animals, habitat of animals, insect, market, kinship, school and vehicles, games, professions, stationery, village fair, crops, seeds and plants, drawing materials, festivals, giant bodies on earth, furniture, things they love, words related to kingdom, countries, nationalities, occupation, home appliances, directions	5.4.1. Use common words related to home, shop, colour, body, dress, food, vegetables, flowers, animals, groups of animals, habitat of animals, insect, market, kinship, school and vehicles, games, professions, stationery, village fair, crops, seeds and plants, drawing materials, festivals, giant bodies on earth, furniture, things they love, words related to kingdom, countries, nationalities, occupation, home appliances, directions

1.4.2. Recognize and use state verbs and action verbs related to daily routine.	2.4.2. Recognize and use state verbs and action verbs related to daily routine, things done at home, school, market, etc.	3.4.2. Use state verbs and action verbs related to daily routine, things done at home, school, market, etc. mind, sensual perceptions,	4.4.2. Use state verbs and action verbs related to daily routine, things done at home, school, market, etc. mind, sensual perceptions,	5.4.2. Use state verbs and action verbs related to daily routine, things done at home, school, market, etc. mind, sensual perceptions,
1.4.3. Recognize and use personal pronouns such as I, you, he, she	2.4.3. Recognize and use personal pronouns such as I, you, he, she,	3.4.3. Use personal pronouns, impersonal pronouns, possessive pronouns, possessive nouns.	4.4.3. Use personal pronouns and impersonal pronouns.	5.4.3. Use personal pronouns and impersonal pronouns.
1.4.4. Recognize and use articles (a/an, the), demonstratives (this, that) and possessive pronouns (my, his...).	2.4.4. Recognize and use articles (a/an, the), demonstratives (this, that) and possessive pronouns (my, his...).	3.4.4. Use articles (a/an, the).	4.4.4. Use articles (a/an, the), demonstratives and possessive nouns and possessive pronouns.	5.4.4. Use articles (a/an, the), demonstratives and possessive nouns and possessive pronouns.

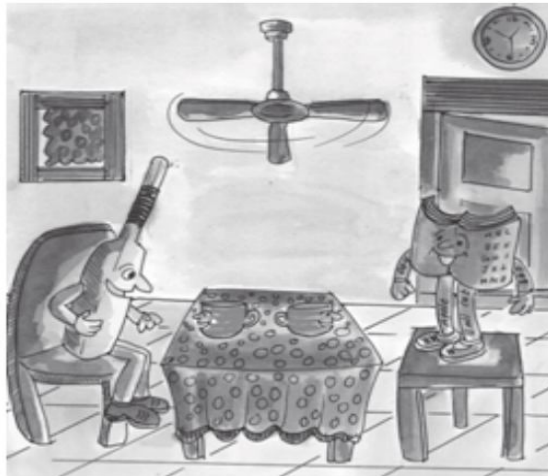
4. Writing:

Class wise writing indicators is as follows

	Indicators	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
I	Capitalization									
1	Approximation of use with beginning of the names and sentences									
2	Uses wherever it is applicable									
II	Punctuation Marks									
3	Full stop									
4	Comma									
5	Question mark									
6	Quotation marks									
7	Exclamatory									
8	Apostrophe									
9	Hyphen									
10	Colon									
11	Semi-colon									
12	Parenthesis									
13	Space between words and sentences									
14	Spelling									
15	Abbreviations, acronyms									
16	Ellipsis									
17	*Write a variety of discourses maintaining the conventions of writing and Layout									

Example:

Now look at the Picture of the bat and the book



Task- 1

Describe the above picture in about 5 sentences, in a paragraph.

Read the following narrative:

While the bat and the book were talking they heard a cry. "Help , help "
 They saw a rat running away and a pencil laughing at the rat . The book
 walked towards the pencil and asked why it was laughing. The pencil told how it
 frightened the rat.

Task - 2 What could be the possible conversation between the book and the pencil write it below.

The book : -----

The pencil : -----

6. పరిసరాల విజ్ఞానంలో అభ్యసన ఫలితాల సాధన – బోధన వ్యూహాలు

పరిచయం:-

మానవుడు సంఘజీవి మానవుని జీవితం పరిసరాలతో ముడిపడి ఉంటుంది. పరిసరాలలోని జీవ, నిర్జీవ, భౌతిక అంశాలు ఒకదానితో ఒకటి సంబంధం కలిగి ఉంటాయి బడికి రాకముందే పిల్లలకు పరిసరాల పై కొంత అవగాహన ఉంటుంది ఇది ఎలా సాధ్యమైంది నిత్యం తన చుట్టూ జరుగుతున్న ప్రతి విషయాన్ని పరిశీలించడం ఆసక్తిగా చూడడం తనకు తెలియని కొత్త విషయాలను ఎప్పటికప్పుడు ఇతరులను తరచి తరచి ప్రశ్నించడం. ఇలా పరిసరాలతో ప్రతిస్పందించడం ద్వారా అవగాహన ఏర్పరచుకుంటున్నారు. పరిసరాల అవగాహన కలిగే పరిసరాల ద్వారా అభ్యసనం చేయడం తప్పనిసరి అని మనకు అర్థమవుతుంది. అంటే పరిసరాల గురించి తెలుసుకోవాలంటే మనం తప్పనిసరిగా పరిసరాలలోకి వెళ్లాల్సిందే.

పరిసరాలను గురించి అవగాహన కలుగజేసి మెరుగైన జీవితానికి కావలసిన నైపుణ్యాలు సామర్థ్యాలను పెంపొందించుటకు దోహదపడే “పరిసరాల విజ్ఞానం” అధ్యయనం. పరిసరాలు ఎప్పుడూ నిరంతరం మార్పు చెందుతూ కొత్త రూపం సంతరించుకుంటాయి. ప్రకృతిలో సూచిస్తుంది.

ఉదాహరణ:-

విద్యార్థులు తమ తల్లిదండ్రులతో గుడికి లేదా వేరే ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ వారు ఆచరించే సాంప్రదాయాలను గమనించి అనుసరించడం జరుగుతుంది. తద్వారా ఇతరుల సాంప్రదాయాలను ఆచార వ్యవహారాలను అర్థం చేసుకొని గౌరవించడం నేర్చుకుంటారు. ఫలితంగా లౌకికతత్వంజాతీయ భావం పెంపొందించ బడి జాతి, మత, కుల, ప్రాంతీయ విభేదాలు ఉత్పన్నమైనప్పుడు సరైన లీతిలో స్పందించ గలగడానికి పరిసరాల విజ్ఞానం దోహదపడుతుంది.

అదేవిధంగా, ప్రతి సారి పాత జ్ఞానానికి కొత్త జ్ఞానం తోడవుతు విజ్ఞానం అభివృద్ధి చెందుతూ ఉంటుంది. అనగా కొన్నాళ్ల క్రితం నిజం అనుకున్న సత్యాలు ఈనాడు అసత్యాలుగా రుజువైనై. అలాగే ఈ రోజు నిజం అనుకున్నది కొన్నాళ్ళ తరువాత మరి కొన్ని పరిశోధనల ద్వారా అసత్యాలని నిరూపించవచ్చు.

ఉదాహరణ:-

అరిస్టాటిల్ మరియు టాలామి వంటి వారు ప్రచారం చేసిన “భూ కేంద్రక సిద్ధాంతం” కోపర్నికస్ సూర్యకేంద్రకసిద్ధాంతంతో నిరూపితమైనది.

పరిసరాల విజ్ఞానం ఒక క్రమబద్ధీకరించబడిన జ్ఞానం, పరిసరాల విజ్ఞానం అధ్యయనం వల్ల విద్యార్థుల్లో క్రమపద్ధతిలో ఆలోచించి నిర్ణయాలు తీసుకునే శాస్త్రీయ వైఖరి పెంపొందుతుంది.

పరిసరాల విజ్ఞానం బోధన పరిశీలనలు, అనుభవాలు ఆధారంగా పిల్లల్లో విజ్ఞాన నిర్మాణానికి దోహదం చేస్తుంది. విద్యార్థి దైనందిన జీవితంలో పాందిన అనుభవాల ఆధారంగా వారిలో అన్వేషణ ,శాస్త్రీయ దృక్పథం, విశ్లేషణ, వర్గీకరణ, ప్రయోగాలు, ఫలితాలను ఊహించడం వంటి ప్రక్రియ నైపుణ్యాలను పరిసరాల విజ్ఞానం వెలికి తీస్తుంది తద్వారా నిత్య జీవిత సమస్యలను పరిష్కరించుకోవడానికి తగిన నిర్ణయాలు తీసుకోవడానికి కావలసిన సామర్థ్యాలను పరిసరాల విజ్ఞానం ద్వారా పొందవచ్చు.

పరిసర విజ్ఞానం లోని సామర్థ్యాలు:

1. విషయ అవగాహన
2. పశ్చించడం / పరికల్పనలు
3. ప్రయోగాలు , క్షేత్ర పరిశీలన
4. సమాచార సేకరణ నైపుణ్యం / ప్రాజెక్ట్ పనులు
5. బొమ్మలు గీయడం నమూనాలు తయారు చేయడం
6. సాందర్యాత్మక స్పృహ/ వైకరుల ప్రశంశ
7. జీవ వైవిధ్యం/ నిత్య జీవిత వినియోగం

1. విషయ అవగాహన:

ఈ సామర్థ్యాన్ని సాధించడానికి పిల్లలలో ఎటువంటి జ్ఞానం కలిగి ఉండాలి ?

- ✓ కీలక ప్రశ్నలు అడగడం
- ✓ మాట్లాడించడం ద్వారా కాన్సెప్ట్ మాపింగ్ చేయడం.
- ✓ పాఠ పుస్తకాన్ని చదివి జట్టులో చర్చించడం.
- ✓ ప్రయోగాలు కృత్యాలు నిర్వహించడం, ఫలితాల పై చేర్చించడం.
- ✓ సేకరణలు, అన్వేషణలు వంటి కృత్యాల నిర్వహణ.
- ✓ వ్యక్తిగత, జట్టు, పూర్తి తరగతి కృత్యాల నిర్వహణ, ప్రదర్శన.

2. పశ్చించడం / పరికల్పనలు :

ఈ సామర్థ్యాన్ని సాధించడానికి పిల్లలలో ఎటువంటి జ్ఞానం కలిగి ఉండాలి ?

- ✓ భావనల పై ఆలోచింప చేయడం, పిల్లలచే ప్రశ్నలు తయారు చేయడం.
- ✓ విషయానికి సమస్యలకు సంబంధించిన పరికల్పనలు ఊహింప చేయడం.
- ✓ పాఠం చివరి అభ్యాసాల పై చర్చలు చేయించడం మరియు పూర్తి తరగతిలో ప్రదర్శించవచ్చు.
- ✓ ప్రదర్శించిన అంశాలపై చర్చించడం, అవగాహన కలిగించడం.

3. ప్రయోగాలు , క్షేత్ర పరిశీలన:

ఈ సామర్థ్యాన్ని సాధించడానికి పిల్లలలో ఎటువంటి జ్ఞానం కలిగి ఉండాలి ?

- ✓ సూచనలు ఇవ్వడం, సమస్యను గుర్తించడం.
- ✓ పరికల్పనలు ఊహింపచేయడం.
- ✓ పరికరాలను అమర్చుకోవడం.
- ✓ ప్రయోగాల నిర్వహణ.
- ✓ నివేదిక రాయడం.
- ✓ ప్రదర్శన, చర్చ, అవగాహన.

4. సమాచార సేకరణ నైపుణ్యం / ప్రాజెక్ట్ పనులు:

ఈ సామర్థ్యాన్ని సాధించడానికి పిల్లలలో ఎటువంటి జ్ఞానం కలిగి ఉండాలి ?

- ✓ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా సమస్యలను గుర్తించడం, సమాచారం సేకరించడం.
- ✓ సూచనలు, కృత్య పత్రాలు ఇవ్వడం.
- ✓ వ్యక్తిగతంగా, జట్టు కృత్యాలు చేయడం.
- ✓ నివేదికలు తయారు చేయడం.
- ✓ ప్రదర్శన, చర్చ, అవగాహన.

5. బొమ్మలు గీయడం నమూనాలు తయారు చేయడం:

ఈ సామర్థ్యాన్ని సాధించడానికి పిల్లలలో ఎటువంటి జ్ఞానం కలిగి ఉండాలి ?

- ✓ భావనల ఆధారంగా బొమ్మలు, గ్రాఫులు గీయడం.
- ✓ వివరణలు రాయడం.
- ✓ పాఠంలోని అంశాలు నిర్వహించిన ప్రయోగాల్ని పరికరాల అమరికకు బొమ్మ గీయడం, భాగాలు గుర్తించడం.
- ✓ ఇచ్చిన సమాచారాన్ని బొమ్మగా గీయడం.

6. సాంద్ర్యాత్మక స్పృహ/ వైకరుల ప్రశంస:

ఈ సామర్థ్యాన్ని సాధించడానికి పిల్లలలో ఎటువంటి జ్ఞానం కలిగి ఉండాలి ?

- ✓ పాఠ్య అంశాన్ని బట్టి సూచనలు ఇవ్వడం.
- ✓ వ్యక్తిగత జట్టు కృత్యాలు చేయడం.

- ✓ క్షేత్ర పర్యటన చేయడం.
- ✓ కథలు, గేయాలుగా రాయించడం.
- ✓ ప్రకృతిని పరిసరాలను పరిశీలింప చేయడం.
- ✓ మంచి పనులు చేసిన వ్యక్తులను ప్రశంసించడం.

7. జీవ వైవిధ్యం/ నిత్య జీవిత వినియోగం :

ఈ సామర్థ్యాన్ని సాధించడానికి పిల్లలలో ఎటువంటి జ్ఞానం కలిగి ఉండాలి ?

- ✓ పాఠ్యంశాల విషయాలకు నిజజీవితానికి సంబంధం గుర్తింపచేయడం
- ✓ జట్టు ,మొత్తం తరగతి చర్చలు చేయడం
- ✓ సెమినార్లలో మాట్లాడింప చేయడం
- ✓ ప్రాజెక్ట్ నిర్వహించడం
- ✓ క్షేత్ర పర్యటనలు
- ✓ ప్రదర్శనలు ,చర్చ ,అవగాహన
- ✓ జీవవైవిధ్యం ,ప్రకృతి వనరులు కాపాడడంలో మన భాద్యతపై చర్చ ,అజప్రాయాలు వ్యక్తం చేయడం
- ✓ పాఠశాలల మధ్య -పిల్లలమధ్య అనుసందానం ఏర్పాటు చేయడం.

పరిసరాల విజ్ఞానం మరికొన్ని బోధనా వ్యూహాలు:

విద్య హక్కు చట్టం అధ్యయనంలో పరిసరాల విజ్ఞానాన్ని ఒక బోధన అంశంగా పాఠశాలలో ప్రవేశపెట్టడంలో గల ఉద్దేశాన్ని తద్వారా పిల్లల్లో పెంపొందించాల్సిన లక్ష్యాలను గురించి తెలుసుకున్నాం. ఇందుకోసం తరగతిలో అనేక రకాలైన కృత్యాలు, ప్రయోగాలు అన్వేషణకు అవకాశం కల్పించడం ద్వారా పిల్లలు జ్ఞానాన్ని పొందుతారని గమనించాం .పరిసరాల విజ్ఞానం ద్వారా ఆశించిన లక్ష్యాలను సాధించాలంటే ఉపాధ్యాయుడు పాఠశాలలోఅనేక రకాల బోధన వ్యూహాలను అనుసరించవలసి ఉంటుంది అవి ఏమిటో ఎలా నిర్వహించాలో తెలుసుకుందాం.

పరిశీలనలు :

శాస్త్రీయ ఆలోచనను కలిగించడానికి పరిశీలన వునాది వంటిది. ప్రాథమిక స్థాయి పిల్లల్లో సహజంగానే తెలుసుకోవాలనుకున్న కుతూహలం నిశితమైన పరిశీలనా శక్తి ఉంటాయి కాబట్టి ఉపాధ్యాయుడు పరిశీలనను ఒక బోధనా వ్యూహంగా అమలుచేయాలి. విత్తనం మొలకెత్తడం, పక్షుల నివాసాలు, ఆహారపు అలవాట్లు, నీటివనరులు, వృత్తి పనివారు ఇలా పాఠశాలలోనే అనేక అంశాలను పిల్లలతో పరిశీలింప చేయాలి.

పరిశీలించాల్సిన అంశాలను, విధానాన్ని, ఆ సందర్భంలో నమోదు చేసుకోవాల్సిన అంశాలను పిల్లలకు స్పష్టంగా తెలియజేయాలి పరిశీలన అంశాలను ప్రదర్శించడం వాటిపై తరగతి గది లో చర్చలు నిర్వహించడం చేయాలి

ప్రయోగాలు:-

పరిశుభ్రత పరిసరాల విజ్ఞానం అనగానే ప్రయోగాలు చేయడం అనేవి మనం భావిస్తుంటాం అయితే ప్రయోగ నిర్వహణను ఒక సమస్య పరిష్కారంగానో , ఒక పరికల్పనకు నిర్ధారించుకునేందుకు చేసే పనిగానో ఉండాలి. అంటే ప్రయోగం కేవలం ప్రయోగంగా కాకుండా దాని ఫలితాలను విశ్లేషించేదిగా అనుబంధ ప్రయోగాలకు దారితీసేది గా ఉండాలి పిల్లలు మొత్తంగా లేదా జట్లలో ప్రయోగం చేయాడానికి అవసరమైన సామగ్రి వనరులు సంరక్షించుకోవడం ఉపాధ్యాయుని బాధ్యత. పాఠ్యపుస్తకంలో ఇవి చేయండి శీర్షికలో అంశాలను ప్రయోగాలు నిర్వహించండి.

చర్చలు :-

పరిసరాల విజ్ఞానంలోని విభిన్న భావనలపై సరైన అవగాహన పొందడానికి తరగతి చర్చలు ఎంతగానో ఉపయోగపడతాయి ఆయా అంశాలపై మహిళలు తమ ఆలోచనలను అజప్రాయాలను జతపరిచి వ్యక్తపరచాలి పాఠ్యపుస్తకాలలో ఇచ్చిన ఆలోచనాత్మక ప్రశ్నలని పరిశీలించి అంశాలు నివేదికలపై చర్చలు నిర్వహించాలి. అజప్రాయాలను వ్యక్త పరచడానికి మరింత తులనాత్మకంగా ఆలోచించడానికి అవసరమైన శోధన ఆత్మగా ప్రశ్నలు ఉపాధ్యాయుడు అడగాలి చర్చ సందర్భంగా వచ్చే ముఖ్యాంశాలను కీలకపదాలు

వాక్యాలుగా అడగాలి. చర్చల సందర్భంగా వచ్చే ముఖ్యాంశాలను కీలక పదాలను వాక్యాలుగా నల్లబల్ల మీద రాయాలి. చర్చలలో పిల్లలందరూ పాల్గొనడానికి అవకాశం కల్పించాలి. పిల్లలు వ్యక్తీకరించే అభిప్రాయాలను కేవలం సరైనవిగా మంచిగా తోచిన అంశాలకే ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నట్లుగా చర్చలు ఉండరాదు. మన ఊరు, చెరువు, ప్రయాణం, వృత్తులు ఆదాయం,..... ఇలా పాఠ్యపుస్తకంలో చర్చల ద్వారా అవగాహన పొందడానికి వీలైన అంశాలను ఎంపిక చేసుకొని చర్చల ద్వారా నిర్వహించాలి.

ప్రశ్నించడం :-

అర్థం చేసుకునే క్రమంలో అనేక సందేహాలు పిల్లల మెదళ్ళలో కదులుతుంటాయి వ్యక్తీకరించడానికి అవకాశం కల్పించడం ద్వారా సందేహాలను నిమిత్తి చేసుకోవడానికి అనే బోధన వ్యూహాన్ని అమలు పరచాలి పిల్లలే ఆలోచింప చేయడానికి ఉపాధ్యాయుడే ఎప్పుడూ ప్రశ్నించడం కాకుండా విషయం అంశాల పట్ల పిల్లలు తమకు కలిగే సందేహాలను ప్రశ్నించాలి అంటే పరిశీలించ గలిగి ఉండాలి చర్చ జరిగి ఉండాలి కాబట్టి తరగతిలో పిల్లలు ప్రశ్నించేలా ప్రోత్సహించడం ద్వారా అనేక మైన ప్రక్రియ నైపుణ్యం సాధించడానికి దారితీసింది.

బడవ తరగతిలో పోషకాహారం పాఠంలో పోషక విలువలు అన్ని పదార్థాలలో ఒకే రకంగా ఎందుకు ఉండవు అనే సందేహం పిల్లలకు కలుగుతుంది దీనిని పిల్లలు ప్రశ్నించేలా మీ సందేహాలు చెప్పండి అని ఉపాధ్యాయుడు అడిగినప్పుడు పిల్లలు ప్రశ్నిస్తారు.

ప్రాజెక్టు పనులు:-

సమస్యలకు పరిష్కారాలు కనుగొనడంలో ప్రాజెక్టు పనులు ఎంతగానో ఉపయోగపడతాయి. పరిసరాల విజ్ఞానం పాఠ్యపుస్తకాల్లో పిల్లలు నిర్వహించడానికి వీలుగా ఎన్నో రకాల ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. ప్రాజెక్టు పనులను వీలైనంత వరకు జుట్టుపనులు గానే నిర్వహించాలి.

ముందుగా సమస్యలు గురించి చర్చించాలి. విద్యార్థులను జట్లుగా చేసి జట్టులో సభ్యులందరికీ బాధ్యతలు అప్పగించాలి. ప్రాజెక్టు నిర్వహించాల్సిన విధానాన్ని నమోదు చేయాల్సిన అంశాలను నివేదిక తయారీ పద్ధతులు చెప్పాలి. కొన్ని ప్రాజెక్టులు వారం రోజులు కూడా పట్టవచ్చు. అలాంటి సమయంలో మధ్య మధ్యలో పిల్లల పని సమీక్షించాలి. ప్రాజెక్టు నివేదికలను ప్రదర్శింప చేసి వాటిపై చర్చించాలి. వాటి ఆధారంగానే నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనం లో మార్పులు కేటాయించాలి.

క్షేత్ర పరిశీలనలు :-

పరిసరాల విజ్ఞానం ప్రత్యక్ష అనుభవాల ద్వారా జ్ఞానాన్ని పొందేందుకు ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది వ్యవసాయం, పశువుల పెంపకం, పూల వ్యాపారం గ్రామపంచాయతీ మొదలయిన సేవా సంస్థలు వంటి అనేక అంశాలలో క్షేత్ర పరిశీలన లో నిర్వహించడానికి పాఠ్యపుస్తకంలో అవకాశాలు ఉన్నాయి ప్రాజెక్టు నిర్వహణ మాదిరిగానే ఇది కూడా జట్టు ,మొత్తం తరగతి కృత్యంలో ఉంటుంది. పరిశీలన ప్రదేశంలో పరిశీలించాల్సిన అంశాలనూ వాటిని నమోదు చేసుకోవాల్సిన విధానాన్ని పిల్లలు రూపొందించిన నివేదికలను తరగతిలో ప్రదర్శించడం ద్వారా వారిపై చర్చలు జరపాలి పరిశీలన నివేదికలను భద్రపరచాలి.

ఇంటర్వ్యూ:-

సమాచార సేకరణ విశ్లేషణ అనేది విజ్ఞాన శాస్త్రం ద్వారా సాధించాల్సిన విద్యా ప్రమాణంలో నిర్దేశింపబడింది పాఠ్యాంశ భావనాలను మరింత లోతుగా అర్థం చేసుకోవడానికి వ్యక్తులతో ప్రత్యక్షంగా మాట్లాడడం ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది. పూల వ్యాపారితో, వ్యవసాయదారునితో ఇంటర్వ్యూ చేసి సమాచారాన్ని సేకరించే కృత్యాలు 4, 5 తరగతుల పరిసరాల విజ్ఞానం పాఠ్యపుస్తకాల్లో ఉన్నాయి అదేవిధంగా ఇంటర్వ్యూ చేయండి సమాచారం సేకరించండి అనే కృత్యాలు కూడా ఉన్నాయి. ఇందుకు గాను ఉపాధ్యాయుడు ముందుగా ఏ అంశంపై ప్రశ్నించాలి ? ఎవరిని కలవాలి? ఏ ప్రశ్నలు అడగాలి? సమాధానాలు ఎలా నమోదు చేసుకోవాలి? అవసరాన్నిబట్టి అనుబంధ ప్రశ్నలు ఎలా అడగా? వంటి విషయాల వీటిలో పిల్లల్ని సన్నర్దుల్ని చేయాలి. పాఠశాలకు తిరిగి వచ్చిన తరువాత ప్రశ్నావళి సమాధానాల ఆధారంగా పిల్లలు తెలుసుకున్న అంశాలపై నివేదిక రాయంబి దానిపై చర్చించాలి

సమాచార సేకరణలు:-

ప్రస్తుతం పాఠ్యపుస్తకాలు విషయాన్నంతా వివరించేవిగా కాకుండా పాఠం లో చర్చించిన అంశాల ఆధారంగా పిల్లలు మరి కొంత సమాచారాన్ని సేకరించి విశ్లేషించి భావనలను అవగాహన పొందేందుకు వీలుగా రూపొందాయి. కాబట్టి పిల్లలు గ్రంథాలయ పుస్తకాలూ, వార్తాపత్రికలు, మ్యాగజైన్లు, రేడియో టీవీ, ఇంటర్నెట్ మొదలైన మాధ్యమాల ద్వారా మరికొంత సమాచారాన్ని సేకరించాలి

ఉంటుంది. కాబట్టి ఉపాధ్యాయుడు అనుబంధ పుస్తకాలను చదవండి దిని నుండి సమాచారం సేకరించి అవసరం మేరకు ఎలా రాసుకోవాలి నేర్పాలి. ఉదాహరణకు జంతువులు ఆహార అలవాట్లు, నివాసం పాఠం కోసం సమాచారం సేకరించి పుస్తకం తయారు చేయడం వంటివి.

ఉపన్యాస చర్చలు:-

కొన్ని పాఠ్యాంశాలను ఉపాధ్యాయులకు ఆ అంశలో వ్యక్తి మరిత అర్థవంతంగా నేర్వగలడు కాబట్టి అలాంటి వ్యక్తులను ఆహ్వానించి వారితో ఉపన్యాసం ఇప్పించడం చర్చించడం చేయాలి ఉదాహరణకు కార్మికులు, రైతులు, వృత్తినిపుణులు, వ్యాపారులు, వైద్యులు ఆరోగ్య కార్యకర్తలు మొదలైన వారిని పాఠ్యాంశాన్ని బట్టి పాఠశాలకు ఆహ్వానించాలి ఏ పాఠంలో ఎవరిని ఆహ్వానించాలో వార్షిక ప్రణాళిక రూపొందించుకోవాలి. ఉపన్యాసానికి ముందు తర్వాత చర్చనీయాంశాలపై విద్యార్థులతో చర్చించాలి పాఠ్యప్రణాళికను పూర్తిచేయడం అంటే పాఠ్యపుస్తకంలోని ప్రతి అంశాన్ని ఉపాధ్యాయుడు చెప్పడం కాదని గుర్తించాలి పాఠ్యపుస్తకంలోని ఏ అంశాన్ని ఏ బోధనా వ్యూహం ఆధారంగా నేర్పాలో సూచించే ఉంటుంది కాబట్టి ఆయా వ్యూహాలను అమలు చేయడం ద్వారా పిల్లలు సొంతంగా నేర్చుకోవడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. పీరియడ్లో పాఠం బోధించడానికి అంటే అభ్యసన అనుభవాలు కల్పించడానికి ఏ ఏ సోపానాలు పాటించాలో పరిశీలిద్దాం!

పాఠ్య బోధన ప్రధానంగా 3 దశలలో ఉంటుంది. అవి

1. ఉపోద్ఘాతం.
2. పాఠం చదవడం
3. భావన అవగాహన

1. ఉపోద్ఘాతం:-

ఇది పాఠ్యాంశాన్ని నేర్చుకోవడానికి పిల్లల్ని సిద్ధం చేసే దశ దీనిలో 4 అంశాలు ఉంటాయి అవి

- ❖ **పలకరింపు:-** శుభోదయం ...ఎం పిల్లలు బాగున్నారా అంటూ ఉపాధ్యాయుడు పిల్లల్ని పలకరించాలి
- ❖ **మైండ్ మ్యాపింగ్:-**పాఠంలోని భావనలను నేర్చుకోవడానికి కావలసిన ప్రాథమిక అవగాహనను తెలుసుకోవడానికి ఉపాధ్యాయునికి ఉపయోగపడుతుంది ఈ దశలో పిల్లలు పాఠ్యాంశం ప్రధానభావన గురించి తమ తమ అనుభవాలు ఆలోచనలు స్వేచ్ఛగా వ్యక్తీకరిస్తారు వాటినిన్నంటిని ఉపాధ్యాయుడు నల్లబల్ల మీద రాస్తాడు అయితే వాటినిన్నంటిని ఉపాధ్యాయుడు నల్లబల్ల మీద రాస్తాడు అయితే ఇది పాఠం పేరు పిల్లలతో చేపించే ఉన్ముఖికరణ కాదు
- ❖ **శోధనత్మక ప్రశ్నలు:-** ప్రధాన భావన గురించి వారి ఆలోచనలకు పదును పెట్టడానికి లోతుగా ఆలోచించి చెప్పడానికి ఉపాధ్యాయుడు కొన్ని ప్రశ్నలను అడుగుతాడు
- ❖ **పాఠం పేరు రాయడం:-** ఈ పీరియడ్ లో చర్చించే అంశానికి శీర్షిక లేదా ఉపశీర్షికను బోర్డ్ మీద రాయాలి

2. పాఠం చదవడం:-

ఇతర అంశాలలో (పరిసరాల విజ్ఞానం) విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి చదవడం అవసరం అయితే ఈ క్రమంలో కొన్ని పాదాలు పిల్లలకు విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఇబ్బంది కలిగిస్తాయి కాబట్టి వాటి ద్వారా విషయాన్నీ తెలుసుకోవడం సులభం అవుతుంది. దీనిలో 3 దశలు ఉంటాయి.

పాఠం చదవడం కీలక పదాలను గుర్తించుట:-

- ❖ పిల్లలు వ్యక్తిగతంగా పాఠం చదువుతున్నప్పుడు కఠినమైన పదాలను గుర్తించి గీత గీయాలి
- ❖ **జట్టులో చర్చించడం:-** తమకు అర్థంకానీ పదాలు గురించి జట్టులో చర్చించాలి కొన్ని పదాలు తమకు తెలియకపోయిన జట్టు సభ్యులకు తెలిసి ఉండవచ్చు లేదా ఇద్దరు కలిసి చర్చించి అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చేస్తారు.
- ❖ **ఉపాధ్యాయుడు వివరించడం:-** పిల్లలు గుర్తించిన అర్థంకాని పదాలు నల్లబల్ల మీద రాసి ఉపాధ్యాయులు క్లుప్తంగా వివరణ ఇవ్వాలి

3. భావనల అవగాహన :-

పాఠ్యాంశం లోని భావనలను అవగాహన చేసుకోవడానికి ఉపాధ్యాయుడు ప్రయోగాలు, క్షేత్ర పరిశీలన, ప్రదర్శన, చర్చ, పరిశీలన, ప్రశ్నించడం సమాచారం సేకరించడం విశ్లేషణ, క్లిజ్ ,ఇంటర్వ్యూ మొదలైన బోధనాభ్యసన అనుభవాలు కల్పించాలి ఎంపిక చేసుకున్న బోధన వ్యూహాన్ని అమలు చేయాలి పిల్లలు దగ్గరకు వెళ్లి అవసరమైన సహాయం అందించాలి.

కృత్యాల నిర్వహణ :-ఎంపిక చేసుకున్న బోధన వ్యూహాన్ని అమలు చేయాలి పిల్లలు కృత్యాలు చేస్తున్నప్పుడు వారికి కలిగే సందేహాలను నివృత్తి చేయాలి ఆలోచింప చేసే ప్రశ్నించి పరిశీలనలు చర్చాంశాలు నమోదు చేసుకునేలా చూడాలి

ప్రదర్శన చర్చ :- పిల్లలు తాము కనుగొన్న పరిశీలన అంశాలను నివేదికలను ప్రదర్శన చేయాలి వాటి పై చర్చించడానికి వీలుగా ఆలోచనాత్మక ప్రశ్నలను బోర్డ్ మీద రాసి చర్చించాలి పిల్లలు ప్రతిస్పందనలు బోర్డ్ మీద రాయాలి ఇవి ముఖ్య అంశాలుగా ఉంటాయి

ముగింపు ముల్యంకనం :- పీరియడ్ లో జరిగిన బోధనాభ్యసన అనుభవాల ఆధారంగా ఉపాధ్యాయులు ముగింపును ఇవ్వాలి దీనితో పాటుగా ఇతర అంశాలను కూడా జోడించు కుంటూ చెప్పాలి

ఉదాహరణ :-

నిత్యవసర వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయడం నిల్వ ఉంచడం అదే విధంగా ఉత్పత్తి చేసే స్థలం నుండి ఇంటికి చేరవేసే విధానాన్ని వివరిస్తాడు.

ఈ అభ్యసన ఫలితం లో విద్యార్థి వస్తువులను ఉత్పత్తి ఎలా చేస్తారో ? వాటిని ఎక్కడ ఉత్పత్తి చేస్తారు? ఎలా ఇంటి వరకు ఎలా రవాణా చేస్తారు? అనే విషయాలను కూడా నేర్చుకుంటాడు.

చెప్పాలంటే పిల్లవాడికి నిత్యవసర సరుకులు అంటే ఏమిటో తెలియాలి. నిత్యవసర వస్తువులు ఎన్ని రకాలు చెప్పాలి. ఆహార పదార్థాలు మరియు ఆహారేతరలను గురించి తెలియజేయాలి. తరగతి లోని విద్యార్థులను కొన్ని గ్రూపులు గా విభజించాలి ఒక్క గ్రూప్కి ఆహార పదార్థాలను ఇంకో గ్రూప్ కి ఆహారేతర పదార్థాలను మరియు చివరి గ్రూప్ కి రవాణా సాధనాలను రాయమనాలి ఇలా అందరు రాసిన అంశాలను చర్చించాలి. అవి ఎక్కడ ఉత్పత్తి అవుతాయి ఎక్కడ ఉత్పత్తి అవుతాయి అనేది చెప్పాలి కొన్ని ఉదాహరణలు చెప్పాలి దాని వలన పిల్లలలో నిత్యవసర వస్తువుల మరియు వాటి ఉత్పత్తి గురించి సులభంగ తెలుసుకుంటారు మరియు రవాణా సాధనాలను కూడా తెలుసుకుంటారు.

ఆలోచించాల్సిన ప్రశ్నలు

- భోదన పద్ధతుల ద్వారా అన్ని పాఠాలు చెప్పడం సాధ్యంఅవుతుందా?
- ఇంకా ఏదైనా పద్ధతిలో చెప్పవచ్చా ?

7. బోధన స్తంభాలు (Pedagogical Pillars)

పెడగాజిక్ పిల్లర్లు (బోధన స్తంభాలు) అంటే ఏమిటి మరియు బోధనలో అవి ఏవిధంగా సహాయపడతాయి?

ప్రాథమిక స్థాయిలో బోధించడానికి "బోధనాశాస్త్రం" అంటే "ప్రాథమిక స్థాయిలో లో మరియు పద్ధతులు ఎలా బోధిస్తున్నాం? తరగతిలో గణితాన్ని చర్చించడానికి మనం ఏ పద్ధతులు అవలంబిస్తాం?" అని అర్థం.

కాబట్టి ఉపాధ్యాయులు "సరైన బోధనా పద్ధతులను ఎంపిక చేసుకొని పిల్లలకు ఎక్కడ, ఎలా అభ్యాసనం చేయించాలో నిర్ణయించుకుంటారు.

విభిన్న విద్యార్థుల అభ్యాసనకు మద్దతు ఇవ్వడం కొరకు టీచర్ లు పెద్ద సంఖ్యలో వివిధ రకాల విధానాలు మరియు వనరులపై అవగాహన కలిగి ఉన్నప్పుడు క్లాస్ రూమ్ లో బోధన-అభ్యాసనం అత్యుత్తమంగా ఉంటుంది. ఒక ఉపాధ్యాయుడిగా తరగతి గదుల్లో ఉపయోగించే పెడగాజిని (బోధన వ్యూహాలను) మనం నిరంతరం ప్రతిబంధించాలి మరియు సృజనాత్మకత కలిగి ఉండాలి. విద్యార్థుల్లో గణితాన్ని లోతుగా అభ్యసించడానికి (Deep Learning) మద్దతు ఇవ్వడం మరియు స్ఫూర్తిని కలిగించడం కొరకు ముఖ్యమైన సూచనల యొక్క అంశాల గురించి మనం ఆలోచించాల్సి ఉంటుంది.

బోధన ప్రణాళికలో (Teaching Strategy) మీరు ప్రధానంగా దృష్టి సారించాల్సిన అంశాలు ఏవి?

- విద్యార్థులను అడిగే ప్రశ్నల రకాలను గురించి మీరు ఆలోచిస్తారా?
 - విద్యార్థులు అభ్యాసనలో చురుగ్గా పాల్గొనేలా చేయడం కొరకు ఎటువంటి కృత్యాలను ఉపయోగించాల్సి ఉంటుందనే దాని గురించి మీరు ఆలోచిస్తారా?
 - విద్యార్థుల సరైన మరియు తప్పు సమాధానాలను మీరు ఏవిధంగా ప్రతిస్పందించాలో మీరు ఆలోచిస్తారా?
 - విద్యార్థుల అవగాహనను ఎలా అంచనా (మూల్యాంకనం) వేయాలో ఆలోచిస్తారా?
- ఉపాధ్యాయుడు తీసుకునే బోధనా పద్ధతిని నిర్ణయించే కొన్ని ప్రశ్నలు ఇవి.

దాదాపుగా! అందరూ ఉపాధ్యాయులు ఉపయోగించే ఒక సాధారణ బోధనాత్మక ఆలోచన మూర్త భావన (Concrete thinking) నుండి నైరూప్య / అమూర్త భావన (Abstract thinking) లేదా సాధారణ (Simple) నుండి క్లిష్టమైన (Complex) గణితాంశాలను బోధిస్తారు. విద్యార్థులకు మూర్త భావన నుంచి అమూర్త భావనలను బోధించడం కొరకు సరైన టీచింగ్ లెర్నింగ్ మెటీరియల్ ఉపయోగించడం జరుగుతుంది.

అనగా! కృత్యాలలో (Activity) విద్యార్థులను నిమగ్నం చేయవచ్చు, చిత్రాలు, పటాలు, గ్రూపులు లేదా గణాంకాలు ఉపయోగించవచ్చు మరియు గణితంపై చర్చించేందుకు గణిత చిహ్నాలను ఉపయోగించవచ్చు. అయితే, సెకండరీ లెవల్ లో టీచర్లు విద్యార్థుల యొక్క పూర్వ జ్ఞానాన్ని మదింపు (assess) చేయవచ్చు మరియు Algebra వంటి సంక్లిష్టమైన భావనలను, సంఖ్యలతో కూడిన చతుర్విధ ప్రక్రియలు వంటి సరళమైన భావనల ద్వారా అర్థం చేసుకునే విధంగా బోధించవచ్చు.

బోధన అనేది అనేక రకాల ఆలోచనలు మరియు వ్యూహాలతో కూడుకున్నది మరియు విద్యార్థుల అభ్యాసనకు సంబంధించి బోధన పద్ధతులు ఏవిధంగా దోహదపడవచ్చు అనే దాని కొరకు ఉపాధ్యాయులు కొత్త ఆలోచనలను ప్రతిబంధించడం మరియు ప్రయత్నించడం అనేది ఎంతో ముఖ్యమైనది. ఈ ఆలోచనలను (గణిత) శాస్త్ర అవగాహనకు అభివృద్ధి చేయడానికి సహాయపడేవిగా " బోధన ఆధారాలను (Pedagogical Pillars)" పేర్కొంటారు.

మూడు బోధన స్తంభాలు (Three Pedagogical Pillars) :-

- (1) సహచరుల మధ్య చర్చ/సహకారం (Peer Discussion/Collaboration) (Includes Teachers Dialogue)
- (2) రిస్క్ తీసుకోవడం మరియు తప్పుల నుండి నేర్చుకోవడం (Risk - taking and Learning from Mistakes)
- (3) అభ్యాసనం యొక్క ప్రామాణికం / ఓచిత్యం (Authenticity/Relevance of learning)

(1) ఖీర్ డిస్కవ్స్ (లేదా) సహకారం:

సమర్థవంతమైన సహకారం అనగా! చర్చలో పాల్గొనేవారు ఆలోచనలను మార్పిడి చేసే ఒక సంభాషణ, ఒకరినొకరు ప్రశ్నిస్తారు, వారి హేతుబద్ధతను వివరిస్తారు, లేదా ఉమ్మడిగా ఒక నిర్ధారణకు వస్తారు. ఇది ఒక భావనను లోతుగా నేర్చుకోవడానికి (Deep Learning of Concept) ఒక శక్తివంతమైన సాధనంగా చెప్పవచ్చు. సహకారం సమయంలో పాల్గొనేవారి మధ్య back-and-forth exchanges, వారి అవగాహనలో అంతరాలను గుర్తించడానికి, వివరణలు సృష్టత మెరుగుపరచడానికి, మరియు సమాచారాన్ని తెలియజేయడానికి బహుళ మార్గాలను అభివృద్ధి చేయడానికి, లేదా మరొక వ్యక్తి ఆలోచనలను వారి కాన్సెప్ట్ యొక్క నాలెడ్జ్ లేదా అవగాహన కొరకు సమన్వయం చేయడానికి ఆలోచించడం. ఇతర టీచర్లతో మాట్లాడటం మరియు పనిచేయడం ద్వారా మరింత లోతైన అభ్యసనకు మద్దతు అందించడం కొరకు టీచర్లు ఇతర టీచర్ లతో కలిసి నేర్చుకోవడం అవసరం.

సహచరులు / విద్యార్థులు ఒకరితో ఒకరు చర్చించుకోవడానికి ప్రేరేపించబడడంలో ఏమి కనిపిస్తుంది?

- ఆలోచనలను పంచుకోవడం
- బృంద చర్చలో విద్యార్థులు ఒకరి గురించి ఒకరు వినడం మరియు ప్రతిస్పందించడం
- యాక్టివిటీ పై ఖీర్ రిఫ్లెక్షన్ - విభిన్న దృక్పథాల గురించి చర్చించడం
- ఇతరుల పనిని విమర్శించడం (గౌరవప్రదంగా)
- విద్యార్థి-టీచర్ సంభాషణలను చేర్చడం

ఖీర్ డిస్కవ్స్ (లేదా) సహకారంను ఎందుకు ప్రోత్సహించాలి?

- చురుకైన మరియు లోతైన అభ్యసనం కొరకు
- 'అభ్యసన సమన్వయకర్త' గా టీచర్లు ఉండటం
- టీమ్ బిల్డింగ్ స్కిల్స్ పెంచడానికి
- బహుళ దృక్పథాలను తీసుకోవడం కొరకు
- ఒక పురోగతి మరియు అవగాహనను పర్యవేక్షణ చేపట్టడం కొరకు
- తరగతి గదిని ఒక సమాజంగ (కమ్యూనిటీ) వలే అర్థం చేసుకోవడం కొరకు

(2) లిస్ట్ తీసుకోవడం మరియు తప్పుల నుండి నేర్చుకోవడం

విద్యార్థుల యొక్క స్వంత అభ్యసనను స్వతంత్రంగా చేపట్టడానికి సామర్థ్యాన్ని పెంచడం కొరకు, వారు వైఫల్యాన్ని లేదా తప్పులు చేయడం అనేవి అభ్యసన ప్రక్రియలో ఒక సహజ భాగంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవడం అత్యవశ్యకం అని గుర్తించాలి. మెరుగైన అభ్యసనం సాధించడానికి, లిస్ట్ తీసుకోవడం మరియు వైఫల్యాలనుండి నేర్చుకోవడానికి ప్రోత్సహించే విధంగా తరగతి గది వాతావరణాన్ని సృష్టించడం కొరకు టీచర్లు ఒక ముఖ్యమైన పాత్రను పోషిస్తారు. విద్యార్థులు అభివృద్ధి చెందడానికి మరియు కొత్త ఆలోచనలు చేయడానికి, ఫలితాలను మదింపు చేయడానికి మరియు భవిష్యత్తు ప్రయత్నాల గురించి నేర్చుకునేందుకు, తరగతి గది వాతావరణాన్ని అభివృద్ధి చేయడం కొరకు టీచర్లు వ్యూహాలను అభివృద్ధి చేయాల్సి ఉంటుంది. తరగతి గదిలో కొత్త ఆలోచనలను ప్రయత్నించడానికి టీచర్లు సిద్ధంగా ఉండాలి మరియు తమ తప్పుల నుంచి నేర్చుకోవడానికి తమ క్లాస్ రూమ్ లో ఈ కల్చర్ కు మద్దతు ఇవ్వడం జరగాలి.

తప్పుల నుంచి నేర్చుకోవడానికి విద్యార్థులకు తరగతి గదులు సురక్షితమైన స్థలం ఎందుకు కావాలి?

- మెరుగైన అభ్యసనం కొరకు ప్రయత్నం చేయడానికి
- తప్పులు అనేవి నేర్చుకోవడంలో సహజ భాగం అని తెలుసుకొనుటకు.
- తప్పులను మరియు అవగాహనలోపాలను తెలుసుకొని సరిచేసుకొనుటకు
- విద్యార్థుల యొక్క ఆలోచనల స్థాయిని గుర్తించి బోధన వ్యూహాలను రచించడానికి మరియు మదింపు చేయడానికి
- లోతైన అభ్యసన ప్రోత్సహించడానికి తప్పులను చర్చించడం కొరకు

ఉపాధ్యాయుని పాత్ర:-

- విద్యార్థికి ప్రతికూల (Negative) పరిణామాలు లేకుండా తప్పుల పై చర్చ జరపాలి
- ప్రత్యామ్నాయ భావనలను అవగాహన పరచడానికి ఉపాధ్యాయుడు సరైన ప్రశ్నలు రూపొందించుకోవాలి
- అందరు చెప్పేది గౌరవపూర్వకంగా వినాలి, అటువంటి వాతావరణాన్ని కల్పించాలి
- అసమ్మతిని తెలిపే సంకేతాలు చూపవద్దు

(3) అభ్యసనం యొక్క ప్రామాణికం / ఓచిత్యం (Authenticity/Relevance of learning)

తమ అభ్యసన వెంటనే లేదా వారు భవిష్యత్ లో ఊహించిన విధంగా తమ జీవితాలకు అర్థం ఉన్నదని టీచర్లు మరియు విద్యార్థులు అర్థం చేసుకున్న తరువాత, మెటీరియల్స్ తో మరింత లోతుగా నిమగ్నం కావడానికి వారి స్ఫూర్తి పెరుగుతుంది. కావున, క్లాసులో ఉపయోగించే మెటీరియల్స్/టాస్క్ లు ఉదాహరణల్లో కంటెంట్ ని, అభ్యాసకుల ఆసక్తులకు సంబంధించిన సందర్భాలను ప్రజెంట్ చేయాలి మరియు వాటిని ఉపయోగకరమైన మార్గాల్లో కంటెంట్ ని అన్వేషించడంలో నిమగ్నం అయ్యే పనుల్ని కేటాయించాలి.

మెటీరియల్స్ ని వాస్తవంగా ఉపయోగించినప్పటికీ కూడా విద్యార్థులు నేర్చుకున్న మెటీరియల్స్ యొక్క ఉపయోగాన్ని ఎల్లప్పుడూ చూడలేకపోవచ్చు. ఈ ప్రక్రియలో టీచర్ యొక్క పాత్ర ఏమిటంటే, అభ్యసన యొక్క విలువను, దానిని నిర్మించడం ద్వారా విద్యార్థులకు స్పష్టంగా స్పష్టం చేయడం మరియు అదనపు సందర్భాల్లో ఇటువంటి ఉదాహరణలను సృష్టించడం. ఉపాధ్యాయులు స్థానిక సందర్భం మరియు వారి విద్యార్థుల ఆసక్తులు మరియు సామర్థ్యాల గురించి పరిజ్ఞానం కలిగి ఉంటారు; తద్వారా విద్యార్థులకు అభ్యసన విలువను ప్రదర్శించే కలిక్యులమ్ నుంచి అభ్యసన స్వీకరించవచ్చు మరియు పొడిగించవచ్చు.

ప్రామాణికమైన పనులను ఎందుకు ఉపయోగించాలి?

- మరింత నిమగ్నత మరియు స్ఫూర్తిని పెంచుటకు
- అర్థవంతమైన అభ్యసనం కొరకు
- నిజ జీవిత నైపుణ్యాలను పెంపొందించుకోనుటకు

ఈ ప్రామాణికత / ఓచిత్యం ఎలా కనిపిస్తుంది?

- విద్యార్థులకు ఇప్పటికే తెలిసిన వాటిని సందర్భోచితంగా ఉపయోగించడం
- గణితం మరియు ఇతర విభాగాలకు సంబంధించిన ఇతర అంశాలతో అనుసంధానం చేయడం
- విద్యార్థుల అనుభవాలతో అనుసంధానం చేయడం
- గణితం చేయడం కొరకు ఉపయోగించే ప్రక్రియలకు ప్రామాణికమైనది
- పెద్ద కమ్యూనిటీతో అభ్యసకులను అనుసంధానం చేయడం

గణితం యొక్క ప్రక్రియల కంటే కేవలం విషయం /సమాచారం మరియు విధానం మీదనే దృష్టి కేంద్రీకమైతే ఇది ఉపయోగపడదు.

ఆలోచించాల్సిన కొన్ని ప్రశ్నలు:

1. గణితశాస్త్ర బోధనలో ఈ బోధనా స్థంభాలను ఎలా చేర్చవచ్చు / కలుపుకోవచ్చు?
2. తెలుగు బోధనలో ఈ బోధనా స్థంభాలను ఎలా చేర్చవచ్చు / కలుపుకోవచ్చు?
3. బోధనలో ఈ బోధనా స్థంభాలను చేర్చేందుకు ఎలాంటి వనరులు, మద్దతు అవసరం?
4. ఈ బోధనా స్థంభాలు విద్యార్థుల అభ్యసనను ఏవిధంగా మెరుగుపరుస్తాయి?

8. నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకన సాధనాలు (CCE TOOLS)

పరిచయం :-

భారత దేశ భవిష్యత్తు తరగతి గదిలో నాలుగు గోడల మధ్య రూపుదిద్దుకుంటుంది అనే కొటాలి కమిషన్ పాఠశాల విద్య వ్యవస్థపై విశ్వాసాన్ని ప్రకటించింది నేడు పాఠశాలలో ర్యాంకులు, మార్కులే పరమావధిగా పాఠశాల విద్య విధానం కొనసాగుతోంది దీని వల్ల భావిభారత నిర్మాతలైన విద్యార్థులు పాఠశాలలో అమలవుతున్నవిధానాల వల్ల వారి ఆలోచనా శక్తిని కోల్పోతున్నారు. దైర్ఘ్యంగా ప్రశ్నించలేని సృజనాత్మకంగా ప్రవర్తించలేని దుర్భాషలుగా మారుతున్నాయి. జాతీయ పాఠ్యప్రణాళిక చట్టం 2005 నిశితంగా విమర్శించింది. పిల్లలు సమగ్ర అభివృద్ధిని సాధించాలని ఇందుకోసం పాఠశాలలు బాధ్యత వహించాలని విద్యాహక్కుచట్టం-2009 మన రాష్ట్రంలో 2010 ఏప్రిల్ నుండి అమల్లోకి వచ్చింది ఈ చట్టం ప్రకారం నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం అమలు జరగాలి 2009 చట్టంలోని సెక్షన్-29 ప్రకారం పిల్లలు తాము పొందిన జ్ఞానాన్ని దైనందిన జీవితంలో వినియోగించుకునే సామర్థ్యాన్ని లేదా అన్వయించే సామర్థ్యాన్ని నిరంతరం సమగ్రంగా మూల్యాంకనం చేయాల్సి ఉంటుంది పిల్లల యొక్క శారీరక, మానసిక శక్తులు పూర్తిస్థాయిలో అభివృద్ధి చెంది తద్వారా పిల్లలు సర్వతోముఖాభివృద్ధి ఈ చట్టం పేరు తో నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనంను అన్ని విషయాల్లో అనగా పాఠ్య సహపాఠ్య విషయాల్లో పూర్తిస్థాయిలో అమలు చేయాల్సి ఉంటుంది.

నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం అంటే ఏమిటి?

నిరంతరం అంటే పిల్లల ప్రగతిని ఒక సంఘటనకో, సందర్భానికో పరిమితం చేయకుండా ఎల్లప్పుడూ పరిశీలించడం. అనగా! నిరంతరం పాఠశాల లోపల, వెలుపల పిల్లల మానసిక, శారీరక వికాసాలను ఒక క్రమ పద్ధతిలో పరిశీలిస్తున్నామని పిల్లలకు తెలియకుండానే పరిశీలించి అభ్యాసన లోపాలను గుర్తించి సవరణాత్మక చర్యలు చేపట్టడం ద్వారా ఉపాధ్యాయుడు, విద్యార్థి ఇద్దరు చెప్పడం, నేర్చుకోవడంపై స్వీయమూల్యాంకనాన్ని చేసుకోగలగాలి.

సమగ్రం అంటే పిల్లల సర్వతోముఖాభివృద్ధి, అనగా! పిల్లల శారీరక, నైతిక, మాసిక, జ్ఞానాత్మక రంగాలలో అభివృద్ధి అని అర్థం. ఇందుకోసం విద్యా ప్రణాళికలో సూచించిన పాఠ్య మరియు సహా పాఠ్య అంశాలకు సమాన ప్రాధాన్యత ఇస్తూ సృజనాత్మక, తార్కిక, విశ్లేషణాత్మక అంశాలను మూల్యాంకనం చేయాలి. దీనికోసం కళలు, పనివిద్య, కంప్యూటర్ విద్య, ఆరోగ్యం, విలువలు వంటివి పాఠ్య ప్రణాళికలో చేర్చడం జరిగింది. బట్టి విధానం నుండి వేరుపడి విద్యార్థులు స్వంతంగా ఆలోచించి వ్యక్తీకరణం చేయడంపై మూల్యాంకనం దృష్టి పెట్టాలి. అంతేగాక, విద్యార్థుల విద్యా ప్రమాణాలను ఏ మేరకు పొందారో అనేది తెలుసుకోవడం మీద దృష్టి పెట్టాలి.

మూల్యాంకనం ఏ విధంగా నిర్వహించాలి?

పిల్లల ప్రగతిని అంచనా వేయుటకు నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం రెండు దశలలో జరుగుతుంది.

1. నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనం (Formative Assessment)
2. సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం (Summative Assessment)

నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనం (Formative Assessment) :-

నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం లో నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనం అత్యంత కీలకమైనది. ఇది సాంప్రదాయ పద్ధతిలో నిర్వహించే పరీక్ష కాదు. ఇది పిల్లలకు తెలియకుండానే బోధన అభ్యాసన ప్రక్రియలను నిర్వహించే క్రమంలో పిల్లల ప్రగతిని ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలించే పద్ధతి. దీనిలో నాలుగు సాధనాలు ఉంటాయి అవి:

- పిల్లలభాగస్వామ్యం ప్రతిస్పందనలు -10 మార్కులు
- రాత అంశాలు - 10 మార్కులు
- ప్రాజెక్టు పనులు - 10 మార్కులు
- లఘు పరీక్షలు - 20 మార్కులు
- మొత్తం - 50 మార్కులు

ఇంతకు ముందు ఉన్న విద్యా వ్యవస్థకి ఇప్పటి విద్యా వ్యవస్థకి మార్పులు ఏమైనా ఉన్నాయా? తరగతి గదిలో విద్యార్థులు ఏ మేరకు భాగస్వాములు అవుతున్నారు?

1. **పిల్లల భాగస్వామ్యం ప్రతిస్పందనలు:-** ఈ సాధనం విషయం వారీగా మారుతుంది భాష అంశాలకు సంబంధించి ఈ సాధనం పుస్తక సమీక్ష, చేసే విధానం ఈ క్రింద తెలుసుకుందాం

పుస్తక సమీక్ష:- పాఠ్యపుస్తకం కాకుండా ఇతర పుస్తకాలు ఏదైనా చదివే వాటి పై సమీక్ష చేయాలి ఇవి కథలు పుస్తకాలు కావచ్చు, మహనీయులు చరిత్రకావచ్చు, ఏదైనా ఒక మంచి కథకావచ్చుసరే పిల్లలు వారి స్థాయికి తగిన పుస్తకాలను ఎంచుకొని చదివి తమ అభిప్రాయాలను మౌఖికంగా మరియు రాతపూర్వకంగా వ్యక్తపరచాలి.

సమీక్షించే విధానం :- పిల్లల పుస్తకాన్ని చదివిన తరువాత తమ భావాలను ముందుగా తరగతి గదిలో మౌఖికంగా వ్యక్తపరచడం ఇవ్వాలి తదుపరి సమీక్షను రాయాలిరచనలో ముందు పుస్తక పరిచయం పుస్తకం లోని అంశం క్లుప్తంగా రాసిన అనంతరము ఆ పుస్తకం పై మీ అభిప్రాయం రెండు పేజీలకు మించకుండా రాయాలి ప్రతి నెలా ఒక పుస్తక సమీక్ష జరిపి వాటికి కేటాయింబిన మార్కులను ఎఫ్. ఎ గా తీసుకోవాలి.

మార్కుల కేటాయింపు:-

సమీక్ష రాసినందుకు 5 మార్కులు

సమీక్షలు మౌఖికంగా వ్యక్తపరిచేందుకు 5 మార్కులు

10 మార్కులకు మూల్యాంకనం జరిపి వాటిని ఐదు మార్కులకు కుదించుకోవాలి

గణితం:- గణితం లో ఈ సాధనం సాంత లెక్కలు తయారు చేయడం గణితంలోని పాఠ్యభాగం లో ఉన్న భావన సూత్రాలను అవగాహనతో నిత్య జీవితంలో ఎదురయ్యే సమస్యలను అవలీలగా పరిష్కారం చేయడమే ఈ సాధనం యొక్క ఉద్దేశం ఈ సాధనం లో విద్యార్థులు తాము నేర్చుకున్న గణిత సూత్రాల ఆధారంగా నిత్య జీవితానికి అన్వయం తో కొన్ని సమస్యలు తయారు చేయాలి సమస్యలను తరగతి గదిలో ప్రదర్శించాలి.

❖ సమస్యలను తయారు చేసినందుకు 5 మార్కులు మరియు

❖ తరగతి గదిలో ప్రదర్శించి చర్చించేందుకు ఐదు మార్కులు

❖ మొత్తం పది మార్కులు

ప్రయోగాని

పరిసరాల విజ్ఞానం :- విద్యార్థులు తరగతి గదిలో తాము సాంతంగా లేదా జట్టుతో నిర్వహించిన ఉపాధ్యాయులు దర్శించిన కి సంబంధించి నివేదిక రాయవలసి ఉంటుంది ఈ నివేదిక రాసేటప్పుడు గుర్తుంచుకోవలసిన అంశాలు

❖ విద్యార్థులు తామే స్వయంగా చూసిన లేదా చేసిన విధానాన్ని యధాతథంగా రాయాలి పాఠ్య పుస్తకం నుండి కాపీ చేయరాదు

❖ వారు ఉపయోగించిన పరికరాలు లేదా పదార్థాల జాబితాను మాత్రమే రాయాలి

❖ రీడింగులు, నిర్ధారణలో తప్పనిసరిగా చూపించాలి

❖ ప్రయోగ నిర్వహణలో తాము తీసుకున్న జాగ్రత్తలు తప్పనిసరిగా పేర్కొనాలి

❖ ఒకవేళ ప్రయోగం విఫలం అయితే దానికి కారణాలు అది విజయవంతం కావడానికి తీసుకునే విభిన్న విధానాలు పేర్కొనాలి.

ఇలా ఒక్కో సబ్జెక్టు కి తగిన విధంగా గా ఇవ్వాలి తెలుగు, మరియు ఇంగ్లీష్ లలో బుక్ రీడింగ్ కి ఎక్కువగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

2. **రాత అంశాలు :-** నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనంలో ఇది రెండవ సాధనం విద్యార్థులు తరగతి గదిలో బోధన జరిగేటప్పుడు గ్రహించిన, రాసుకున్న అంశాలను, ఉపాధ్యాయులు ఇచ్చిన హోంవర్క్ కీలక పదాల వివరణ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరుచుకునే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు అంతే గాక భాష విషయంలో అవగాహన ప్రతి స్పందన సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ వ్యాకరణం వంటి అంశాలు అన్ని ఓకే చోట ఉంటే దానినే రాత అంశాలు అంటారు ప్రతి ఎఫ్.ఎ. కు కేటాయింబబడిన సిలబస్ కు అనుగుణంగా నోటు పుస్తకాలను దిద్ది దాని కనుగుణంగా మార్కులను కేటాయింబి ఆ మార్కులను నోటు బుక్ లో నమోదు చేయాలి.

రాత అంశాలను మూల్యాంకనం చేసేటప్పుడు క్రింది విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి

❖ భాషలో వాక్య నిర్మాణ క్రమంలో దోషాలు లేకుండా ఉండాలి

❖ ప్రశ్నలకు విద్యార్థులు తామే స్వయంగా సమాధానాలు ఇవ్వాలి

❖ గైడ్లు క్వశ్చన్ బ్యాంకులు స్టడీ మెటీరియల్స్ వంటి వాటి నుండి కాపీ చేయరాదు

❖ ప్రతి పాఠానికి రాసిన నోట్ ను పరిశీలించి మార్కులు కేటాయింబాలి

- ❖ **ప్రాజెక్ట్ పనులు :-**నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనం లో ఇది మూడవ సాధనం విద్యార్థులు తాము నేర్చుకున్న అంశాలను నిత్యజీవితంలో అన్వయించి ఎదురయ్యే సమస్యలను నిర్మాణాత్మకంగా ఎదుర్కోవటం, అంశానికి అదనపు సమాచారాన్ని జోడించడం అంటే ప్రాజెక్టు పని యొక్క ఉద్దేశాలు ప్రతి విషయంలోనూపాఠం చివర కొన్ని ప్రాజెక్టులు సూచించడం జరిగింది ఉపాధ్యాయులు కేవలం ఈ ప్రాజెక్ట్ లే కాకుండా తాము సాంతంగా కూడా కొన్ని ప్రాజెక్ట్ లను విద్యార్థులకు సూచించాలి ప్రతి ఎఫ్. ఎ లో కనీసం విషయానికి ఒక్కటి చొప్పున ప్రతి తరగతి కి 4 ప్రాజెక్ట్ లు చేయాలి ఈ ప్రాజెక్ట్ పనులను ఎఫ్ ఎ నోటు బుక్ లో రాయాలి.ప్రాజెక్ట్ పనులు వ్యక్తిగతంగా ఉండ వచ్చు లేదా జట్టు పనులుగా కూడా ఉండవచ్చు.



ప్రాజెక్ట్ నివేదికలోని మూఖ్యంశాలు :-

- ❖ ప్రాజెక్ట్ పేరు :-
- ❖ ప్రాజెక్ట్ ఉద్దేశం :-
- ❖ ప్రాజెక్ట్ సంబంధిత శాస్త్ర విషయం:-
- ❖ ప్రాజెక్ట్ నిర్వహించిన విదానం:-
- ❖ ఉపయోగించిన సాధనాలు:-
- ❖ దత్తంశ సేకరణ:-
- ❖ దత్తంశ విశ్లేషణ:-
- ❖ నిర్ధారణ:-
- ❖ ప్రాజెక్ట్ నిర్వహణ ద్వారా తెలుసుకున్న అంశాలు:-
- ❖ లిఫ్టెన్సు:-
- ❖ కృతజ్ఞతలు

పై సూచించిన అంశాలన్నీ నివేదికలో పొందుపరచాలి

మూల్యాంకనం :-

- ప్రాజెక్ట్ నిర్వహణ, ప్రదర్శన , చర్చ - 5 మార్కులు
- ప్రాజెక్ట్ నివేదిక - 5 మార్కులు
- మొత్తం - 10 మార్కులు

లఘు పరీక్ష :-(4) నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనంలో 4 వ సాధనం లఘు పరీక్షా దీనిని నిర్వహించడానికి ఒక నిర్దిష్ట సమయం గాని టైం గాని టైం టేబుల్ గాని ఉండవు. ఉపాధ్యాయుడు తమకు అనువైన సమయం లో దీనిని నిర్వహించుకోవచ్చు ప్రతి ఎఫ్. ఎ కు కనీసం ఒకటి నుండి గరిష్టం గా 3 లఘు పరీక్షలు నిర్వహించాలి .

నిర్వహణ విదానం :- ఒక ఎఫ్.ఎ కాలంలో పుర్తి అయినతరువాత దిన్ని నివహించాలి.

- దీనిలో సృజనాత్మకతకు మరియు స్వీయ రచన తప్పనిసరిగా ఉండాలి మిగతా ప్రశ్నలు ఏ సామర్థం నుండి అయిన తిసుకోవచ్చు

తెలుగు నమన లఘు పరీక్ష :

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సొంత మాటల్లో జవాబులు రాయండి.

- మీరు జరుపుకున్న పండగ గొప్పతనం గురించి రాయండి (స్వీయ రచన) 5 మార్కులు
- బిట్టాల ఐల్లమ్మ ను వీర వనిత అని ఎందుకు అంటారు (స్వీయ రచన) 5 మార్కులు
- మీ పాటశాల వార్షికోత్సవానికి ఆహ్వాన పత్రం తయారు చేయండి. (సృజనాత్మకత) 5 మార్కులు
- ఈ క్రింది పదాలను సొంత వాక్యాలలో ఉపయోగించండి.(పదజాలం) 5 మార్కులు

స్వేచ , ఆత్మ విశ్వాసం , సమయ స్ఫూర్తి , పినినారి, వృధా .

- అలాగే గణితంలో చతుర్విధ ప్రక్రియలలో ఎవైన రెండు సామర్థ్యాలకు తక్కువ కాకుండా ఉండాలి. అందులో రాత లెక్కలు తప్పనిసరిగా ఒక్కటి ఉండాలి. ఒకటి రెండు తరగతులకు సంఖ్యాభావనల సమస్యలు ఉండాలి .

గణిత నమూనా లఘుపరీక్ష :

1.బిన్న సంఖ్యకు 0 తో చుట్టండి

20	14	17
15	10	12
18	13	20
13	17	12
8	11	6

కూడండి సరైన సంఖ్యతో జతపరచండి

10+10	40
30 +10	50
40+10	80
70+10	20
80+10	90

క్రింది కూడికలను చేయండి:

ఉదా:- $14+3=$ $10+5=$

$13+5=$ $7+8=$

$8+6=$ $11+8=$

క్రింది తీసివేతలు చేయండి:

$$\begin{array}{r} 17 \\ - 4 \\ \hline \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 18 \\ - 3 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

సంగ్రహనాత్మక ప్రశ్న పత్రం - తెలుగు

విద్యార్థి పేరు _____

తరగతి : 3 వ తరగతి

క్రమ సంఖ్య _____

మార్కులు : 50

సామర్థ్యం	వినడం మరియు మాట్లాడడం	ధారాళంగా చదవడం		స్వీయ రచన	సృజనాత్మక	పదజాలం / వ్యాకరనంశాలు	మొత్తం
ప్రశ్నల సంఖ్య	మౌఖికం	మౌఖికం	రాత	రాత	రాత	రాత	
కేటాయించబడిన మార్కులు	5	5	10	15	5	10	50
పొందిన మార్కులు							

(A) మౌఖిక పరీక్ష

వినడం - మాట్లాడడం :- ఈ సామర్థ్యంలో పాఠ్యపుస్తకంలోని ఏదైనా ఒక గేయాన్ని చదివించాలి. ప్రశ్నలు అడగాలి. గేయాన్ని తప్పులు లేకుండా చదివినందుకు 5 మార్కులు సమాధానాలు చెప్పినందుకు 5 మార్కులు ఇవ్వాలి. మొత్తం 10 మార్కులు ఇవ్వాలి.

1. కింది గేయాన్ని చదువండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

అమ్మ మనకు దైవమురా!

అమ్మ ప్రేమ రూపమురా!

అమ్మ వంటి దేవత ఈ

అవనిలోన లేదురా!

తన రక్తము పోసి మనను

కనిపెంచునురా!

తీపికథలు చెప్పి బువ్వ

తనిపించునురా!

ప్రశ్నలు :

(అ) ఈ గేయంలో దైవంగా ఎవరిని పిలిచారు?

(ఆ) అమ్మవంటి దేవత ఎక్కడ లేదని చెబుతున్నారు?

(ఇ) మనల్ని ఎవరు కనిపెంచుతారు?

(ఈ) తీపికథలు ఎవరు చెబుతారు?

(ఉ) ఈ గేయంలో బువ్వ తనిపిస్తూ అమ్మ ఏం చేస్తుంది?

(B) రాత పరీక్ష**I. ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకోవడం****1. కింది పేరాను చదువండి. ప్రశ్నలకు ఒక్కో వాక్యంలో జవాబులు రాయండి.**

తెలంగాణ ప్రాంతంలో పెద్ద పెద్ద చెరువులున్నవి. నదులు దగ్గరలో లేకపోవడంతో నీరు అందించడానికి మహారాజులు, వారి సామంతులు పెద్దపెద్ద చెరువులు తవ్వించారు. పై గల అనేకమంది ఈ పనికి పూనుకొనేవారు. చెరువులు తవ్వించటం, ఏడురకాలు హిందూధర్మాలలో ఒక్కటిని పేర్కొన్నది. 'పాకాల చెరువు' గణపతిదేవుని కాలంలో చాలా పెద్ద చెరువు. చెరువులపై కాకతీయ చక్రవర్తులకు ఉన్న శ్రద్ధ వారి సామంతులకు ఆదర్శప్రాయమైనది. ఈ చెరువుల నుండి పొలాలకు నీరు సరఫరా చేయడానికి పెర, రుద్రమదేవి వీటికి మరమ్మత్తులు చేసి ప్రజలకు ఉపయోగపడేటట్లు చేసింది.

(అ) ఏ ప్రాంతంలో పెద్ద పెద్ద చెరువులున్నవి?

(ఆ) పొలాలకు నీరు అందించడానికి ఎవరు పెద్ద పెద్ద చెరువులు తవ్వించారు?

(ఇ) ఏడు రకాల ధర్మకార్యాలలో ఒకటిగా హిందూధర్మం దేనిని పేర్కొన్నది?

(ఈ) చెరువుల నుండి పొలాలకు నీరు సరఫరా చేయడానికి ఏమి చేయాలి?

(ఉ) చెరువులకు మరమ్మత్తులు చేసి ప్రజలకు ఉపయోగపడేటట్లు ఎవరు చేశారు?

2. కింది పేరాను చదువండి. ఐదు ప్రశ్నలు తయారుచేయండి.

బాలికలు అభిమానించే ఆట చెమ్మచెక్క ఆట. తెలుగు సీమలో ఏ పల్లెటూరికి వెళ్ళినా చూడములు అచ్చనగండ్ల ఆట మన పల్లెటూళ్ళ బాలికలు అభిమానించే మరొక రమ్యమైన క్రీడ. క్రచ్చకాయలను ఎగరవెన్ను ఆడపిల్లలు ఈ ఆటను ఆడే దృశ్యము మిక్కిలి సుందరమైనది. ఓమన గుంటల ఆట బాలికలకు, అభిమాన క్రీడ. గుజ్జన గూళ్ళ ఆట గూడ బాలికలకు ప్రత్యేకమైనది. రుక్మిణీదేవి చిన్నప్పుడు ఈ ఆటను ఆడినట్లు భాగవతంలో పోతనగారు తెలిపినారు. బొమ్మరిండ్లలో గూర్చుండి బాలికలు గురుగులలో రకరకా వండి వడ్డించునట్లుగా వినోదించేది. ఈ ఆట ఆడపిల్లలకు మిక్కిలి ప్రియమైనది. ముగ్గులు ఏబాలికలకు,యువతులకు మిక్కిలి ఆహ్లాదకరమైన వేడుక.

అ) _____

ఆ) _____

ఇ) _____

ఈ) _____

C) ఆలోచించి సాంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన) (1×5= 5 మా.)

1. కింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి సమాధానాన్ని పది పంక్తుల్లో రాయండి.

(అ) మీ అమ్మ అంటే మీకు ఎందుకిష్టమో రాయండి.

(ఆ) పండుగ రోజులకు, మిగతా రోజులకు ఉండే తేడా ఏమిటి?

2. కింది ప్రశ్నలలో ఐదంటికి రెండేసి పంక్తుల్లో సమాధానాలు రాయండి.(5 X 2 = 10 మా)

(అ) "చెరువులన్ని నిండాలే వానదేవుడా?" అన్నారు కదా! చెరువులు నిండితే ఏమైతది?

(ఆ) బాలభిముని గురించి సాంతమాటల్లో రాయండి.

(ఇ) మీ అమ్మ గురించి రాయండి.

(ఈ) కాకుల లెక్క అనే పేరు పాఠానికి సరిపోయిందా ? ఎందుకు ?

(ఉ) లేగ దూడను పిలువగానే ఉరికిఉరికి వచ్చింది కదా ! మీరు ఏ ఏ సందర్భాల్లో ఉరికిఉరికి వస్తారు

(ఊ) బిర్బల్ ను చూసి ఆ స్తానం లోని ఇతర ఉద్యోగులు ఎందుకు ఓర్వ లేక పోయారు?

D) సృజనాత్మక త:

క్రింది వాటి లో ఏదైనా ఒక దాని గురించి రాయండి. (1 X 5 = 5 మా)

(అ) వాన గురించి వివరిస్తూ ఒక చిన్న గేయం రాయండి (లేదా)

(ఆ) బాల జీముడు మీకు ఎదురైతే మీరు అతనితో ఏమి మాట్లాడుతారో ఉహించి సంభాషణ రూపం లో రాయండి (లేదా)

(ఇ) మీకు ఇష్టమైన జంతువు మీ దగ్గరకు వస్తే దానిని ఎం అడుగుతారు, అది మీతో ఏమి మాట్లాడిందో ఉహించి సంభాషణ రూపంలో రాయండి.

పదజాలం వ్యాకరణ అంశాలు:

కింది వాటికీ సూచించిన విధంగా సమాధానాలు రాయండి.

(అ) కింది పదాలకు ఏకవచన రూపాలు రాయండి

దేవతలు _____

పలుకులు _____

(ఆ) బతుకమ్మ పండుగ పువ్వులకు సంబంధించినది కదా! అట్లే దీపావళి పండుగ దేనికి సంబంధించినది?

(ఇ) కింది పదాలకు బహువచన రూపాలు రాయండి.

కాకి _____

వంద _____

(ఈ) కింది పదాలు చదువండి. సరైన పదాన్ని గుర్తించి రాయండి.

ఆవుపాలు ఆవుపాల అవుపాలు ఆవుపలూ _____

(ఉ) వర్షాకాలంలో వర్షాలు పడితే చెరువులు నీళ్ళతో కళకళలాడుతాయి. అట్లాగే 'బడి' ఎప్పుడు కళకళలాడుతుంది?(5x1= 5మా.)

2. కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. (అ) అచ్చులతో మొదలయ్యే పదాలను రాయండి.

అర, ఉడుత, గదువ, ఇందిర, చలి, నగ, ఆట

(ఆ) కింది పదాలలో అల్ప ప్రాణాక్షర పదాలను గుర్తించి రాయండి.

బండి, శంఖం, కలం, పలక, ఫలం, తబల

(ఇ) కింది పదాలలో మహా ప్రాణాక్షర పదాలను గుర్తించి రాయండి.

జలం, భజన, ధర, కంఠం, గంట, కథ, డమరు

(ఈ) కింది పదాలలో ద్విత్వాక్షర పదాలు రాయండి.

ఖడ్గం, రత్నమ్మ, భక్తి, పాలబుగ్గ, రొయ్యలు, పువ్వు

(ఉ) కింది పదాలలో సంయుక్తాక్షర పదాలు రాయండి.

ధర్మం, బొమ్మ, చరిత్ర, మైదానం, న్యాయం, తల్లి

2 సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం (Summative Assessment - SA)

ఇది సాధారణంగా విద్యార్థులు రాసే పరీక్ష దీనిని సంవత్సరంలో రెండుసార్లు నిర్వహిస్తారు. మొదటిది సెప్టెంబర్ / అక్టోబర్ మాసాల్లో రెండవది మార్చిలో నిర్వహిస్తారు. ఎస్.ఎ. పరీక్షలకు డి.సి.ఇ.బి. వారు ప్రశ్నాపత్రాలను తయారుచేసి సరఫరా చేస్తారు. ఈ ప్రశ్నా పత్రం వివిధ సబ్జెక్టులకు ఆయా విద్యా ప్రమాణాల భారత్వం ఆధారంగా తయారు చేస్తారు. సాధారణంగా ప్రశ్నల సరళి కింది విధంగా ఉంటుంది.

- పాఠ్యపుస్తకంలోని ప్రశ్నలు నేరుగా ఇవ్వరు.
- విద్యార్థులు తాము నేర్చుకున్న అంశాలను అవగాహన చేసుకొని స్వంతంగా సమాధానాలు రాసేటట్లుగా ప్రశ్నలు వుంటాయి.
- ప్రశ్నాపత్రం చదివి అర్థం చేసుకోవడానికి అదనంగా 15 నిమిషాల సమయం కేటాయిస్తారు.
- ప్రశ్న పత్రంలో పొరాల వారిగా లేదా అధ్యాయం వారిగా భారత్వం ఉండదు. కేవలం విద్యా ప్రమాణాల వారిగా భారత్వం మాత్రమే ఉంటుంది.

ప్రాథమిక స్థాయిలో గణిత భారత్వం పట్టిక:- (1-5 తరగతులకు)

భారత్వ పట్టికలు
తెలుగు

తరగతి	అంశం	ఫార్మేటివ్					సమ్మేటివ్							
		పిల్లల భాగస్వామ్యం, ప్రతిస్పందనలు	రాత్రి అంశాలు	ప్రాజెక్టు పనులు	లఘు పరీక్షలు	మొత్తం	వినడం, మాట్లాడడం ప్రశంస, ఊభింకం	చదవడం		రాయడం	సృజనాత్మకత		పదజాలం / భాషాంశాలు	మొత్తం
								ఊభింకం	రాత్రి		హాభింకం	రాత్రి		
1-2	భారత్వం	20%	20%	20%	40%	100%	20%	10%	20%	40%	10%	-	-	100%
	పూర్వులు	10	10	10	20	50M	10	5	10	20	5	-	-	50M
3-5	భారత్వం	20%	20%	20%	40%	100%	10%	10%	20%	30%	-	10%	20%	100%
	పూర్వులు	10	10	10	20	50M	5	5	10	15	-	5	10	50M

English - Weightage Table

Class	Item	Formative					Summative							
		Participation & Responses	Note Books	Project	Sliptest	Total	Listening and Speaking (Oral)	Reading comprehension	Conventions of writing	Vocabulary	Grammar	Creative Expression		Total
												Oral	Written	
1-2	Weightage	60%	20%	-	20%	100%	10%	30%	10%	30%	-	10%	10%	100%
	Marks	30	10	-	10	50M	5	15	5	15	-	5	5	50M
3-5	Weightage	20%	20%	20%	40%	100%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	40%	100%
	Marks	10	10	10	20	50M	5	5	5	5	5	5	20	50M

పరిసరాల విజ్ఞానం - 3, 4, 5 తరగతులు

అంశం	ఫార్మేటివ్					సమ్మేటివ్						
	పిల్లల భాగస్వామ్యం, ప్రతిస్పందనలు	రాత అంశాలు	ప్రాజెక్టు పనులు	లఘు పరీక్ష	మొత్తం	విషయా వగాహన	ప్రశ్నించ డం	ప్రయో గాలు	సమాచార నైపుణ్యాలు	బొమ్మలు/ పటాలు	ప్రశంస విలువలు	మొత్తం
భారత్వం	20%	20%	20%	40%	100%	40%	10%	10%	20%	10%	10%	100%
మార్కులు	10	10	10	20	50M	20	5	5	10	5	5	50M

గణితం

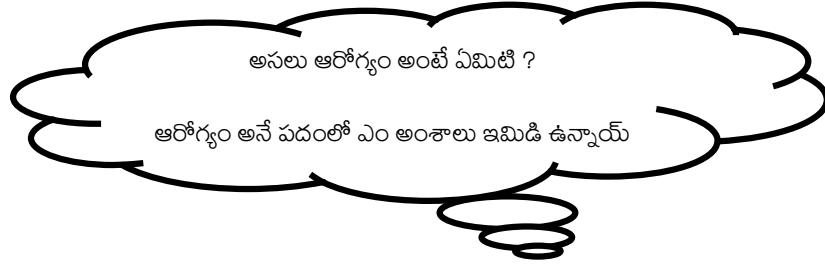
తరగతి	అంశం	ఫార్మేటివ్					సమ్మేటివ్												
		పిల్లల భాగస్వామ్యం, ప్రతిస్పందనలు	రాత అంశాలు	ప్రాజెక్టు పనులు	లఘు పరీక్ష	మొత్తం	సమస్య సాధన	కారణాలు నిరూపణలు	వ్యక్తపరచడం	సంబంధాలు	ప్రతిపాదించడం	మొత్తం							
1-2	భారత్వం	20%	20%	20%	40%	100%	హ	రా	హ	రా	హ	రా	హ	రా	హ	రా	హ	రా	100%
	మార్కులు	10	10	10	20	50M	5	20	5	-	-	5	5	-	5	5	5	5	50M
3-5	భారత్వం	20%	20%	20%	40%	100%	50%		20%	10%		10%		10%				100%	
	మార్కులు	10	10	10	20	50M	25		10	5		5		5				50M	

Grading:

శాతం	గ్రేడు
91-100	A+
71-90	A
51-70	B+
41-50	B
0-40	C

9. పాఠశాలలో ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయస్సు

అవలోకనం :-



ఈ విభాగం నందు మనం ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయస్సు గురించి చర్చిద్దాం పాఠశాలలో వాటి ప్రాధాన్యత మరియు అనుసరించాల్సిన విధి విధానాలను గురించి చర్చిద్దాం ఈ విభాగం నందు శారీరక అభివృద్ధి సంబంధిత అపోహలు శారీరక ఆరోగ్యం అనే అంశంలను గురించి తెలుసుకుందాం శారీరక దారుడ్యాన్ని అభివృద్ధి చేయుటకు అవసరమైన కృత్యాలను గురించి కూడా తెలుసుకుందాం శారీరక విషయాల్లో కాకుండా మానసిక వికాసం మరియు సంపూర్ణ ఆరోగ్యానికి సాధారణమైన యోగ గురించి కూడా తెలుసుకుందాం పిల్లల ఆరోగ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే ఆరోగ్యకరమైన ఆహారపు అలవాట్లు మరియు పరిశుభ్రతవంటి ముఖ్యమైన అంశాలను కూడా తెలుసుకుందాం భావోద్వేగ శ్రేయస్సు స్త్రీల అవగాహన సామాజిక అవగాహన హింస మరియు దూషణ మరియు గాయాలకు సంబంధించిన అంశాలను తెలుసుకుందాం

ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయస్సు:

ఆరోగ్యం అంటే ఏమిటి సంపూర్ణమైన ఆరోగ్యంలో ఏమేమి ఉండాలి ఎక్కువ మందిని ఆరోగ్యంను గురించి అడిగినప్పుడు వారి అభిప్రాయాలను తెలపాలని అడగండి వారి అభిప్రాయాలు విన్న తరువాత మంచి ఆరోగ్యం అంటే భౌతిక సామాజిక ఉద్వేగ మానసిక శ్రేయస్సు అన్నీ ఇమిడి ఉంటాయి కేవలం వ్యాధుల బారిన పడకుండా ఉండటం మాత్రమే కాదు ఈ విషయాలు అన్ని ఒకదానికొకటి ప్రభావితం చేస్తూ ఉంటాయి. ప్రతి దాని గురించి మనం చర్చిద్దాం.

- శారీరక ఆరోగ్యం అనునది మొత్తం ఆరోగ్యం లో ఒక అంశం మాత్రమే కేవలం జబ్బుల నుండి మరియు గాయాల నుండి దూరంగా ఉండే భావనను మాత్రమే తెలుపుతుంది. శారీరక ఆరోగ్యాన్ని అవగాహన చేసుకొనుటకు శారీరక అభివృద్ధి దేహదారుడ్యం ఆరోగ్యం శుభ్రమైన ఆహారపు అలవాట్లు మొదలగునవి అవసరం.
- సామాజిక ఆరోగ్యము నందు పరిశ్రమలతో ఇతర వ్యక్తులతో కలుపుగోలు సామర్థ్యము కలిగి ఉంటుంది పరిశ్రమలనందు పనిచేయుటకు సంతుష్టికరమైన వ్యక్తిగత సంబంధాలను నెలకొల్పుకొనుట దాంట్లో ఇమిడి ఉంటాయి.
- ఒక వ్యక్తి స్థిరమైన ఉద్వేగపరమైన ఆరోగ్యాన్ని కలిగి ఉండుటకు తన ఉద్వేగాలను అదుపులో ఉంచుకుని మరియు ఉద్వేగాలను సరిగా నియంత్రించుకునే తన భావనలను విజయవంతంగా వ్యక్తపరిచ గలగాలి.
- మానసిక ఆరోగ్యం దైనందిన జీవనాన్ని సంబంధాలను ప్రభావితం చేస్తుంది ఏ విధంగా ఆలోచిస్తున్నారు భావిస్తున్నారు మరియు ప్రవర్తిస్తున్నారు అనే దానిపై శారీరక ఆరోగ్యం ఆధారపడి ఉంటుంది మానసిక ఆరోగ్యం జీవితాన్ని జీవనకృత్యాలు ప్రయత్నాల మధ్య సమతుల్యతను ఏర్పరుస్తూ జీవితాన్ని ఆనందమయం చేసుకోనే సామర్థ్యం పై ఆధారపడి ఉంటుంది తద్వారా మానసిక లాఘవము పొందగలుగుతారు
- ఒత్తిడి అనునది భయము, అపరాధం, బాధా, భయము, సిగ్గు, నిస్సహాయత, స్వయముగా అనుమానించడం గందరగోళం ఒంటరితనం విచారం మరియు కోపం ఇమిడి ఉండటం వ్యక్తిగతంగా అనుమానించడం ఎదుర్కొనుట లేదా ఒత్తిడిలో సమస్యలకు పరిష్కారం కనుగొనుట మరియు సానుకూల దృక్పథాన్ని కలిగి వుండటం లేదా సహకారం లేదా సహాయం పొందు స్థితి ఒత్తిడి భావనలను చాలా పద్ధతులలో పరిశీలించ వచ్చుసాధ్యం విషయాలలో సరైన ప్రతిభ కనపరచక పోవడం అత్యుత్సాహంగా ఉండటం కోపం ప్రవర్తనా లోపాలు మొదలైన వాటి ద్వారా ఒత్తిడిని గమనించవచ్చు
- అనారోగ్యం రుగ్మత అనేది నిరంతరంగా ఒక స్థితికాలం కొనసాగినప్పుడు ఒక వ్యక్తి నిద్ర మరియు తిండి తినడం లో ఇబ్బందులకు గురి అవుతాడు ఆత్మహత్య ధోరణులు పెరిగిన సామాజిక నిష్క్రమణ, ఆత్మత, పదార్థాల దుర్వినియోగం, దుందుడుకు ప్రవర్తన మొదలైనవి కనిపిస్తాయి.

భౌతిక అభివృద్ధి :-

శారీరక అభివృద్ధి అనునది ఆరోగ్యం లో ఒక ముఖ్య అంశం శారీరక అభివృద్ధి అందరిలో ఒకేలా ఉండదు మానవుని శైశవ దశ నుండి వృద్ధప్యం వరకు వచ్చే మార్పులను గురించి తెలియచేయడానికి మరియు జీవిత దశలను గురించి సులువుగా అర్థం కావాలంటే పిల్లలో ఈ క్రింది విధంగా ఒక కృత్యం చేపించాలి .

నల్ల బల్ల మీద ఐదు కాలమ్స్ గీసి వాటిపై శిల్పకలను రాయాలి శైశవం,బాల్యం, కౌమారం, యవ్వనం, వయోజన పేర్లతో పట్టిక గీయాలి. నోట్ పుస్తకాలలో కూడా ఈ పని చేయవచ్చు ప్రతి దశయందు 5 లేక 6 మార్పులను నమోదు చేయమని సూచించాలి ఐదు నిమిషాల సమయం ఇచ్చి తరువాత చర్చించాలి.

మానవుని జీవితం లో వచ్చే మార్పులను ఒక్క సారి గురు చేసుకుందామా?

మానవుని వివిధ దశ లలో మార్పులు					
శైశవం	బాల్యం	కౌమారం	యవ్వనం	వయోజనం	వృద్ధాప్యం



చర్చ అనంతరం మీరు సమగ్ర వ్యాఖ్య చేయవచ్చు:-

- శరీరం లో వచ్చే మార్పులు సహజమైనవి, సాధారణమైనవి మరియు ఆరోగ్యకరమైనవి ఇవి పెరుగుదల మరియు అభివృద్ధియందు అవసరమైనవి ఈ మార్పులను అనుభవించటం చాలా ఆసక్తిదాయకంగా ఉంటుంది.
- అన్ని మార్పులు ఒకేసారి జరగవు దీని వల్ల భౌతిక మార్పులు చాల త్వరగా ప్రస్ఫుటము అవుతై కానీ మానసిక సామాజిక మార్పులు అదే వ్యక్తి లో కనిపించడానికి కొంత సమయం పడుతుందిఈ మార్పు వేరే రకాలుగా కూడా జరగవచ్చు ఒకే వయసు గల ఇద్దరు పిల్లలు వేరు వేరుశారీరక ఉండవచ్చు అట్లే మానసికమార్పులు వేర్వేరు దశల్లో ఉండవచ్చు
- కొన్ని సందర్భాల్లో మనం మన జీవితంలోని మార్పులను ప్రభావితం చేయవచ్చు మరికొన్ని సందర్భాలలో వాటిని అదుపు చేయలేకపోవచ్చు
- జీవితంలో వచ్చే కొన్ని మార్పులు ముందుగానే ఊహించవచ్చు మనం వాటికి సిద్ధంగా ఉంటే వాటిని మనమే సమర్థవంతంగా నిర్వహించగలం

ఉదాహరణకు :- పెరుగుదల , పరిణితి పొందుతూ ఉండవచ్చు.

- ఈ వైవిధ్యం సమవయస్కు బృందాలలో ఇబ్బంది పెట్టుట , బాధపెట్టుట హేళన చేయుటకు దారి తీస్తుంది.
- పెరుగుదల ప్రక్రియ గురించి చాల పక్షపాత ధోరణులు మరియు మూసపోయిన హానికర ధోరణులు మేలుకొని ఉంటాయి ఇటువంటి విషయాలుచర్చించాల్సిన ఆవశ్యకత ఉన్నది

వృద్ధి పెరుగుదలలో తేడాలు:-

తరగతి లోని విద్యార్థులను ఒక్క సారి గుర్తు చేసుకోండి
అందరు ఒకేలా ఉన్నారా ? వేరు వేరు ఉన్నారా
అందుఅలా ఉన్నారు

- ఒకే వయసులో ఉన్న పిల్లలందరికీ ఒకే రకమైన శారీరక అభివృద్ధి అనేది ఉండొచ్చు లేక ఉండక పోవచ్చు ఒకరు లావు గా ఉండవచ్చు ఒకరు పొట్టి గా ఉండవచ్చు మరొకరు పొడవు గా ఉండవచ్చు ముఖ్యంగా ఆడపిల్లల విషయంలో చాలా శారీరక తేడాలు కనిపిస్తూ ఉంటాయి.
- ఒకరినొకరు హేళన చేసుకునే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి అలా కాకుండా ముందుగానే వల్ల శరీరం లో వచ్చే మార్పులను గురించి వివరిస్తూ ఉండాలి దానివలన మార్పులు అనేవి సహజంగా వస్తాయని తెలుసుకోగలుగుతారు హేళన చేసుకునే అవకాశాలు చాలా తక్కువగా ఉంటాయి

బాల బాలికల లో మార్పులు:-

- విద్యార్థులకు ఈ దిగువ తెలిపిన విధంగా అంశాలతో కూడిన పేపర్లను అందజేయాలివారిని ఆ విధంగా కాలమ్స్ గీసుకొని తెలుపాలి.

మార్పు	బాలుడు	బాలిక	ఇరువురు
<ul style="list-style-type: none"> • స్నేహితుల సాన్నిహిత్యాన్ని ఎక్కువగా ఆనందించుట • రహదారిని వ్యక్తిగతంగా దాటగలగుట • పొడవు పెరగటం • బరువు పెరగటం • బాహుబలి విశాల మగుట • వేగంగా పరిగెత్తే గలగటం • ఎక్కువ చెమట పట్టడం • తమ అలంకరణ గురించి శ్రద్ధ తీసుకోవటం • ఎక్కువ ధైర్యవంతుడు లేదా ధైర్యవంతురాలు అగుట మరియు సిగ్గు పడటం 			

పై పట్టికలో సరైనా వాటిని టీక్ (రైట్ టీక్) మర్కతో సుబిన్వంచాల్సిందిగా విద్యార్థులను కోరాలి వయస్సు మరియు పరిశీలన దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి విద్యార్థులు బాలురు , బాలికలు, ఇరువురిలో వచ్చు మలి కొన్ని మార్పులను జత చేయవలసిందిగా కోరవచ్చును ఇలా చేయడం వలన విద్యార్థులకు అర్థమవుతుంది ఇరువురిలో మార్పులు ఒకే విధంగా ఉంటాయని బాలికలలో బాలురలో వేరు వేరు మార్పులు ఉండే అంశాలను కూడా ఉంటాయని గుర్తింపజేయాలి. ఆ విధమైన మార్పులకు అనువంశికత ఆహారపు అలవాట్లు శారీరక వ్యాయామాములు కారణం అవుతాయి విధమైన మార్పులు సహజం అనే వీటి ప్రభావం స్వీయ వ్యక్తిత్వం మీద పడకుండా ఉండాలి ధైర్యం సిగ్గుపడటం బలహీనంగా ఉండటం బలంగా ఉండటం అనే లక్షణాలు స్త్రీ పురుషుల లక్షణాలు కాదని లక్షణాలకు లింగ సంబంధం ఉండదని తెలియాలి.

విద్యార్థుల ఎత్తు మరియు బరువుల ను గురించి ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులను వివిధ పిల్లల యొక్క ఎత్తు, బరువులను పోల్చమని చెప్పాలి.

విద్యార్థుల ఎత్తు మరియు బరువుల

క్రమ సంక్య	పేరు	వయసు	ఎత్తు(సెం . మీ)	బరువు (కిలోలలో)
1				
2				
3				
4				
సగటు				

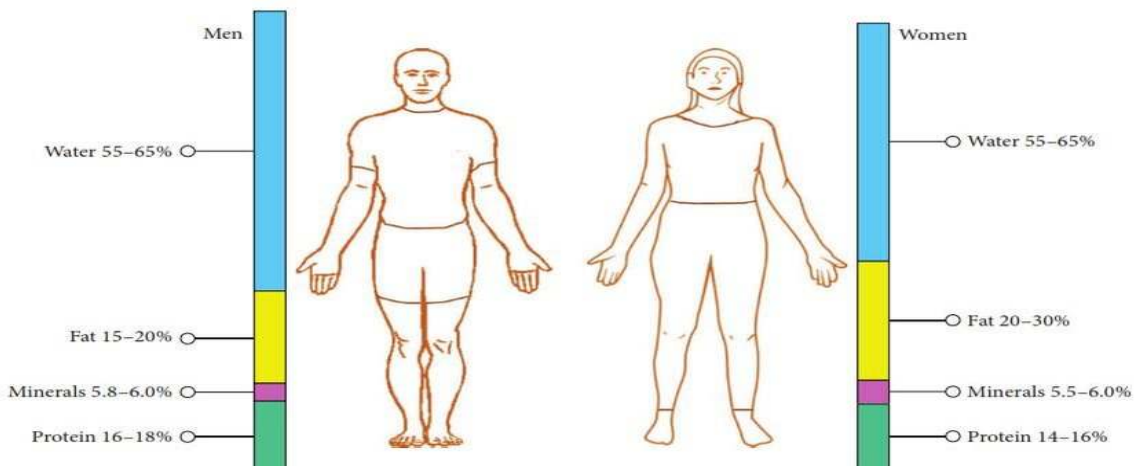
విద్యార్థుల 6 నెలల తరువాత ఇదే విధమైన పట్టిక తయారు చేసి మళ్ళీ మళ్ళీ వివరాలను నమోదు చేసి సరి పోల్చాలి తద్వారా ఈ విధమైన విద్యార్థులకు కారణాలను తెలుసుకోవచ్చు ఉపాధ్యాయులు ఈ విధమైన మార్పులు సహజంఅన్న భావనను తెలియజేయాలి .

ఉపాధ్యాయులు ఈ పత్రికల ద్వారా గ్రాఫ్ తయారు చేయించ వచ్చు గ్రాఫ్ ద్వారా డేటాను విశ్లేషించడం, విశ్లేషణను అనుసరించి శారీరక పెరుగుదల,అభివృద్ధిలను గురించి ఉపాధ్యాయుడు చర్చించవచ్చు దీనిని శారీరక దృఢత్వానికి అనుసంధానం చేయవచ్చు.

శారీరకంగా దృఢంగా ఉండడం ఎలా?

సరైన శారీరక పెరుగుదల మరియు అభివృద్ధి పిల్లలలో మంచి ఆరోగ్యానికి దోహదం చేస్తుంది. కానీ కేవలం ఎత్తు , బరువు , పెరుగుదల, శారీరక వృద్ధి తెలుసుకొనుట ద్వారా మంచి ఆరోగ్యాన్ని అంచనా వేయలేం. **శారీరక దృఢత్వం, భావోద్వేగ దృఢత్వం, మానసికంగా ఉత్తేజంగా ఉండడం వల్ల మంచి ఆరోగ్యాన్ని పొందవచ్చు.** శారీరక దృఢత్వం కోసం చేసే కృత్యాలు శరీరం యొక్క ఆకృతి పరిమాణం హృదయసామర్థ్యం, రక్త ప్రసరణ మరియు అంతర్గత అవయవముల వ్యవస్థల అభివృద్ధికి తోడ్పడతాయి అదే అభ్యసన నైపుణ్యాలను పెంపొందించుటకు సాధారణ ఆరోగ్యాన్ని ఆటలు క్రీడల లో ప్రతిభను పెంపొందించడానికి ఉపయోగపడుతుంది విద్యార్థుల ఆరోగ్యంగా శారీరక దృఢత్వాన్ని పెంచడానికి ఉపాధ్యాయులు వారి వయస్సుకు తగిన శారీరక కృత్యాలను రూపొందించాలి శారీరక దృఢత్వం లో ముఖ్యమైన అంశం బలము వేగము ఓర్పు సరళత్వం మరియు చురుకుదనం శారీరక దృఢత్వం అనేది శారీరక సంబంధాలకు ప్రతి స్పందించే శారీరక ప్రయత్నాలుగా నిర్వహించారు అలాగే దైనందిన శ్రమ అలసట లేకుండా సమర్థంగా కూడా పరిగణించ వచ్చు మితిమీరిన అలసట లేకుండా సరైన శక్తితో ఖాళీ సమయాన్ని ఆనందంగా గడుపుతారు అప్రయత్నం అత్యవసర స్థితులను ఎదుర్కొంటూ పని చేయటానికి కూడా శారీరక దృఢత్వం గా చెప్పవచ్చు ఆరోగ్యంగా ఉండుటకు ప్రతి వారికి శారీరక కృత్యాలు ఉండాలి. వాటిలో ఆటలు ఆడుట, యోగ చేయుట ఆరోగ్యకరమైన శుభ్రమైన ఆహారపు అలవాట్లు అవసరము ఈ విధమైన పనులన్నివయసును బట్టి మరియు పిల్లల సామర్థ్యాన్ని బట్టి మార్పులు చేసుకుంటూ ఉండాలి.

శారీరక దృఢత్వం నందు ఇమిడియున్న అంశములు:-



- శారీరక దృఢత్వం ఇమిడియున్న అంశములు ఏవి ? వాటిని తెలుపండి.
- వీటిని ఏవిధంగా అభివృద్ధి చేయవచ్చు?
- శారీరక దృఢత్వాన్ని అభివృద్ధి చేయటంలో ఏ రకమైన ఆటలు నిర్వహించాలి ?

5 లేక 6 నిమిషాల మేధోమధనం పూర్తి అయిన తర్వాత శారీరక దృఢత్వం అంశాలను గురించి చర్చించవచ్చు ఇవి ఈ క్రింది విధంగా ఉంటాయి.

బలం:- ఇది ప్రతిఘటనను అధిగమించడానికి లేదా ప్రతిఘటనను వ్యతిరేకం గా పని చేసే కండరాలు సమర్థంగా నిర్వహించవచ్చు
ఫుట్- అప్పుస్టాండింగ్ బ్రాడ్ - జంపు బలాన్ని అభివృద్ధి చేయడంలో దోహదపడతాయి

వేగం :- దీనినే కదలికల ద్వారా కొలుస్తారు వేగం అంటే పిల్లలు సాధ్యమైనంత తక్కువ సమయంలో ఒక నిర్దిష్టదూరాన్ని పరిగెత్తే సామర్థ్యం ఉదాహరణకు సాధారణ ఉపరితలంపై 20 నుంచి 50 మీటలు పరిగెత్తడానికి ఎంత సమయం పడుతుంది

ఓర్పు:- బాగా అలసట గా ఉన్న సమయంలో ఎక్కువ కాలం కదలిక చేయగల సామర్థ్యం అని నిర్వచించారు.

సరళత్వం /వశ్యత/ మృదుత్వం:- ఎక్కువ వ్యాప్తిలో కదలికను ప్రదర్శించే సామర్థ్యంగా నిర్వచించారు మరో మాటలో చెప్పాలంటే ఇది ఒక నిర్దిష్ట అవయవం సాధ్యమయ్యే కదలికల శ్రేణిగా నిర్వహించారు లేదా శరీరం మొత్తానికి కూడా వర్తిస్తుంది కూర్చోనుటకు చేరుకొనుటకు పరీక్ష ఈ మృదుత్వాన్ని అభివృద్ధి చేయుటకు తోడ్పడుతుంది.

చురుకుదనం :- దీనిని ఎక్కువగా వ్యాప్తి తో కదలికను ప్రదర్శించే నిర్వహించారు విద్యార్థులు తనిఖీ చేయడానికి 4 ★ 10 మీటర్ల పటిల్ రన్ పరీక్షను నిర్వహించారు

ఆటలు - క్రీడలు ప్రాధాన్యత :-

ప్రస్తుతం మన పాఠశాల లో క్రీడలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నామా ?
 పిల్లల తల్లిదండ్రులు ఏ మేరకు వారిని ఆటల వైపు పారించి ప్రోత్సహిస్తున్నారు?



ఒక్క నిమిషంలో ఆలోచించండి! విద్యార్థులు ఆసక్తికరంగా ఆటలు ఆడడానికి నీవు ఏమి చేశావు? వారు ఎప్పుడైనా ఒక జాతీయ క్రీడను చూశారా? అని అడగాలి.

క్రీడలు సామూహిక క్రీడలు ఉంటాయని వారికి తెలుపండి వ్యక్తిగత ఆటలలో ట్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్ ఈవెంట్స్ జిమ్నాస్టిక్ ఈత మున్నగునవి ఉంటాయి ట్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్ క్రీడలలో పరుగు పందెం, గెంతుట, విసురుట మొదలైనవి ఉంటాయి ప్రతి క్రీడకు మంచి ప్రతిభను కనబర్చడానికి కొన్ని నిర్దిష్టమైన నైపుణ్యాలు ఉంటాయి.

జట్టు క్రీడలలో ప్రత్యేక స్థానాలలో ఆడడానికి చాలా మంది ఆటగాళ్ళు అవసరమవుతారు ఈ క్రీడలు స్ఫూర్తిని సహకారం సానుకూల దృక్పథాన్ని పెంచుతాయి ఫుట్బాల్, కబడ్డీ, ఖోఖో, వాలీబాల్, బాస్కెట్బాల్, క్రికెట్ మొదలైనవి జట్టు క్రీడలు అవకాశం ఉన్న చోట సౌకర్యాల మేరకు పిల్లలనుదేశీయ క్రీడలో మరియు యోగ అధ్యాయము నందు ప్రోత్సహించాలి.

సంపూర్ణ ఆరోగ్యానికి యోగ:-



యోగ వలన సంపూర్ణ ఆరోగ్యాన్ని పొందవచ్చు?
మరి మనలో ఎంతమందికి యోగ చేసే అలవాటు ఉంది?

విద్యార్థులు లో ఎంతమంది యోగ గురించి అవగాహన ఉన్నదో తెలుసుకోండి సాధారణ ప్రజలు యోగా అంటే ఆసన, ప్రాణాయామ మాత్రమే అనుకుంటారు కానీ యోగాలో ఆసన, ప్రాణాయామ ప్రత్యాహార, క్రియా, మూద్ర, బంధ, ధారణ, ధ్యాన మొదలగు రకాల అభ్యాసాలు కలిపి యోగా గా పరిగణింపబడతాయి.

యోగ ప్రాథమిక స్థాయి నుంచే అనభికారికంగా పరిచయం చేయవచ్చు. పిల్లలలో సానుకూల ఆరోగ్యకరమైన జీవన విధానాన్ని శారీరక మానసిక ఉద్వేగ ఆరోగ్యాలను ప్రోత్సహిస్తోంది శారీరక స్థాయిలో దృఢత్వం ఓర్పు మరియు అధిక శక్తి అభివృద్ధికి యోగా సహాయపడుతుంది మానసిక స్థాయిలో అంతర్గత మరియు బాహ్య సామరస్యానికి దారితీసే ఏకాగ్రత, ప్రశాంతత, శాంతి మరియు సంతృప్తి యోగా శక్తివంతంగా పనిచేస్తుంది పిల్లలతో యోగాభ్యాసం నిర్వహించాల్సిన అవసరం ఉంది.

కొన్ని ఆసనాలు :-

నిలబడ్డ భంగిమ :- తాడాసన, వ్యూహాసన త్రికోణాసన, గరుడాసన,

కూర్చున్న భంగిమలు :- యోగా ముద్రసన, పాద పద్మాసన, పశ్చిమోతరాసన, సుప్త వజ్రాసన, గోమూఖసన, అర్ధ మత్తేంద్రసన

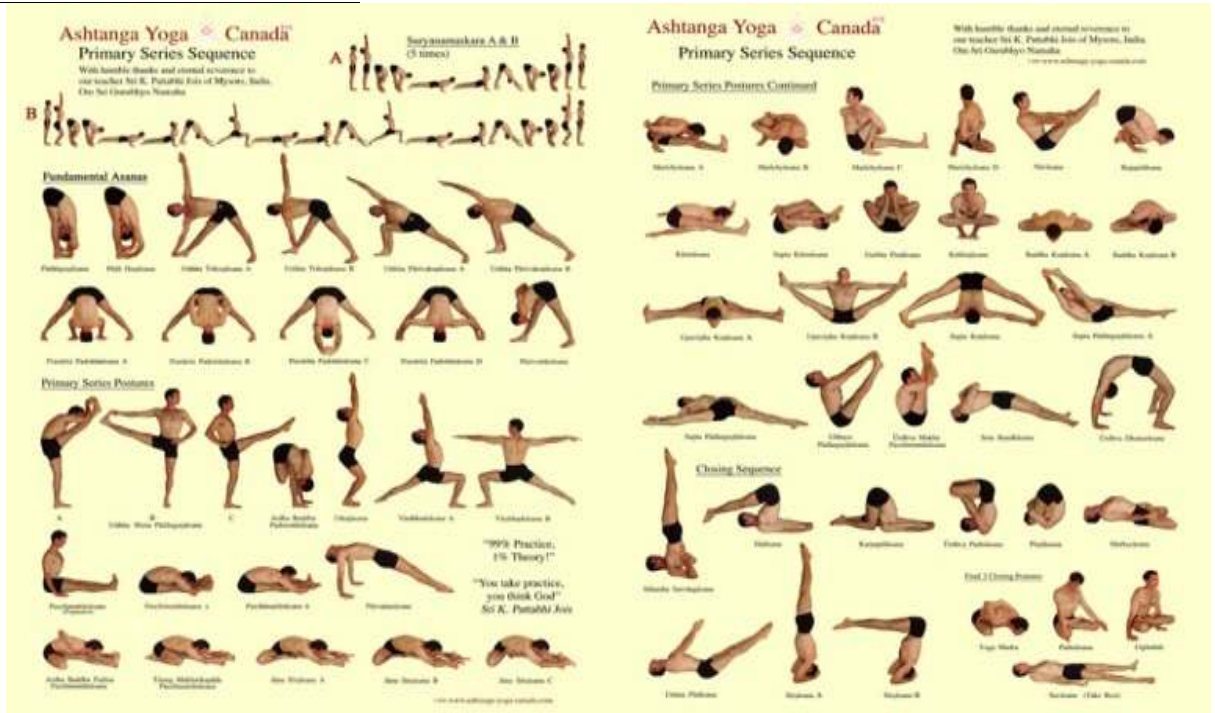
పీడిత ఆసన:- భుజంగాసన, శలభాసన, ధనురసన మకరాసన

వెల్లికిలా పడుకొను ఆసనం :- సేతుభాధనాసనం అర్ధహాలసన చక్రాసన పవనముక్త ఆసనం

ప్రానయనం :- అనులోమ విలోమ భ్రమరి

క్రియ :- కపాలభాతి మరియు అగ్నిసార

యోగ అభ్యసనానికి సాధారణ సూచనలు:-



యోగ చేసేటప్పుడు తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు లేదా పాటించాల్సిన పద్ధతులు:

- ఎక్కువ వరకు ఆసనాలు ప్రాణాయామం క్రియలు కాళీ లేదా తక్కువ ఆహారం తీసుకున్నప్పుడుచేయాలి
- యోగాభ్యాసం ఉదయం పూట గాని లేదా భోజనం అనంతరం సాయంత్రం మూడు గంటల తర్వాత గానీ చేయాలి
- యోగాను తొందరలో ఉన్నప్పుడు అలసటగా ఉన్నప్పుడు చేయకూడదు
- చక్కటి గాలీ వెలుతురు శుభ్రత మరియు ప్రశాంతంగా ఉన్న ప్రదేశాన్ని యోగాభ్యాసం కోసం ఎంపిక చేసుకోవాలి
- యోగానుచాప పై గాని తివాచీపై గాని చేయాలి
- యోగాకిముందు స్నానం చేయుట ఉత్తమంవ్యక్తిగత అవసరాన్ని బట్టి వేడినీరు కానీ చల్లని నీరు గానీ ఉపయోగించవచ్చు
- యోగచేసేటప్పుడుదుస్తువులు వాదులుగా సౌకర్యవంతంగా ఉండేటట్లు చూసుకోవాలి
- శ్వాసక్రియ సాధారణంగా సహజంగా ఉండేటట్లు చూసుకోవాలి
- దీర్ఘకాలిక వ్యాధులతో బాధపడుతున్న వారు యోగ చేయుటకు కొన్ని పరిమితులు కలవు అటువంటి వారు ముందుగా ఉపాధ్యాయునికి తెలియజేయాలి
- సులభమైన ఆసనాలు చేయించాలి తర్వాత కఠినమైన యోగ ఆసనాలు చేయించాలి
- పాఠశాలలో యోగాభ్యాసం బాగా నేర్చుకున్న పిదప ఇంటి వద్ద కూడా అభ్యాసం చేయించవచ్చు
- యోగఒక విశాలమైన అర్థాన్ని కలిగి ఉన్నది కావున ఆసనాలు ప్రాణాయామం మే కాకుండా నైతిక విలువలను కూడా పాటించాలి
- ఏది ఎమైనప్పటికీ కి ప్రత్యేక అవసరాలు గల విద్యార్థులు యోగా నిపుణులతో సంప్రదించిన తర్వాత మాత్రమే యోగ లో పాల్గొనేల చూడాలి

మంచి ఆరోగ్యునికి తీసుకోవాల్సిన ఆహారం

మనలో ఎంత మందికి ఉదయం టిఫిన్ తినడానికి సమయం ఉండదు ?



శక్తి ని ఇచ్చే ఆహారం :- రోజులో పోగు నూనెలు మరియు పంచదార ఉపయోగించాలి.

బలంకీతోడ్పడే ఆహారం :- మాంసం, కోళ్లు, కాయలు, పాలుమరియు పెరుగు

రక్షిత ఆహారం :- కూరగాయలు పండ్లు.

శక్తినిచ్చే ఆహారం:- పప్పు ధాన్యాలు బ్రెడ్ అన్నం రొట్టెలు తీసుకోవాలి.

మన ఆహారపు అలవాట్లు ఈ క్రింది వాటిని మిళితం చేసుకుని ఉంటాయి?

- నిదానంగా తినడం సరిగ్గా నమలడం
- తినే సమయంలో దూరదర్శని టీవీ చూడటం లేదా చదవడం చేయరాదు
- అన్ని రకాలైన ఆహారపు విలువలతో సరైన పోషక విలువల నిష్పత్తి తో కూడిన సమతుల్య ఆహారం తినాలి
- ఆహారాన్ని మితమైన నిష్పత్తిలో మరియు క్రమమైన వ్యవధులలో తీసుకోవాలి
- ఎప్పుడు కూడా ఆహారం తినడం మాని వేయకూడదు లేదా అతిగా తినకూడదు
- ప్రతి రోజు 8 నుండి 10 గ్లాసుల నీటిని తీసుకోవాలి

ఆరోగ్యానికి వ్యక్తిగతమైన అలవాట్లు :-

- టాయిలెట్ కు వెళ్లి వచ్చిన వెంటనే చేతులను సబ్బుతో మరియు నీటితో శుభ్రంగా కడుక్కోవాలి
- ప్రతి రోజు స్నానం చేయాలి
- చేతులకు కాళ్ళకు ఉన్న గొర్లను కత్తిరించుకోవాలి
- దగ్గినప్పుడు నోటికి ఏదైనా అడ్డు పెట్టుకోవడం
- తుమ్మేటప్పుడు తల తిప్పుకోవడం
- శుభ్రమైన దుస్తువులు ధరించడం
- భోజనం చేసిన అనంతరం నోటిని శుభ్రంగా కడుక్కోవాలి
- టాయిలెట్స్ ను ఉపయోగించిన తర్వాత నీరు ఎక్కువగా వదలాలి
- గోళ్ళు కొరకడం మంచి పద్ధతి కాదు
- ముక్కులో వేలు పెట్టుకోకూడదు
- రోజు తల దువ్వుకోవాలి
- పరిసరాలను పరిశుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.

తరగతి గదిలోని పిల్లలో పైన చెప్పిన అలవాట్లు ఉన్న పిల్లలను చేతులు పైకి ఎత్తమనాలి



వ్యక్తిగత శుభ్రతను పాటించడం వల్ల జబ్బులు అంటువ్యాధులు నుంచి బ్యాక్టీరియాలు వైరస్ల నుంచి నివారణ పొందవచ్చు.

- పిల్లల శారీరక ఆరోగ్యమే కాకుండా మానసిక ఆరోగ్యాన్ని కూడా పరీక్షించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. పిల్లల మానసిక ఆరోగ్యాన్ని పరిశీలించాలంటే ఈ క్రింది విషయాల ద్వారా తెలుసుకోవాలి

భావోద్వేగాలు							
కోపం	ప్రేమ	అసూయా	భాద	బికాకు	భయం	నిరాశ	కంగారు
సంతోషం	సిగ్గు	విచారం	గర్వం	విసుగు	వెర్రి	సంతృప్తి	ఒత్తిడి

హింస మరియు వేదంపు:



అసలు హింస అంటే అమిటి ?
మనం ఎప్పుడైనా హింసకు గురియ్యామా

- ఒక వ్యక్తికి హానికలిగించే శారీరక మానసిక భావోద్వేగ లేదా లైంగిక ఏదైనా అది హింసనే అవుతుంది
- తక్కువ శక్తి ఉన్న వ్యక్తులను నియంత్రించడానికి ఎక్కువ శక్తి ఉన్న వ్యక్తులు హింసను ఒక సాధనంగా ఉపయోగిస్తారు
- ఎవరైనా వారి జీవితంలో వేరు వేరు సమయాలలో హింసకు గురి కావచ్చు సమాజంలో తక్కువ శక్తి ఉన్నవారు వారి లింగవ్యతను మొదలైన కారణంతో ఎక్కువ హింసకు గురయ్యే అవకాశం ఉంది మరియు తిట్టుట అనునవి మానసిక హింస లైంగిక వేదంపులు శారీరక హింసభౌతిక శిక్షల రూపంలో ఉండవచ్చు.
- పరిస్థితులను బట్టి హింస ఏ రూపంలోనైనా వుండవచ్చు ఏ పరిస్థితుల్లో అయినా హింస ఎప్పుడైనా ఆమోదయోగ్యం కాదుమన పరిసరాలను మనకు మరియు ఇతరులకు సురక్షితంగా ఉంచడంలో సహాయపడటానికి రోజూవారి జీవితంలో హింసను ఎదుర్కోవలసిన అవసరం ఉంటుంది.
- ప్రతి ఒక్కరూ హింసకు గురైనప్పుడు సహాయం పొందాలి ఏమీ మాట్లాడకుండా ఉండటం హింసను గురించి ఫిర్యాదు చేయకపోవడం పరిస్థితులను ఇంకా అధ్వానంగా మారుస్తాయి
- అటువంటి పరిస్థితుల్లో మనకు సహాయపడటానికి వివిధ రకాల ప్రజలు సేవలు మరియు సంస్థలు ఉన్నాయి. హింసాయుత పరిస్థితులను అందరూ సమిష్టిగా ఎదుర్కోవలసిన అవసరం ఉంటుంది
- ఒక విషయాన్ని “ కాదు” అన్నది స్పష్టంగా చెప్పాలి మీరు “లేదు, కాదు” అని గట్టిగా చెప్పడం ఇబ్బంది అనిపిస్తే మీకు అవకాశం వచ్చినప్పుడు ఆ వ్యక్తికి దూరంగా వెళ్ళండి

పై విషయాలు ప్రతి విద్యార్థికి అవగాహనా కల్పించాలి మరియు వారి యొక్క ఆరోగ్య ఆరోగ్య పరిస్థితిని మెరుగు పరచాలి ప్రాథమిక స్థాయిలో నుంచే విద్యార్థులకు మంచి అలవాట్లను మరియు ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణాన్ని నిర్మించడం ఎంతో అవసరం ఉంది ఆరోగ్యకరమైన వ్యక్తి మాత్రమే అందమైన సమాజాన్ని నిర్మించవచ్చుగలర.

ఆలోచించాల్సిన ప్రశ్నలు

- ప్రస్తుత సమాజంలో జరుగుతున్న అంశాల పై అవగాహనా కల్పించడం ఎలా?
- పిల్లల యొక్క వక్తిగత పరిశుభ్రత గురించి ఇంకా ఏదైనా చేయవచ్చా?

10. బాలల సంఘాలు

బాలల సంఘాలు అంటే ఏమిటి?

బాలల సంఘాలు:-

బాలల సంఘాలు అంటే బాలలతో ఏర్పరచే సంఘాలను బాలల సంఘాలు అంటారు. విద్యార్థులే పాఠశాలలోని అన్ని కార్యక్రమాలలో చురుగ్గా పాల్గొని బాధ్యత వహించడానికి బాలల సంఘాలు ఏర్పరచబడినవి. ఒక్కో కమిటీకి ఒక ఉపాధ్యాయుడుబాధ్యత వహించాలి ప్రధానోపాధ్యాయుడు మానిటరింగ్ చేయాలి పాఠశాల స్థాయిలో క్రింది తెలిపిన కమిటీలు విధిగా తమ విధులను నిర్వహించాలి. ప్రతి తరగతికి ఒక్కరు చొప్పున ప్రతి సంఘం లో 5 సభ్యులు ఉంటారు. బాలల సంఘాల వల్ల పిల్లలలో నాయకత్వ లక్షణాలు ఏర్పడతాయి దానితోపాటు ఒక సమస్యను ఏవిధంగా పరిష్కరిస్తారు ఒకరినొకరు సహకారం తీసుకోవడం సంఘీభావంగా ఉండడం సహాయ సహకారాలు అందించి స్నేహపూర్వమైన సంబంధాల వంటి వాటిని అభివృద్ధి పరచడానికి బాలల సంఘాలు ఉపయోగపడుతాయి. బాలల సంఘాలు మరియు వాటి యొక్క విధులను గురించి వివరించడం జరిగింది.

సమాచార సంఘం :-



మన పాఠశాల లో ఉన్న కొన్ని బాలల సంఘాల గురించి చెప్పండి

దీనిలో మొత్తం 5సభ్యులు ఉంటారు వీరి యొక్క విధులు ఎమిటి అంటే బడి మానేసిన లేదా తరచుగా గైరుహాజరవుతున్న పిల్లల వివరాలు సేకరించి ఆ సమాచారాన్ని ప్రధానోపాధ్యాయులకు అందజేయుట ప్రార్థన సమావేశాలలో ప్రతిరోజూ వార్తలు చదవడం వీరి యొక్క ముఖ్య బాధ్యతలు .

ఆరోగ్యం లేదా పారిశుధ్య కమిటీ

పిల్లల పరిశుభ్రతను పరిశీలించటం తరగతి గదిలో చెత్త డబ్బాలు ఏర్పాటు చేయడం వివిధ వ్యాధుల పట్ల అవగాహన కల్పించడం ఆటలు మరియు సాంస్కృతిక కమిటీ కాలనిర్ణయ పట్టిక ప్రకారం ఆటలు ఆడేలా చూడటం సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం మరియు నిర్వహించడం వంటివి చేస్తారు

గోడపత్రిక కమిటీ:-

ప్రతిరోజూ పిల్లలు టీచర్లు రాసిన లేక తెచ్చిన కవితలు మొదలైన ఇతర సమాచారం, గీసిన బొమ్మలను గోడపత్రికలో ఉంచడం వీరి యొక్క బాధ్యతలు.

గ్రంథాలయ కమిటీ :- ప్రతిరోజూ రిడింగ్ సమయంలో పిల్లలకు పుస్తకాలు ఇచ్చి వాటి వివరాలను నమోదు చేయడం అనంతరం సామగ్రిని సేకరించడం

మధ్యాహ్న భోజన కమిటీ :-

ప్రతి పాఠశాలలో తరగతికి ఇద్దరు చొప్పున విద్యార్థులను ఎంపిక చేసి మధ్యాహ్న భోజన కమిటీ ఏర్పాటు చేసి వారి పేర్లు ప్రదర్శించాలి. ఈ కమిటీకి చైర్మన్ ప్రధానోపాధ్యాయుడు పిటి ఆసక్తికరమైన ఉపాధ్యాయులు ఇంచార్జిగా ఉంటారు మధ్యాహ్న భోజన కమిటీ సభ్యులు మెనూ ప్రకారం భోజనం తయారు చేస్తున్నారా లేదా అని మరియు రుచికరంగా శుభ్రంగా ఉంటుందా చూడాలి మధ్యాహ్న భోజన సమయంలో తరగతి వారిగా విద్యార్థులను వరుసలో నిలబెట్టి వారి ప్లేట్లను కడుక్కునేలా చూడాలి తరగతి వారిగా భోజనం అందించి వరుసగా కూర్చోబెట్టాలి అల్లరి కాకుండా చూడాలి పాఠశాల లేదా ఆవరణం శుభ్రంగా ఉండునట్లు చెత్త డబ్బాలను ఉపయోగించునట్లు విద్యార్థులకు అవగాహన కల్పించాలి వారికి తాగునీటి వసతిని అందెల చూడాలి విద్యార్థులందరూ తిన్న తర్వాత

చూడాలి. పాఠశాలలో నిర్వహించాల్సిన కార్యక్రమాలు అమలవున్నట్లు చూడాలి పాఠశాలలో నిర్వహించాల్సిన కార్యక్రమాలు ఉద్దేశం పిల్లలలోని బహుముఖ ప్రతిభను వెలికి తీయడానికి మంచి వైఖరులను, నాయకత్వ లక్షణాలను, అభివృద్ధి చేయడానికి పిల్లల్లో సహకారం సంఘీభావం కలిగి పనిచేయడం తమ వంతు వచ్చే వరకు వేచి ఉండటం స్నేహభావం, స్వీయ క్రమశిక్షణ అలవర్చుకోవడం కోసం ఈ కమిటీ చాల ఉపయోగపడుతుంది.

ప్రార్థన :-

పిల్లల స్వల్ప వ్యాయామ కృత్యాల నిర్వహణ ప్రార్థన గీతం శ్రావ్యంగా రాగయుక్తంగా సామూహికంగా పాడించడం రాష్ట్ర గీతం, ప్రతిజ్ఞను నిర్వహించ చేయాలి.

సేకరించిన నేటి వార్తలు చదివించాలి ఒక మంచిమాట సూక్తి చెప్పించాలి నేటి ప్రశ్న మీ సమాధానం లో ప్రశ్నలు అడగాలి బాలల సంఘాలు పిల్లల వ్యక్తిగత పరిశుభ్రతను పరిశీలించి తగు సూచనలు అందజేయాలి ప్రాముఖ్యత గల రోజులలో ఒక రోజుకు సంబంధించిన సూచనలు అందజేయాలి పిల్లల డైరీ, గోడపత్రిక, స్కూల్ పోస్ట్ బాక్స్ లోని మంచి ఉత్తరాలు రాసిన మంచి అంశాలు ప్రదర్శించిన పిల్లలను అభినందించాలి ప్రోత్సహించాలి.

తరగతి గ్రంథాలయాల్లో:-

పిల్లల అభిరుచికి తగినట్లుగా కథల పుస్తకాలు, బొమ్మల పుస్తకాలు, గేయాలు సమాచార సాహిత్యం పిల్లలకు ఎల్లప్పుడూ అందుబాటులో ఉంది చదివించాలి పిల్లలతో వారు చదివిన పుస్తకాల పై సమీక్ష రాయాలి

పిల్లల డైరీలు:-

పిల్లలు తమ ఆలోచనలు ఇష్టాయిష్టాలను క్రమపద్ధతిలో వ్యక్తీకరించే పుస్తకం పిల్లల సహజ స్పందనలు అక్షర రూపంలో పొందుపరచడానికి డైరీ ఉపయోగపడుతుంది ప్రతిరోజు ఉపాధ్యాయుడు డైరీలను పరిశీలించాలి.

గోడపత్రిక:-

పిల్లల అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేయుట వారి హక్కు గోడ పత్రిక వారి ఆలోచనలను అనుభూతులను అభిప్రాయాలను స్పందనలను వెలిబుచ్చే అవకాశం వాతావరణం కలిగించేదిగా ఉంటుంది కవితలు, గేయాలు, సూక్తులు, వార్తలు కార్టూన్లు, వ్యాసాలు జోకులు బొమ్మలు తెలిసినా, రాసిన లేక సేకరించిన సమాచారం మొదలైనవి ప్రదర్శించాలి ప్రతివారం గోడపత్రికలు అనే అంశాలను మార్చుతూ ఉండాలి.

స్కూలు పోస్ట్ బాక్స్ :-

పిల్లలు తమ అభిప్రాయాలను సందేహాలను సమస్యలను స్వేచ్ఛగా వ్యక్తీకరించడానికి వేదిక పోస్ట్ బాక్స్. పోస్ట్ బాక్స్ లోని అంశాలను ఉదయం ప్రార్థన సమావేశంలో చదివి తోటి విద్యార్థులకు వినిపించాలి

మేళాల నిర్వహణ :-

తెలుగు గణిత విజ్ఞాన శాస్త్ర అంశాలకు చెందిన కృత్య సామగ్రిని ప్రయోగాలను ఒకచోట చేర్చి ప్రదర్శించే వేదిక ఈ కార్యక్రమం ఇది పిల్లలకు, తల్లిదండ్రులకు సమాజ సభ్యులకు పాఠశాలలో నిర్వహించే కార్యక్రమాలపై అవగాహన కలిగించే కార్యక్రమం ప్రతి విద్యాసంవత్సరం కనీసం ఒక సారి నిర్వహించాలి.

ఆవాస ప్రాంత కనిష్ట, గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతలు నమోదు చేయటం:-

ప్రతి పాఠశాలలో సిక్స్ కనిష్ట గరిష్ట ఉపమాపాకాన్ని వినియోగించి పాఠశాల ప్రార్థన సమయంలో కనిష్ట, గరిష్ట ఉష్ణోగ్రత వివరాలు చదవాలి .ఒక చార్టులో రోజు వారీగా ఉష్ణోగ్రతలు నమోదు చేసి వాటిని తరగతిలో విశ్లేషించాలి.

వర్షపాతం నమోదు చేయడం

ప్రతి పాఠశాల “వర్షమాపిని” లేదా ప్లాస్టిక్ బాటిల్ లో రూపొందించినా వర్షమాపిని” ద్వారా వర్షం పడిన సందర్భాల్లో వర్షపాత వివరాలు చార్టు పై నమోదు చేయాలి. నెల వారీగా వర్షం పడిన రోజులు ఎన్నిసెం .మీ వర్షం కురిసిందో వాటి వివరాలను విశ్లేషించాలి. ప్రతి నెల ఒక రోజు ఉదయం ప్రార్థన సమావేశంలో వాటిపై చర్చించాలి.

వివిధ కాలాలలో వచ్చే వ్యాధులు, వ్యాధులకు గురైన వారి సంఖ్య నమోదు చేయటం:-

ఆవాస ప్రాంతంలోని విద్యార్థులకు వివిధ కాలాలలో వచ్చే వ్యాధులు వ్యాధికి గురైన విద్యార్థుల సంఖ్య వివరాలు ప్రతినెల నమోదు చేయాలి. వాటి వివరాలు సమీపంలోని ఆరోగ్య కార్యకర్తకు లేదా అందజేసి తిరిగి ఆయా వ్యాధులకు గురికాకుండా చర్యలు తీసుకోవాలి. పిల్లలు వ్యాధుల బారిన పడకుండా జాగ్రత్తల పై అవగాహన కలిగించాలి

కంపోస్టు ,ఇంకుడు గుంత నిర్వహణ:-

ప్రతి పాఠశాలలో ఒక మూలలో కంపోస్ట్ గుంత ఏర్పాటు చేయాలి. రాలిన ఆకులు, మధ్యాహ్న భోజన, వ్యర్థపదార్థాలు వాటిలో వేయాలి. మట్టి, నీరు వినియోగించి కంపోస్టు ఎరువు తయారు చేయాలి.

ప్లాస్టిక్ ,థర్మాకోల్ వినియోగించకపోవటం:-

పాఠశాలలో ప్లాస్టిక్ థర్మాకోల్ తో తయారు చేసిన వస్తువులను వాడరాదు.పాఠశాల ఆవరణలో ప్లాస్టిక్ కాగితాలు వాడటం పారవేయడం చేయరాదు.పాఠశాల బయట ప్లాస్టిక్ థర్మాకోల్ రహిత పాఠశాల అనే బోర్డు ప్రదర్శించాలి.

నిజాయితీ పెట్టే:-

నిజాయితీ పెట్టే ద్వారా ఇతరుల వస్తువులు పిల్లలు తీసుకోకుండా, సంబంధిత వ్యక్తులకు అందజేసే పని జరుగుతుంది ఏవైనా వస్తువులు నిజాయితీ పెట్టే లో ఉన్నప్పుడు ఉదయం పూట ప్రార్థనా సమావేశంలో అందరి ముందు సంబంధిత వ్యక్తులకు అందజేయడంతో పాటు అవి నిజాయితీ పెట్టేలో వేసిన విద్యార్థి వివరాలు తెలిపి అతని లేదా ఆమెని అభినందించాలి.

పర్యావరణం_ మిత్ర:-

పాఠశాల పరిశుభ్రంగా, పచ్చదనంగా ఉండటానికి పర్యావరణ మిత్ర బాధ్యత వహిస్తుంది. కమిటీకి ప్రధానోపాధ్యాయుడు చైర్మన్గా, ఒక ఉపాధ్యాయుడు కన్వీనర్గా పనిచేస్తారు. ప్రతి తరగతి నుండి ఒక విద్యార్థిని ఎన్నుకోవాలి. ప్రతి తరగతిలో చెత్తబుట్ట ఏర్పాటు పాఠశాల ఆవరణ గదులు శుభ్రంగా ఉండేటట్లు చూడటం, మొక్కల పెంపకం పక్షులు జంతువులకు నీరు తాగటానికి తోట్టి, తినడానికి గింజల ఏర్పాటు, నీటిని వృధ చేయకుండా చూడటం వీరి బాధ్యతలు.

విందాం నేర్చుకుందాం రేడియో పాటలను వినిపించడం:-

పాఠశాలలో రేడియో ఉందో లేదో చూడాలి. పని చేస్తుందో లేదో పరిశీలించాలి పాఠశాలలో రేడియో పాఠాలు షెడ్యూల్ అందుబాటులో ఉండాలి పాఠశాలలో రేడియో పాఠాలు షెడ్యూల్స్ కారం పిల్లలకు వినిపించాలి పైన తెలిపిన వివిధ రకాలైన బాలల సంఘాలు మరియు వాటి విధులు.

గమనిక: మన గిరిజన పాఠశాలల విద్యార్థులు T-SHIRT చానలో స్టార్ లెక్కర్ ప్రోగ్రాం ద్వారా పాటలను కూడా భోదిస్తున్నారు అంతే కాకుండా మన గిరిజన పాఠశాలలో E-స్కూల్స్ ని కూడా ప్రవేశ పెట్టారు.

ఆలోచించాల్సిన కొన్ని ప్రశ్నలు!!

- బాలల సంఘాలను ఏర్పరచడం ఎలా ?
- ఎ తరగతి పిల్లలకు అవకాశాలు ఇవ్వడం ?
- బాలల సంఘాలను నిర్వహించాడం ఎలా ?
- బాలలకు ఇలా బాధ్యతలు ఇవ్వడం వలన వారికి భవిష్యత్తులో ఎలా ఉపయోగ పడుతాయి?

11. పాఠశాలలో ఉండాలిని రిజిస్టర్లు మరియు వాటి నిర్వహణ

రిజిస్టర్లు మరియు రికార్డులు:-

1. **విలేజ్ సేన్చుస్ రిజిస్టర్ :-** ఈ రిజిస్టర్ లో గ్రామంలో ఉన్న వారి వివరాలన్నిటిని తెలియజేస్తుంది అక్షరాస్యులు,నిరాక్షరాస్యులు ,బడిలో పిల్లలు ,బడి బయట పిల్లలు అందరు దీనిలో నమోదు చేయబడతాయి .
 2. **స్కూల్ అడ్మిషన్ రిజిస్టర్ :-**పాఠశాలలో విద్యార్థి చేరినప్పుడు ఆ విద్యార్థికి సంబంధించిన అన్ని వివరాలు అడ్మిషన్ నెంబర్, పూర్తి పేరు, ఏ తరగతిలో చేరారు, ఏ తరగతిలో టీ.సి. తీసుకున్నారు, బిరునామా, తండ్రివృత్తి, తల్లివృత్తి ,అన్ని వివరాలును నమోదు చేసుకునేది .
 3. **రికార్డు షీట్స్ బుక్ :-**ఒకటి తరగతి నుండి ఐదవ తరగతి వరకు పిల్లలు పై తరగతికి ఉన్నత పాఠశాల కు మరియు పై తరగతు లకు వెళ్ళినప్పుడు ఆ పిల్ల వాడికి రికార్డు షీట్ (టి .సి) ఇస్తారు .
 4. **టీచర్ అటెండెన్స్:-** పాఠశాలలో జనవరి _1 ,నుండి డిసెంబర్ _31,వరకు పాఠశాల ప్రధానాధ్యాయులు ,ఉపాధ్యాయులు ,సిబ్బంది , హాజరను మధ్యాహ్నం రెండు సార్లు నమోదు చేసేది .
 5. **ఉపాధ్యాయుల సాధారణ సెలవు రిజిస్టరు :-**
ప్రతి విద్యా సంవత్సరంలో ఉపాధ్యాయులు, ప్రధానోపాధ్యాయులు వాడుకున్న సెలవులను రిజిస్టర్లో నమోదు చేస్తారు తేదీల వారీగా రికార్డు చేస్తారు ఒక ఉపాధ్యాయునికి ఒక్కొక్క పేజీ చొప్పున ఉంటుంది.
 6. **విద్యార్థుల అటెండెన్స్ రిజిస్టరు (హాజరు):-**
ప్రతి విద్యా సంవత్సరం లో తరగతి వారీగా విద్యార్థుల అటెండెన్స్ రిజిస్టర్ ఉంటాయి ఉదయం మరియు మధ్యాహ్నం పూట హాజరును నమోదు చేయాలి ఒక్కొక్క తరగతి ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయుడు ఉంటాడు అతడు ఈ పని చేస్తాడు
 7. **డ్రాపౌట్స్ రిజిస్టర్లు :-** గ్రామంలోని 1 నుంచి 14 సంవత్సరాలలోపు పిల్లలు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ పనిలో పెట్టరాదు పనిలో ఉంటే వారిని డ్రాపౌట్స్ అంటారు వారిని వెంటనే పాఠశాలలో నమోదు చేసుకోవాలి
 - 8 . **మధ్యాహ్నం భోజనం రిజిస్టర్లు:-**పాఠశాలలో మొత్తం విద్యార్థుల సంఖ్య ప్రతిరోజూ కులాల వారిగా హాజరైన వారిని లెక్కించి ప్రాథమిక పాఠశాలకు ఒక్కొక్కరికి వంద గ్రాముల చొప్పున సన్న బియ్యం రోజువారీ మెనూగా ఇస్తారు మరియు స్టాక్లో నుండి వాటిని తీసివేయడం జరుగుతుంది రోజూ ఇలా నమోదు చేయడంనకు ఈ రిజిస్టర్ ను ఉపయోగిస్తారు.
 9. **పుస్తకాల పంపిణీ రిజిస్టర్:-** ప్రతి విద్యా సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ఉచితంగా ఇచ్చే పాఠ్యపుస్తకాల పంపిణీ చేస్తూ వాటిని నమోదు చేసే రిజిస్టర్లు
 10. **యూనిఫామ్ పంపిణీ రిజిస్టర్లు :-**ప్రతి విద్యా సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం పిల్లలకు ఇచ్చే ఉచిత యూనిఫామ్ తరగతి వారీగా నమోదుచేసి ఇస్తారు.
- SMC Account Pass Book :-అకౌంట్ పాస్ బుక్ ఎన్ఎంసి చైర్మన్ మరియు పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుల పేరిట బ్యాంకులో జాయింట్ అకౌంట్ తీస్తు పాస్ బుక్ ఉంటుంది.
11. **SMC మీటింగ్ మినిట్స్ రిజిస్టర్:-** చైర్మన్ అధ్యక్షతన సభ్యులందరూ కలిసి సమావేశమై తీర్మానం చేసుకున్నా అంశాలను పొందుపరిచారు దానినే మీటింగ్ మినిట్స్ రిజిస్టర్ అంటారు.
 12. **ఎన్ఎంసి రివల్యూషన్ తీర్మానాల రిజిస్టరు:-** ఎన్ఎంసి చైర్మన్ సభ్యులు ప్రధానోపాధ్యాయులు అందరూ కలిసి మీటింగ్ పెట్టుకుని ఈ విద్యా సంవత్సరానికి పాఠశాలకు అవసరమగు వస్తువులు ఖర్చులను తీర్మానాలు చేసి బ్యాంకు నుండి డ్రా చేయుటకు తీర్మానించుకుంటారు
 13. **ఎన్ఎంసి క్లాస్ బుక్ :-** ఈ బుక్కు తరగతి వారీగా ఉంటుంది.
 14. **లైబ్రరీ బుక్స్ స్టాక్ :-**పాఠశాలలో ఉన్న కథల పుస్తకాలు వివిధ రకాల జ్ఞానంకు సంబంధించిన పుస్తకాలు లైబ్రరీలో ఉంటాయి వాటిని నమోదు చేసుకునే బుక్ ని లైబ్రరీ బుక్స్ స్టాక్ బుక్ అంటారు.
 15. **పల్కెనెంట్ ఆర్డీకల్ రిజిస్టర్:-** ఈ రిజిస్టరులో పాఠశాలలో గల వస్తువుల వివరాలను పొందుపర్చుతారు ఉదాహరణకు టేబుల్, బెంచెస్, చేర్స్

16. **న్యూడెంట్ గ్రేడింగ్ రిజిస్టర్:-** విద్యాసంవత్సరంలో పాఠశాలలో FA1,FA2,FA3,FA4 SA1,SA2 పరీక్షలు నిర్వహించి తరగతి వారిగా విషయాల వారిగా మార్కుల ఆధారంగా గ్రేడింగ్ నమోదు చేస్తున్నారు
17. **సెంట్రల్ మార్ప్స్ రిజిస్టర్ :-** సంవత్సరంలో నిర్వహించిన పరీక్షలు FA1,FA2,FA3,FA4 SA1,SA2 యొక్క పేపర్లు దిద్ది మార్కులు గ్రేడులు కేటాయించి తరగతి వారిగా విషయాల వారిగా దీనిలో నమోదు చేస్తారు.
18. **స్టాఫ్ మీటింగ్ మినిట్స్ రేగిస్తార్లు :-** ప్రతి నెలకు ఒకసారి పాఠశాలకు సంబంధించిన విషయాలు సెలబ్స్ సాంస్కృతిక అంశాలు ఆటలు తదితర అంశాల మీద పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుని అధ్యక్షతన సమావేశం ఏర్పరుస్తారు దీనిలో చేయాల్సిన అంశాలను రాస్తారు.
19. **పర్యవేక్షకుల రిజిస్టర్:-** పాఠశాలను అధికారులు సందర్శించినట్లు అయితే దానిలో నమోదు చేయాల్సి ఉంటుంది
20. **ఇన్స్పెక్షన్ రిజిస్టర్ :-** పాఠశాలను అధికారులు పర్యవేక్షించిన తేదీ, సమయం హోదా తదితర విషయాలను నమోదు చేస్తారు.
21. **అకాడమీ గైడెన్స్ రిజిస్టర్ :-** ప్రతి విద్యాసంవత్సరం ప్రారంభంలో ప్రధానోపాధ్యాయులు మిగతా ఉపాధ్యాయులు కలిసి పాఠశాల అభివృద్ధి కోసం ఈ విద్యా సంవత్సరం లో ఏమేమి చేద్దాం అని తీర్మానించుకునేది
22. **హెల్త్ రిజిస్టర్:-** పాఠశాలలోని విద్యార్థుల తరగతి వారీగా ఆరోగ్యంగా ఎలా ఉన్నారు ఏదైనా సమస్యతో బాధపడుతున్నారా అని తెలియజేసే రిజిస్టర్
23. **కో - కలిక్యులర్ ఆక్టివిటీస్ రిజిస్టర్:-**విద్యా సంవత్సరంలో పాఠశాలలో ఏదైనా విద్యతో పాటుగా వినూత్న కార్యక్రమాలు చేసినట్లయితే వాటిని నమోదు చేసేది.
24. **టీచింగ్ లెర్నింగ్ మెటీరియల్ రిజిస్టర్:-** సబ్జెక్టుల వారీగా పాఠం ప్రకారం ఏ టీచింగ్ లెర్నింగ్ మెటీరియల్ ను తయారు చేశారులేదా వాడారు తెలియజేసే దానినే టీచింగ్ లెర్నింగ్ మెటీరియల్ రిజిస్టర్
25. **స్కాలర్షిప్ రిజిస్టర్:-** SC,మరియుST(ఎస్టీ) పిల్లలకు ప్రభుత్వం ఇచ్చే స్కాలర్షిప్పులు అలాగేబీడీ కార్మికుల పిల్లలకు ఇచ్చే స్కాలర్షిప్పును Acquaintance తయారు చేస్తారు.
26. **వాట్ రిజిస్టర్:-**స్కూల్ నుండి పై ఆఫీసర్లకు పంపించే రిపోర్టు తేదీల వారీగా నమోదు చేస్తారు
27. **ఇన్ వర్ట్:-** పాఠశాలకు సంబంధించి వచ్చిన రిపోర్ట్స్ ను తేదీల వారీగా నమోదు చేస్తారు.
28. **క్యాష్ బుక్:-** ప్రతి విద్యా సంవత్సరం పాఠశాలకు వచ్చిన గ్రాండ్ ని ఏవిధంగా ఎంత ఖర్చు చేస్తారో క్యాష్ బుక్ లో తేదీల వారీగా చెక్ నెంబర్లతో సహా రాస్తారు

ఆలోచించాల్సిన అంశాలు

1. మీ స్కూల్ లో పైన చెప్పిన రిజిస్టర్లు అన్ని ఉన్నాయా లేదా ఇంకా ఏదైనా ఎక్కువ కూడా ఉన్నాయా?
2. అన్ని రిజిస్టర్లు సక్రమంగా నిర్వహిస్తున్నామో అనేది చూడాలి ఒక వేల ఏదైనా తక్కువ ఉన్నాయా?

12. పాఠశాల నిర్వహణ కమిటీ (School Management Committee - SMC)



మీ పాఠశాలలో SMC కమిటీ ఉందా ?

బాలల ఉచిత నిర్బంధ విద్యా హక్కు చట్టం (RTE)-2009చదువుతున్న ఒక విప్లవాత్మక చట్టం భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 (ఎ) లో నిర్దేశించిన రీతిలో దేశంలోని 6 నుంచి 14 ఏళ్లలోపు వయస్సు ఉన్న పిల్లలందరికీ ఉచిత నిర్బంధ విద్యను ఒక ప్రాథమిక హక్కుగా గుర్తిస్తూ ఈ చట్టం దానికి చట్టబద్ధత కల్పించింది గవర్నమెంట్ స్కూల్లో పనితీరును ఈ క్రమంలో స్థానిక ప్రజలకు భాగస్వామ్యం కల్పించడానికి స్కూల్ మేనేజ్మెంట్ కమిటీ (SMC) లను ఏర్పాటు చేస్తూ స్కూల్ నిర్వహణలో స్థానిక కమ్యూనిటీ ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం పై ఆర్. టి.ఇ చట్టం దృష్టి నిలుపుతుంది సమత మానవత విద్య నాణ్యత వంటి అంశాలను మెరుగుపరిచే దిశలో స్కూల్ కార్యక్రమంలో స్కూల్ మేనేజ్మెంట్ కమిటీ ని చురుకైన భాగస్వామిగా చేస్తూ స్కూల్ పనితీరు పర్యవేక్షణ అభివృద్ధి పరంగా ఆ కమిటీని ఒక కీలకమైన నోడల్ వ్యవస్థ గా తీర్చిదిద్దడానికి ఈ చట్టం ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది

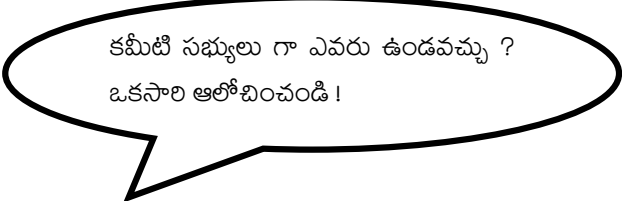
ప్లాన్ ఇండియా 2013 సంవత్సరం నుంచి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 16 జిల్లాలో పిల్లల హక్కులు బాలికల హక్కుల పరిరక్షణ కోసం పని చేస్తోంది ఈ క్రమంలో జెనీవా కు చెందిన human dignity ఫౌండేషన్ భాగస్వామ్యంతో క్షేత్రస్థాయిలో మహిళ మలి బర్డ్స్ ఎ . జి .ఎస్ మలియు స్రవంతి వంటి స్వచ్ఛంద సంస్థలతో కలిసి ఈ వ్యవస్థ నిర్మూలనకు కృషి చేస్తోంది తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 16 జిల్లాల్లో మధ్యలోనే వేలాది మంది పిల్లలను తిరిగి బడిలో చేర్పించడానికి అవసరమైన సహాయ సేవలు అందించడం ఆ పిల్లలు తమ చదువు కొనసాగించడానికి కావలసిన సహకారం అందించడం వంటి కార్యకలాపాలు చేపడుతున్న క్రమంలో ఆయా ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వ బడులలో పిల్లలను చేర్పించడం వాళ్ళు బడిలో తమ చదువు కొనసాగించేలా చూడడం ఆ పిల్లల కుటుంబాలలో జీవనోపాధుల పరిస్థితులు మెరుగయ్యేలా చూడటం వంటి అంశాల పరంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో కలిసి పనిచేస్తోంది నాణ్యమైన ప్రాథమిక విద్య విషయంలో తెలంగాణ రాష్ట్రంలో బడికి వెళ్లే వయసు ఉన్న పిల్లలు తమకు ఉన్న హక్కును వినియోగించుకునేలా చేయటంలో రాష్ట్ర సర్వ శిక్ష అభియాన్ నిర్వహిస్తున్నచురుకైన పాత్రను ప్లాన్ ఇండియా అభినందిస్తున్నది. సర్వ శిక్ష అభియాన్ కు చెందిన రీసెర్చ్ సెంటర్ అందించిన చురుకైన సహాయం ఆసరగా ప్లాన్ ఇండియా తన సహా భాగస్వామ్యం సంస్థలతో కలిసి స్కూల్ మేనేజ్మెంట్ కమిటీ ల కోసం మనబడి మన కమిటీ (Our School and Our Education Committee) పేరిట ఒక శిక్షణా మార్గదర్శిని రూపొందించింది.

స్కూల్ మేనేజ్మెంట్ కమిటీ సభ్యులకు ఈ మార్గదర్శిని ప్రధానంగా రెండు ప్రాధాన్య అంశాలను పరిచయం చేస్తుంది అవి 1.- బాలకార్మిక వ్యవస్థ స్వభావాన్ని దాని నియంత్రణను అర్థం చేసుకోవడం 2. పిల్లల హక్కులను వాటికున్న వివిధ కోణాలలో అర్థం చేసుకోవడం బాలకార్మిక వ్యవస్థ నిర్మూలనతో పాటు, పిల్లలను పని మాన్పించి బడిలో చేర్పించడం వాళ్ళు చదువు కొనసాగించేలా చూడడంలో స్కూల్ మేనేజ్మెంట్ కమిటీ సభ్యులు తమ పాత్రని సరిగా అర్థం చేసుకుని దానిని సమర్థవంతంగా నిర్వహించడంలో మార్గదర్శినిగా వాళ్లకు ఉపయోగపడుతుందని ఆశిస్తున్నాం.

రాష్ట్రంలో 2021 నాటికి బాలకార్మిక వ్యవస్థను సమూలంగా నిర్మూలించాలనే లక్ష్యసాధనలో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఈ మార్గదర్శిని ఒక కీలక వనరుగా ఉపయోగపడుతుందని ప్లాన్ ఇండియా ప్రగాఢ విశ్వాసం.

పిల్లల అమ్మానాన్నలు లేదా సంరక్షకులు సభ్యులుగా ఎన్నుకుంటారువారికి తోడుగా స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులు విద్యావేత్తలు స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థల ప్రతినిధులు వివిధ రంగాల ప్రముఖులు ఉపాధ్యాయులు సభ్యులుగా ఈ కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలని నిర్దేశాలు ఉన్నాయి

కమిటీ లో సభ్యులు :-



- పిల్లల అమ్మానాన్నలు లేదా సంరక్షకులను సభ్యులుగా ఎన్నుకుంటారు వారికి తోడుగా స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులు, విద్యావేత్తలు, స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థల ప్రతినిధులు, వివిధ రంగాల ప్రముఖులు, ఉపాధ్యాయులు.
- సామాజిక అణచివేతకు గురైన వర్గాలకు చెందిన పిల్లల తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకులు కనీసం ఒకరు ఉండాలి (SC , ST, అనాధలు, వలస వచ్చిన పిల్లలు, వీధిబాలలు, ప్రత్యేక అవసరాలు ఉన్న పిల్లలు, హెచ్. ఐ. వి. బాధిత కుటుంబాల పిల్లలతల్లిదండ్రులు / సంరక్షకులు)
- బలహీన వర్గాలకు చెందిన పిల్లలుజీసీ, మైనారిటీ వార్షిక ఆదాయం ఆరవై వేల కన్నా తక్కువగా ఉన్నా ఓ.సి తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకులు కనీసం ఒకరు చొప్పున
- సాధారణ వర్గం నుంచి ఒకరు అంటే కులమతాలకు సంబంధం లేకుండా అందరి పిల్లల తల్లిదండ్రుల నుంచి

ఎన్నిక పద్ధతి :-

- కన్వీనర్ ఎన్నికలు నిర్వహించాల్సి ఉంటుంది అన్ని తరగతుల పిల్లల తల్లిదండ్రుల జాబితా తయారు చేయాలి
- ఎన్నికల తేదీని నిర్ణయించి పిల్లల తల్లిదండ్రుల అందరికీ ఈ సమాచారాన్ని అందించాలి
- కనీసం 50 శాతం మంది తల్లిదండ్రులు ఆ ఎన్నికల కు హాజరు కావాలి
- తరగతుల వారీగా అమ్మానాన్నలను కూర్చోబెట్టి నియమ నిబంధనలను వివరించాలివర్గాల వారీగా ఎన్నుకునేందుకు ఉన్న సూచనలను కూడా చెప్పాలి
- నోటి మాటతో గాని చేతులు ఎత్తడం ద్వారా గానీ రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతి ద్వారా గాని ఎన్నికలు జరగవచ్చు.

ఎక్స్ అఫిషియో - మెంబెర్స్ ఉద్యోగరీత్యా సభ్యత్వం పొందేవారు:-

- ప్రధానోపాధ్యాయులు లేదా ఇన్చార్జ్ ప్రధానోపాధ్యాయులు
- మండల విద్యాధికారి నామినేట్ చేసిన ఒక ఉపాధ్యాయుడు (ప్రధానోపాధ్యాయుడు మగ అయితే ఇక్కడ మహిళ ఉపాధ్యాయునికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి ఉంటుంది)
- పాఠశాల ఏ వార్డు పరిధిలోకి వస్తుందో ఆ వార్డ్ మెంబెర్ సభ్యునిగా ఉంటాడు
- ఇందులోని సభ్యులు ప్రతి తరగతి నుండి ముగ్గురు చొప్పున విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల సభ్యులుగా ఉంటారు
- పాఠశాల ఆవాస ప్రాంతంలోని అంగన్వాడీ వర్కర్లు
- స్థానిక ANM లు హెల్త్ వర్కర్స్ మరియు
- స్థానిక మహిళా సమాఖ్య సంఘం నుండి ఒకరు ఉంటారు
- పాఠశాల పూర్వ విద్యార్థి/ స్థానిక ప్రజా ప్రతినిధి/విద్యావేత
- ఒకటి నుండి ఐదు తరగతులు కాబట్టి తరగతికి ముగ్గురు చొప్పున ఉంటే మొత్తం 15 మంది సభ్యులు విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు ఉంటారు
- దీనిలో రెండు బై మూడో (2/3) వంతు మహిళలు తప్పకుండా ఉండాలి

ఎస్ ఎం సి చైర్మన్ మరియు వైస్ చైర్మన్:-

- ఎన్నికైన సభ్యుల తల్లిదండ్రుల నుండి మెజారిటీ ఓటింగ్ పద్ధతిలో ఇద్దరిని ఎన్నుకోవల్సి ఉంటుంది
- చైర్మన్ మరియు వైస్ చైర్మన్ లలో ఒక్కరు మహిళలు అయి ఉండాలి
- ఒకరు ఎస్సీ ఎస్టీ వెనుకబడిన వర్గాల లో ఏదో ఒక వర్గానికి చెందిన వారై ఉండాలి

కన్వీనర్ :-

- పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు లేదా ఇంచార్జి ఉపాధ్యాయుల కన్వీనర్ గా వ్యవహరిస్తాడు

ప్రత్యేక ఆహ్వానితులు :-

బడి పంచాయతీ పరిధిలోని అయితే సర్పంచ్ మున్సిపాలిటీ పరిధిలోని అయితే చైర్మన్ కార్పొరేషన్ అయితే మేయర్లు ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా వ్యవహరించాల్సి ఉంటుంది

కాల పరిమితి :-

- రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఎన్నికలు జరుపబడతాయి
- సభ్యుని యొక్క విద్యార్థి పాఠశాలను వదిలి వెళ్ళినట్లయితే ఆ సభ్యుడు పదవిని కోల్పోతాడు
- వారి స్థానంలో కొత్త వారిని ఎన్నుకుంటారు
- కమిటీలోని సభ్యులు అందరూ కలిసి చైర్మన్ మరియు వైస్ చైర్మన్ ను ఎన్నుకుంటారు
- పాఠశాల అభివృద్ధి కోరుకునే స్థానిక విద్యా అభిమానులు కూడా సభ్యులుగా ఉంటారని
- ఉపాధ్యాయ బృందం లో ఒక ఉపాధ్యాయుడు సభ్యులుగా ఉంటారు

పాఠశాల నిర్వహణ బాధ్యతలు



- గ్రామంలోని బడి వయసు బాల బాలికలను పాఠశాలలో చేర్పించాలని మరియు కొనసాగించుటకు తగు చర్యలు తీసుకోవాలి
- మధ్యాహ్న భోజనం సక్రమంగా నిర్వహిస్తూ ఉన్నారా లేదా అనేది పర్యవేక్షించాలి
- విద్యార్థులు నేర్చుకున్న అంశాలను పరిశీలించాలి
- విద్యార్థులు మరియు ఉపాధ్యాయుల హాజరు శాతాన్ని పరిశీలించాలి
- పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు మరియు కమిటీ చైర్మన్ కలిసి జాయింట్ అకౌంట్ నిర్వహిస్తారు
- పాఠశాల వనరులను సక్రమంగా ఉపయోగిస్తున్నారా లేదా అనేది గమనిస్తారు.

అలోచించాల్సిన ప్రశ్నలు

- స్కూల్ అభివృద్ధికమిటీ ఇంకా ఏమి పనులు చేస్తే బాగుంటుంది.
- అకౌంట్ జాయింట్ గా ఉండవచ్చున లేదా ?
- కమిటీ యొక్క కాల పరిమితి ఇంకా ఎంత ఉంటే బాగుంటుంది

NAS – మూల్యాంకనం ఎందుకు?

- పాఠశాల విద్యలో విద్యార్థుల నాణ్యతను తెలుసుకోవడానికి
- విద్యార్థుల్లో కనీస సామర్థ్యల సాధనను (Minimum level of Learning / Learning Outcomes) తెలుసుకోవడానికి
- విద్యార్థుల్లో సర్వతోముఖాభివృద్ధి కోసం పాఠశాల విద్యలో తేవాల్సిన సంస్కరణల గురించి ఆలోచన చేయడానికి

NAS – పరీక్ష విధానం:-

- NAS – పరీక్షను ఏ ఏ తరగతులకు నిర్వహిస్తారు?
- NAS – పరీక్షను ఏ ఏ అంశాలపై నిర్వహిస్తారు?
- మూల్యాంకన స్వభావం ఏ విధంగా ఉంటుంది?
- తరగతుల వారీగా ప్రతి అంశము నుండి ఎన్ని ప్రశ్నలు అడుగుతారు?
- అన్నీ ప్రభుత్వ మరియు ఎయిడెడ్ పాఠశాలలో నిర్వహిస్తారు
- భాష యందు పఠన అవగాహనపై మాత్రమే దృష్టి సారించి పరీక్ష నిర్వహిస్తారు
- NAS- పరీక్ష పత్రాలలో ప్రశ్నలు నిర్దేశించబడిన సామర్థ్యాలను, ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఇవ్వబడుతుంది

NAS – పరీక్ష ఫలితాల విశ్లేషణ:-

- రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా NAS పరీక్షలో పాల్గొన్న పాఠశాలల సంఖ్య, ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య, విద్యార్థుల సంఖ్యల వివరాలు.
- రాష్ట్ర మరియు జాతీయ స్థాయిలో నిర్వహించిన NAS పరీక్ష ఫలితాలు – తరగతి వరిగా ప్రాథమిక స్థాయిలో విద్యార్థుల ప్రగతి నివేదిక మరియు పోలిక/భేదం ఏ విధముగా ఉన్నది?
- గ్రామీణ (Rural) మరియు పట్టణ (Urban) ప్రాంతాల వారీగా పాఠశాల ప్రగతి నివేదిక వివరాలు
- జనరల్ కేటగిరీ వారితో పోలిస్తే ST సామాజిక వర్గం సరైన సమాధానాలు గుర్తించిన వారి ప్రగతి నివేదిక ఏ విధముగా ఉన్నది?
- పాఠశాల యాజమాన్యంను బట్టి నివేదిక

NAS – పరీక్ష ఫలితాలలో గమనించదగ్గ అంశాలు:-

- రాష్ట్రంలోని ప్రాథమిక స్థాయి లో చదువుతున్న విద్యార్థులకు నిర్వహించిన NAS పరీక్షలో 38% మంది విద్యార్థులు మాత్రమే సరియైన సమాధానాలు ఇచ్చారు.
- జాతీయ స్థాయి సరాసరి (44%) కన్నా రాష్ట్ర స్థాయి సరాసరి 6% తక్కువగా ఉండడం గమనార్హం.
- అతి తక్కువ ప్రగతి గల అభ్యసన ఫలితం
- 1. ప్రశ్నలకు జవాబుల కొరకు సరళమైన అన్వేషణలు పరిశోధనలు నిర్వహిస్తారు— 23%
- విద్యార్థుల ప్రగతి సరాసరి విస్తరణ లో 50% వరకు 36.3% మంది, 50% పైబడి 19.25% మంది మాత్రమే సాధించినారు.
- 89% మంది మాత్రమే (ప్రాథమిక స్థాయి లో) తరగతి గదిలో ఉపాధ్యాయులు భోదించే విషయాన్ని అర్థం చేసుకుంటున్నారు.
- 8వ తరగతి లో 35% మంది విద్యార్థులు పాఠశాలకు రావడానికి ఇబ్బంది పడుతున్నారు.
- 96% మంది విద్యార్థులు పాఠశాలకు రావడానికి ఇష్టపడుతున్నారు.
- 57% మంది విద్యార్థులు ఇంటి వద్ద తల్లిదండ్రులు ఉపయోగించే భాషనే పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులు ఉపయోగిస్తున్నారని చెప్పారు.
- 82% మంది క్రీడల సమయం లో ఆడుకుంటున్నారు.

తెలుగు భాషలో అభ్యసన ఫలితాలు:-

- ఉపన్యాసాలు సందేశాలు వ్యక్తిత్వాలు వార్తలు కథలు విని అర్థం చేసుకుని ప్రతిస్పందిస్తారు
- తమ ఇష్టాయిష్టాలను ఆసక్తులను స్వీయ అభిప్రాయాలను కారణాలను చెప్పగలరు
- సమర్థిస్తూ గాని లేదా విభేదిస్తూ గాని విశ్లేషిస్తూ మాట్లాడగలరు.
- పద్య తాత్పర్యాలు గేయ / పాఠ్య సారాంశాలను చెప్పగలగాలి.
- కవి యొక్క ఆలోచనను పాత్రల స్వభావాన్ని వివరించి చెప్పగలగాలి
- సాహిత్య ప్రక్రియలోని బేదలను గుర్తించే అవగాహనతో అభిప్రాయాలు వ్యక్తీకరించగలగాలి
- చిన్న చిన్న సంఘటనలను వర్ణించగలగాలి
- ఇచ్చిన అంశాన్ని గురించి మాట్లాడగలరు చర్చించగలరు
- గేయాలు రాగయుక్తంగా భావయుక్తంగా పాడగలగాలి
- పద్యం వచనం పాట గేయం సంభాషణ తదితర అంశాలను ధారాళంగా స్పష్టంగా చదవగలగాలి అవగాహన చేసుకోగలిగే అభిప్రాయం చెప్పగలగాలి
- చదువుతున్న అంశాలలోనూ కీలకాంశాలను గుర్తించగలగాలి అంశానికి శీర్షికను సూచించగలగాలి అర్థం చేసుకొని ప్రతిస్పందించగలరు
- పరిచిత, అపరిచిత అంశాన్ని అర్థం చేసుకొని పట్టికలు రాయడం ప్రశ్నలు తయారు చేయడం ఖాళీలు పూరించడం గల పోలికలు రాయడం మొదలైన వాటిపై తన అభిప్రాయాలను మౌఖికంగా లిఖిత పూర్వకంగా వర్ణించగలగాలి
- అలాగే విద్యార్థులు తమ విన్నా చదివినా అర్థం చేసుకున్న విషయాలను అనుభవాలను, అనుభూతులను సాంతమాటల్లో స్పష్టంగా రాయగలగాలి రాసేటప్పుడు అవసరమైన నూతన పదాలను, నిర్మాణాలు, జాతీయాలు, సామెతలు మొదలైనవి ఉపయోగించాలి.
- భావాలను క్రమ పద్ధతిలో సరైన పదాలను ఉపయోగించి దోషరహిత గా రాయగలగాలి.
- వ్యతిరేక పదాలను గుర్తించి ప్రయోగించగల గాలి
- ప్రకృతి, వికృతులను గుర్తించగలగాలి వాక్యాల్లో ప్రయోగించగలడు.
- జాతీయాలను గుర్తించగలడు
- సామెతలను గుర్తించగలడు ప్రయోగించగలడు
- నానార్థాలు గుర్తించగలడు
- వ్యాకరణాంశాలు పట్ల అవగాహన కలిగి ఉండాలి
- వర్ణమాల విభాగాలు భాషాభాగాలు
- విభక్తులు సంధి పదాలు, సమాస పదాలు కలపడం విడదీయడం మొదలైనవాటిని చేయగలగాలి.
- అలంకారాలు ఛందస్సు లక్షణాలను సమన్వయం చేస్తూ అర్థవంతంగా సాంతమాటల్లో వివరించగలగాలి.

ENGLISH LANGUAGE LEARNING OUT COMES:

- Learning Speaking Writing Reading
- Recites poems individually / in group with correct pronunciation and intonation
- Performance events such as role play / skit in English with appropriate expression
- Express orally her / his opinion / understanding about the story and characters in the story
- Reads aloud with appropriate pronunciation and appropriate pronunciation and pause
- Reads small texts with comprehension i.e. identifies main idea, details and sequence and draws conclusions

- Reads and understands poems, simple stories characters in the story e.c.t and expresses her / his opinions orally
- Identifies opposites like day/night, open / close and such others.

పరిసరాల విజ్ఞానం లోని ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాలు:

- కుటుంబం మొత్తం సభ్యుల మధ్య సంబంధాలను బంధుత్వాన్ని గుర్తిస్తారు బంధుత్వాల పై ప్రశ్నిస్తారు
- కుటుంబంలో వచ్చే మార్పులకు కారణాలు వివరిస్తూ వృద్ధాశ్రమాలు కారణాలు ఉహిస్తాడు.
- గృహోపకరణాల సమాచారాన్ని సేకరించి వాటికి ఉదాహరణలు ఇస్తారు మరియు వాటి బొమ్మలు గీస్తారు.
- జంతువుల అసాధారణ లక్షణాలను వెలుతురు ధ్వని ఆహారం వంటి వాటికి జంతువులస్పందనలు వివరిస్తాడు
- అంతరించిపోతున్న జంతువులకు ఉదాహరణ ఇస్తాడుజంతువులు మొక్కలు మానవుల మధ్య గల పరస్పర సంబంధాన్ని వివరిస్తాడు
- కొన్ని జీవులనురైతు మిత్రులని ఎందుకు పిలుస్తారో కారణాలు చెబుతారు.
- వ్యవసాయ క్షేత్రాన్ని సందర్శించి రైతులకు ఉపయోగపడే జంతువులను హానికలిగించేకీటకాల జాబితాను తయారు చేస్తారు

గణితం లో ఆశించిన అభ్యసించిన ఫలితాలు

- దూల పాడవులు జాన, మూర , బెత్త, అడుగు మొదలగు అప్రమాణ కొలతలలో బరువు పరిమాణాలను అంచనాలు వేయగలరు
- 99 వరకు సంఖ్యలను గుర్తించగలుగుతారు రాయగలుగుతారు
- నిత్యజీవితంలో 1 నుండి 20 వరకు సంఖ్యలుకూడికలు తీసివేతలు చేయగలుగుతారు
- 999 వరకు సంఖ్యలను చదవగలరు రాయగలరు
- నిజజీవిత సందర్భాలలో మూడంకెల మార్పిడి లేని స్థానం మార్పిడి తో కూడినకూడికలు తీసివేతలు సమస్యలను సాధించగలరు.
- ద్రవ్య దూరం బరువు పరిమాణం మొదలైనవాటితో కూడిన నిజ జీవిత సందర్భాలలో చతుర్విధ ప్రక్రియలు తో కూడిన సాధారణ సమస్యలను సాధించగలరు
- నిజ జీవిత సందర్భాలలో వస్తువులను విభజించడం/ పంచడంలో ఏర్పడుభిన్నాలను జన్న రూపంలో పట రూపంలో చూపగలరుజన్నాలను పోల్చగలరు మరియు సమస్యలను సాధించగలరు.
- కోణాలను లంబకోణం, అల్పకోణం, అధిక కోణంగా వర్గీకరించగలరు
- పటాలు, సంఖ్యలతో కూడిన క్రమాలను గుర్తించగలరు త్రిభుజు, చతుర వర్గ సంఖ్యలలోని తీర్మానాన్ని వివరించగలరు.
- నిజ జీవితంలో వివిధ సందర్భాలలో కావలసిన దత్తాంశాన్ని ఒక ప్రత్యేక అంశం ఆధారంగా సేకరించినమోదు చేయగలరు సేకరించినదత్తాంశాన్ని గణన బహుళ ఆధారంగా రూపంలో కమ్మి రేఖా చిత్ర రూపంలో చూపగలరు వ్యాఖ్యానించగలరు
- గడియారంలో సమయం ఎన్ని గంటలు, నిమిషాలలో చెప్పగలరుక్యాలెండర్ లో తేదీని పూర్తిగా సరైన ఫార్మాట్లో చెప్పగలరు
- త్రిభుజం, దీర్ఘచతురస్రం, చతురస్రం మరియువృత్తాలను భుజాల సంఖ్య మరియు మూలాల సంఖ్య ఆధారంగా గుర్తించగలరు.
- ఒక వస్తువుల సమూహంలో గాని ఒక వస్తువులో గాని సగం, పావు మరియు ముప్పావునులను గుర్తించగలరువికంగా జన్నాన్ని ఉపయోగించి దానిచే జన్నాలను ఏర్పర్చగలరు పటలలో చూపించగలరు.

1. KWL (వ్యూహం) What I know? What I want to know ? What I learnt
(నాకేం తెలుసు? నాకేం తెలియాలి ? నేనేం తెలుసుకున్నాను?)
2. భావన చిత్రం :- (Mind / Concept Mapping)
3. నృత్యాభినయం:- (Choreography)
4. ఏకపాత్రాభినయం:- (Mono Action)
5. మూకాభినయం:- (Mime)
6. జట్టు పనులు నిర్వహించడం:- (Group Works)
7. ప్రాజెక్టు పనులు (Projects Works)
8. చర్చలు :- (Discussions)
9. అవగాహన - ప్రదర్శన :- (Self Understanding – Expression)
10. జిగ్ సా విధానం (Zigsaw Technique)
11. క్లోజ్ టెస్ట్ :- (Close Test Technique)
12. సాహిత్య కార్యక్రమాలు:- (Literature activities)
- 13 .పుస్తక సమీక్షలు నిర్వహించడం (Books Review, Read and Reflect)

- ప్రాథమిక స్థాయిలో గణిత బోధన ఎలా ఉండాలి.
- ప్రాథమిక స్థాయిలో గణితం ఎలా బోధించాలి.
- బోధనాభ్యసన పద్ధతులు.
- పూర్తి తరగతి పనులు లేదా కృత్యం.
- జట్టు పనులు / కృత్యాలు.
- వ్యక్తిగత పనులు / కృత్యం.
- ప్రాజెక్ట్ పనులు.

ఉదాహరణకు ఒక అభ్యసన ఫలితాన్ని తీసుకోని దానిని ఎలా సాధించాలో చూడడం

- త్రిభుజం, దీర్ఘచతురస్రం, చతురస్రం మరియు వృత్తాలను భుజాల సంఖ్య మరియు మూలాల సంఖ్య ఆధారంగా గుర్తించగలరు.
 - దీనిని సాధించాలంటే విద్యార్థికి ఆకారాలు అంటే ఏమిటో తెలియాలి
 - ముందుగా కొన్ని వస్తువులను చూపిస్తూ వాటి ఆకారాలను అడగాలి
 - తరువాత విద్యార్థులను నాలుగు గ్రూపులుగా విభజించి ఒక్కో గ్రూపు కి ఒక్కటి అనగా ఒక గ్రూపు కి త్రిభుజం ఇంకో గ్రూప్ కి చతురస్రం అలా వివిధ ఆకారాలు గల కొన్ని వస్తువులను రాయమనాలి.
 - వాళ్ళు రాసిన వాటికీ ఇంకా కొన్ని జోడిస్తూ తరగతి గదిలోని వస్తువులు మరియు వాటి ఆకారాలను చేప్పాలి.
 - ఆ ఆకారాలు గల ఇంకొన్ని వస్తువులను చెప్పమనాలి.
 - దిని ద్వారా విద్యార్థులలో అన్ని ఆకారాలకు సంబంధించి అవగాహన వస్తుంది.
 - ఎలా అవగాహన వచ్చకా చుట్టూ కొలతలను సులభంగా అర్థం చేసుకుంటారు.

Importance of English:-

At primary levels of learning, there are four general skills to be learnt by pupils they are.

1. Listening
2. Reading
3. Speaking
4. Writing

Types of listening:-

Listening may be of 2 types

- ❖ Casual listening
- ❖ Focused listening

Reading Comprehension

Types of reading:

1. LOUD READING
2. SILENCE READING
3. INTENSIVE READING
4. EXTENSIVE READING

1. Writing:

Class wise writing indicators is as follows

Indicators		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
I	Capitalization									
1	Approximation of use with beginning of the names and sentences									
2	Uses wherever it is applicable									
II	Punctuation Marks									
3	Full stop									
4	Comma									
5	Question mark									
6	Quotation marks									
7	Exclamatory									
8	Apostrophe									
9	Hyphen									
10	Colon									
11	Semi-colon									
12	Parenthesis									
13	Space between words and sentences									
14	Spelling									
15	Abbreviations, acronyms									
16	Ellipsis									
17	*Write a variety of discourses maintaining the conventions of writing and Layout									

2. Listening:

Class wise writing indicators is as follows

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1	Listen to simple instructions and directions and interactions and responds accordingly									
2	Listen to a variety of discourses and responds accordingly in the classroom situations									
3	*Recites rhymes/ songs and poems									
4	*Tells stories, narrates experience and produces a variety of level-specific oral discourses									
5	*Role-plays, enact drama /skit,									
6	Pause									
7	Stress									
8	Pitch									
9	Tone									
10	Rhythm									
11	Reflections of emotions (wherever relevant)									
12	Tempo									

3. Reading:

Class wise writing indicators is as follows

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1	Reads level specific pictures, cartoons, graphs, tables, etc. and decodes the ideas									
2	Reads a variety of discourses with comprehension									
3	Reads discourses analytically and identifies the themes and sub themes									
4	Reads and develops one's own perceptions									
5	Reads critically by agreeing or disagreeing with the author									
6	Reads a text from multiple perspectives									
7	Refers dictionary, thesaurus, and other reference materials									

4. Speaking:

Class wise writing indicators is as follows

Indicators		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1	Vocabulary and Word level structure (Morphology)									
1	Prefixes									
2	Suffixes									
3	Tense forms									
4	Auxiliaries and modals (be, have, do, will, shall, etc)									
5	aspects-progressive ,perfective and passive									
6	Agreement (Person, number, gender)									
7	Reflexives and reciprocals (myself, each other ...)									
8	Gerunds (verbal nouns)									
9	Compounding									
10	Phrasal verbs									
11	Collocations									
II	Syntax and word level grammar									
12	The structure of simple sentences									
13	Subordination (adverbial connectives with when, if, as, because, since, etc.)									
14	Complementation (I think that ...)									
15	Conjunctions (and , or)									
16	Elliptical constructions (leaving out some parts)									
17	Clefts (It is true that ...)									
18	Relativization (the book that I bought)									
19	Embedding (the book on the table ...; the dog that chased the cat that ...)									
20	Passivization									
21	Parenthesis (Inserting units of language into a structure)									
III	Awareness of the structure of Phrasal categories									
22	Noun phrase									
23	Prepositional phrase									
24	Adverbial phrase									
25	Verb phrase									

*Note: The competencies related to grammar and vocabulary can be assessed only in the context of oral and written discourses for which the indicators related to discourse features are also to be taken care of.

1. పరిశీలనలు
2. ప్రయోగాలు
3. చర్చలు
4. ప్రశ్నించడం
5. ప్రాజెక్టు పనులు
6. క్షేత్ర పరిశీలనలు
7. ఇంటర్వ్యూ
8. సమాచార సేకరణలు
9. ఉపన్యాస చర్చలు

పాఠ్య బోధన ప్రధానంగా

1. ఉపాధ్యోగ్యతం.
2. పాఠం చదవడం
3. భావన అవగాహన అనే దశలు ఉంటాయి

- సరైన బోధనా పద్ధతులను ఎంపిక చేసుకొని పిల్లలకు ఎక్కడ, ఎలా అభ్యాసనం చేయించాలో? నిర్ణయించుకుంటారు.
- బోధన ప్రణాళికలో (Teaching Strategy) మీరు ప్రధానంగా దృష్టి సారించాల్సిన అంశాలు ఏవి?
- మూడు బోధన స్తంభాలు (Three Pedagogical Pillars) :-
- ఖీర్ డిస్కషన్ (లేదా) సహకారం
- భావనను లోతుగా నేర్చుకోవడానికి
- సహచరులు / విద్యార్థులు ఒకరితో ఒకరు చర్చించుకోవడానికి ప్రేరేపించబడడంలో ఏమి కనిపిస్తుంది?
- ఖీర్ డిస్కషన్ (లేదా) సహకారంను ఎందుకు ప్రోత్సహించాలి?
- లిస్ట్ తీసుకోవడం మరియు తప్పుల నుండి నేర్చుకోవడం.
- తప్పుల నుంచి నేర్చుకోవడానికి విద్యార్థులకు తరగతి గదులు సురక్షితమైన స్థలం ఎందుకు కావాలి?
- ఉపాధ్యాయుని పాత్ర.
- అభ్యాసనం యొక్క ప్రామాణికం / ఓచిత్యం (Authenticity/Relevance of learning)
- ప్రామాణికమైన పనులను ఎందుకు ఉపయోగించాలి?
- ఈ ప్రామాణికత/ఓచిత్యం ఎలా కనిపిస్తుంది?

- నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం నిర్వచనం.
- నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనం (Formative Assessment).
- పిల్లల భాగస్వామ్యం ప్రతిస్పందనలు.
- పిల్లల భాగస్వామ్యనికీ వివిధ సబ్జెక్టు లలో మార్కుల కేటాయింపు
- గణితంలో
- పరిసరాల విజ్ఞానంలో
- తెలుగు మరియు ఇంగ్లీష్ భాష లో బుక్ రీడింగ్ కి ఎక్కువగా మార్కులు కేటాయించాలి
- రాత అంశాలు
- రాత అంశాలను మూల్యాంకనం చేసేటప్పుడు దృష్టిలో పెట్టుకోవాల్సిన అంశాలు.
- ప్రాజెక్ట్ పనులు.
- ప్రాజెక్ట్ నివేదికలోని మూఖ్యంశాలు.
- ప్రాజెక్ట్ పేరు :-
- ప్రాజెక్ట్ ఉద్దేశం :-
- ప్రాజెక్ట్ సంబంధిత శాస్త్ర విషయం:-
- ప్రాజెక్ట్ నిర్వహించిన విధానం:-
- ఉపయోగించిన సాధనాలు:-
- దత్తంశ సేకరణ:-
- దత్తంశ విశ్లేషణ:-
- నిర్ధారణ:-
- ప్రాజెక్ట్ నిర్వహణ ద్వారా తెలుసుకున్న అంశాలు:-
- లిఫ్ రెన్యు:-
- కృతజ్ఞతలు.

విద్యార్థి సంతకం

ఉపాధ్యాయుని సంతకం

పై సూచించిన అంశాలన్నీ నివేదికలో పాండుపరచాలి.

- భౌతిక అభివృద్ధి.
- వృద్ధి పెరుగుదలలో తేడాలు.
- బాల బాలికల లో మార్పులు.
- శారీరకంగా దృఢంగా ఉండడం ఎలా.
- ఆటలు – క్రీడలు ప్రాధాన్యత.
- సంపూర్ణ ఆరోగ్యానికి యోగ.
- మంచి ఆరోగ్యానికి తీసుకోవాల్సిన ఆహారం.
- ఆరోగ్యానికి వ్యక్తిగతమైన అలవాట్లు.

- బాలల సంఘాలు నిర్వచనం.
- సమాచార సంఘం
- ఆరోగ్యం లేదా పారిశుధ్య కమిటీ
- గోడపత్రిక కమిటీ:-
- గ్రంథాలయ కమిటీ
- మధ్యాహ్న భోజన కమిటీ
- ప్రార్థన
- తరగతి గ్రంథాలయా
- పిల్లల డైరీలు
- గోడపత్రిక
- స్కూలు పోస్ట్ బాక్స్
- మేళాల నిర్వహణ
- ఆవాస ప్రాంత కనిష్ట, గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతలు నమోదు చేయటం.
- వర్షపాతం నమోదు చేయడం
- వివిధ కాలాలలో వచ్చే వ్యాధులు, వ్యాధులకు గురైన వారి సంఖ్య నమోదు చేయటం.
- కంప్యూటర్ ,ఇంకుడు గుంత నిర్వహణ.
- ప్లాస్టిక్ ,థర్మోకోల్ వినియోగించకపోవటం.
- నిజాయితీ పెట్టె.
- పర్యావరణం మిత్ర.
- విందాం నేర్చుకుందాం రేడియో పాటలను వినిపించడం.

- రిజిస్టర్లు మరియు రికార్డులు.
- విలేజ్ సేన్సుస్ రిజిస్టర్.
- స్కూల్ అడ్మిషన్ రిజిస్టర్.
- రికార్డు షీట్స్ బుక్.
- టీచర్ అటెండెన్స్.
- ఉపాధ్యాయుల సాధారణ సెలవు రిజిస్టరు.
- విద్యార్థుల అటెండెన్స్ రిజిస్టరు (హాజరు).
- డ్రాపౌట్స్ రిజిస్టరు.
- మధ్యాహ్న భోజనం రిజిస్టరు.
- పుస్తకాల పంపిణీ రిజిస్టర్.
- యూనిఫామ్ పంపిణీ రిజిస్టరు.
- SMC మీటింగ్ మినిట్స్ రిజిస్టర్.
- ఎస్ఎంసి రివల్యూషన్ తీర్మానాల రిజిస్టరు.
- ఎస్ఎంసి క్లాస్ బుక్.
- లైబ్రరీ బుక్స్ స్టాక్
- పర్మనెంట్ ఆర్బికల్ రిజిస్టర్.
- స్టూడెంట్ గ్రేడింగ్ రిజిస్టర్.
- సెంట్రల్ మార్క్స్ రిజిస్టర్.
- స్టాఫ్ మీటింగ్ మినిట్స్ రేగిస్టరు.
- పర్యవేక్షకుల రిజిస్టర్
- ఇన్స్పెక్షన్ రిజిస్టర్.
- అకాడమీ గైడెన్స్ రిజిస్టర్.
- హెల్త్ రిజిస్టర్.
- కో - కరిక్యులర్ ఆక్టివిటీస్ రిజిస్టర్
- టీచింగ్ లెర్నింగ్ మెటీరియల్ రిజిస్టర్.
- స్కాలర్షిప్ రిజిస్టర్.
- వాట్ రిజిస్టర్.
- ఇన్ వర్డ్.
- క్యాష్ బుక్.

• పరిచయం:

- ❖ భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 (ఎ)
- ❖ మేనేజ్మెంట్ కమిటీ (SMC) స్థానిక కమ్యూనిటీ ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం
- ❖ అభివృద్ధి పరంగా ఆ కమిటీని ఒక కీలకమైననోడల్ వ్యవస్థ గా తీర్చిదిద్దడం
- ❖ మహిళా మరియు బర్డ్స్ ఎ . జి .ఎస్ మరియు ప్రవంతి వంటి స్వచ్ఛంద సంస్థలతో కలిసి ఈ వ్యవస్థ నిర్మూలనకు కృషి చేస్తోంది.

• కమిటీ లో సభ్యులు

• ఎన్నిక పద్ధతి

• ఎక్స్ అఫిషియో - మెంబెర్స్ ఉద్యోగరీత్యా సభ్యత్వం పొందేవారు

• ఎస్ ఎం సి చైర్మన్ మరియు వైస్ చైర్మన్

• కన్వీనర్

• కాల పరిమితి

• పాఠశాల నిర్వహణ బాధ్యతలు

విస్తృత శిక్షణా కార్యక్రమం (ITP)

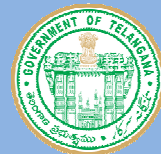
ఉపాధ్యాయ శిక్షణా కరదీపిక లక్ష్యాలు

ఈ శిక్షణానంతరం ఉపాధ్యాయులు క్రింది లక్ష్యాలను సాధించగలుగుతారు.....

- ప్రాథమిక స్థాయిలో జాతీయ సాధన సర్వే (NAS) ఫలితాలను వివరించగలుగుతారు.
- ప్రాథమిక స్థాయిలో విషయాల వారీగా అభ్యాసన ఫలితాలను గుర్తించగలుగుతారు.
- తెలుగు అభ్యసన ఫలితాల సాధన – బోధన వ్యూహాలను తయారు చేయగలుగుతారు.
- పరిసరాల విజ్ఞానం అభ్యసన ఫలితాల సాధన – బోధన వ్యూహాలను తయారు చేయగలుగుతారు.
- గణితం అభ్యసన ఫలితాల సాధన – బోధన వ్యూహాలను తయారు చేయగలుగుతారు.
- ఆంగ్ల అభ్యసన ఫలితాల సాధన – బోధన వ్యూహాలను తయారు చేయగలుగుతారు.
- నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకన సాధనాలను వివరించగలుగుతారు.
- బాలల సంఘాల గురించి మరియు వాటి పనితీరును వివరించగలుగుతారు.
- పాఠశాలలో ఆరోగ్యం మరియు పరిశుభ్రత ఆవశ్యకతను వివరిస్తారు.
- పాఠశాలలో నిర్వహిస్తున్న రిజిస్టర్లు మరియు రికార్డుల గురించి వివరిస్తారు.
- ప్రాథమిక స్థాయిలో బోధన స్తంభాలను గుర్తించగలుగుతారు.
- పాఠశాల యాజమాన్య కమిటీ ఎన్నిక విధానాన్ని , పనితీరును వివరిస్తారు.



డా. మర్రి వెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ
 రోడ్ నెం. 25, జూబ్లీహిల్స్, హైదరాబాద్ – 500033
 ఫోన్: +91 40 2354 8487
www.mcrhrdl.gov.in



గిరిజన సంక్షేమ శాఖ, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం
 గిరిజన సంక్షేమ శాఖ కార్యాలయం,
 డి.ఎస్.ఎస్.భవన్, మాసాబ్ ట్యాంక్, హైదరాబాద్
 మెయిల్: ctwtgs@gmail.com, ఫోన్ నెం: 040-23317126